

Regionalfondens bidrag till innovations- och företagsfrämjande system samt forsknings- och innovationsmiljöer

Effektutvärdering av programperioden
2014–2020

Knowledge for a better society

Oxford Research tar fram kunskapsbaserade beslutsunderlag åt kunder i offentlig sektor.

Vi är specialister på samhällsvetenskapliga analyser, utvärderingar och strategier med fokus på två breda områden: regional utveckling och näringslivsutveckling samt välfärd (arbetsmarknad, hälsa, omsorg och utbildning)

Vi arbetar tvärvetenskapligt och kombinerar tre kompetenser: akademisk kunskap och metod, strategisk förståelse samt förmåga att kommunicera på ett effektivt och tydligt sätt.

Våra kunder finns framför allt inom offentlig sektor på lokal, regional, nationell, nordisk och europeisk nivå.

Oxford Research AB

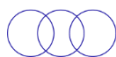
Norrlandsgatan 11

111 43 Stockholm

Sweden

office@oxfordresearch.se

www.oxfordresearch.se

The venn-diagram is a stylistic representation of Oxford Research's efforts to combine competences in research, strategy and communication, in providing knowledge for a better society.

Förord

Målet för Europeiska regionala utvecklingsfonden (Regionalfonden) under perioden 2014–2020 är att bidra till smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla. EU:s sammanhållningspolitik är unionens viktigaste verktyg, vid sidan av den inre marknaden, för att nå dessa mål. Tillsammans med svenska aktörer på nationell och regional nivå ska fonden investera i projekt som bidrar till ökad regional konkurrenskraft och hållbar tillväxt. I förhållande till mål och samhällsutmaningar är Regionalfondens resurser begränsade. Ett framgångsrikt genomförande förutsätter att insatserna är väl avvägda och samverkar med andra insatser i genomförandet. Då behov och förutsättningar förändras under programperioden förespråkar EU-kommissionen en löpande utvärdering av insatserna i syfte att förbättra kvaliteten på programmets utformning och genomförande.

För programperioden 2014–2020 gäller även att medlemsstaten ska utvärdera verksamhetens effektivitet och måluppfyllelse; ett ansvar som tidigare låg på EU-nivå. Tillväxtverket har på uppdrag av Övervakningskommittén för de åtta regionala och det nationella regionalfondsprogrammet tagit fram en utvärderingsplan. I planen anges att utvärdering av Regionalfondens investeringar ska ske löpande.

Föreliggande rapport utgör en tematisk utvärdering av utvecklingen av de innovations och företagsfrämjande systemen samt forsknings- och innovationsmiljöerna i Regionalfondens programområden. Cirka 2,1 miljarder kronor har investerats inom regionalfondsprogrammen 2014–2020 i projekt inom tematiskt mål 1: Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation. Syftet med denna utvärdering har varit att skapa lärande om resultat och effekter som dessa interventioner inom de innovations- och företagsfrämjande systemen samt forsknings- och innovationsmiljöerna. Genomförandet av utvärderingen har löpt under 2022 och omfattar projekt inom Regionalfonden där utvecklingen av de innovations och företagsfrämjande systemen och strukturerna är ett centralt syfte.

Utvärderingen har genomförts av Oxford Research AB på uppdrag av Tillväxtverket. Rapporten författades av ett konsultteam bestående av ekonomie doktor Sofia Avdeitchikova, Roe Langaas, Klaramaria Pollak och Maja von Beckerath (Oxford Research) och ekonomie doktor och professor Teis Hansen (Köpenhamns universitet).

Författarna och Tillväxtverket vill framföra ett varmt tack till projektets externa referensgrupp som bestod av Göran Andersson (Vinnova), Torbjörn Danell (Tillväxtanalys), Anders Olsson (Region Värmland), Moniqa Klefbom (Region Gävleborg), och Per Holmström (Region Örebro län), för deras värdefulla synpunkter och förslag.

Denna rapport är beställd av Tillväxtverket men analys och slutsatser i rapporten är författarnas. Rapporten publiceras i Tillväxtverkets publikationstjänst.

Helena Köpsén

Samordningsansvarig för utvärdering av Regionalfonden. Enheten för uppföljning och utvärdering, Tillväxtverket.

Sammanfattning

1.1 Exekutiv sammanfattning

Som en del av Europa 2020-strategin och målen om en smart, hållbar och inkluderande tillväxt har de nio svenska programmen inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (Regionalfonden) 2014–2020 investerat cirka 2,1 miljarder kronor i projekt inom tematiskt mål 1: Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation. Sammanlagt har cirka 340 projekt tagit del av finansieringen. Syftet med denna utvärdering från Oxford Research är att skapa lärande om *resultat och effekter* som interventioner inom tematiskt mål 1 med stöd av Regionalfonden har lett till inom de *innovations- och företagsfrämjande systemen (IFFS)* och *forsknings- och innovationsmiljöerna (FoI-miljöer)*. Utvärderingen har utgått från utvärderingsfrågor som formulerades i dialog med Tillväxtverket utifrån de rekommenderade utvärderingsdimensionerna i *Better Regulation Toolbox*, det vill säga relevans, sammastämmighet, effekt, effektivitet, och långsiktiga effekter och bärkraftighet.

Vi finner att modellen för IFFS som vi har föreslagit i denna utvärdering är användbar och skapar mervärde när det kommer till att skapa tydlighet och riktning för Regionalfondens insatser som syftar till att bidra till utveckling på systemnivån. En systematisk tillämpning av modellen skulle därför bidra till en mer stringent formulering av kommande utlysningar, och skapa möjligheter till bättre målstyrning och uppföljning. I förlängningen tror vi att tillämpning av IFFS modellen skapar förutsättningar för ett mer uttalat portföljtänk inom regionalfondsprogrammen, bättre koppling mellan prioritering av projekt och behoven inom programområdena, och därmed ett större genomslag för insatserna. Vi rekommenderar därför att:

- Utveckla resultatkedjan för projekten inom innovationsområden som syftar till att främja utvecklingen i IFFS, med utgångspunkt i dimensionerna och underdimensionerna i IFFS modellen.
- Ställa krav på tydlig koppling mellan formulering av mål på projektnivå till formulering av mål i resultatkedjan.
- Utforma kraven på uppföljning och utvärdering utifrån dessa målformuleringar, med fördel med användning av gemensamma indikatorer, för att möjliggöra bedömning av utvecklingen på programnivå.

Vi noterar vidare att det finns ett behov av att ytterligare öka fokus på insatser som stärker systemens funktionalitet, och att det behovet är särskilt uttalat i programområden där omfattningen på regionalfondsfinansierade innovations- och företagsfrämjande insatser är stort. Det som efterfrågas är bland annat bättre och större regionala samarbeten, tydligare gemensamma strategiska prioriteringar bland främjandeaktörer, stärkta kopplingar mellan sektorer, och mer samarbeten över länsgränserna. En sådan prioritering skulle bidra till att den sammanlagda nyttan, och effekten, av de investerade resurserna ökar.

Utifrån de samlade intrycken från projektens utvärderingar finns det en rad konkreta insatser som kan göras för att stärka den långsiktiga nyttan. Dessa innefattar bland annat genomgående starkare kopplingar till nationella strategiska

prioriteringar, regionala smart specialiseringsområden, och behovet av starka och långsiktiga projektägare. Specifikt avseende miljöerna för forskning och innovation nämns behovet av att miljöerna är integrerade i aktörernas ordinarie verksamhet, och att näringslivets involvering säkerställs i ökad utsträckning.

Slutligen, med hänsyn till stärkta ambitioner från Sveriges och EU:s sida att öka fokus på Agenda 2030 i implementeringen av Regionalfonden under programperioden 2021–2027, tror vi att det är viktigt att genomföra riktade behovsanalyser avseende hur väl de befintliga IFFS inom programområden är anpassade för den omställning som behövs, och använda dessa som grund för att utforma och prioritera framtida insatser.

1.2 Executive Summary

As part of the Europe 2020 Strategy and the objectives of smart, sustainable and inclusive growth, the nine Swedish programmes under the European Regional Development Fund (Regional Development Fund) 2014-2020 have invested approximately SEK 2.1 billion in projects under thematic objective 1: Strengthen research, technological development and innovation. In total, around 340 projects have benefited from the funding. The purpose of this evaluation from Oxford Research is to contribute with learning about the results and effects that interventions within thematic objective 1 have led to in the innovation and business support systems and research and innovation environments. Evaluation questions were formulated in dialogue with the Swedish Agency for Economic and Regional Growth based on the recommended evaluation dimensions in the Better Regulation Toolbox, i.e. relevance, coherence, effect, efficiency, and long-term effects and sustainability.

We find that the model for innovation and business support systems that we have proposed in this evaluation is useful and creates added value when it comes to creating clarity and direction for the Regional Development Fund's operations aimed at contributing to development at the system level. A systematic application of the model would contribute to a more stringent formulation of future calls for proposals and create better conditions for better goal achievement and monitoring. In the long run, we believe that application of the model provides conditions for a more pronounced portfolio approach in the Regional Development Fund programmes, a better link between the prioritisation of projects and the needs of the programme areas, and thus a greater impact of the Fund. We therefore recommend that:

- Develop the results chain for projects in innovation areas aimed at promoting development in the innovation and business support systems, based on the dimensions and sub-dimensions of the model.
- Call for a clear link between the formulation of objectives at project level and the formulation of objectives in the results chain.
- Design the requirements for monitoring and evaluation based on these goal formulations, preferably with the use of common indicators, to enable assessment of development at programme level.

We also note that there is a need to further increase the focus on operations that strengthen the functionality of the systems, and that this need is particularly pronounced in programme areas where the budget of innovation and growth-

promoting operations financed by the Regional Development Fund is large. The demands include better and greater regional cooperation, clearer joint strategic priorities among promotion actors, stronger links between sectors, and more cooperation across county borders. Such prioritisation would help to increase the overall benefit and impact of the resources invested.

Based on the overall impressions from the evaluation, there are a number of concrete measures that can be taken to strengthen the long-term benefits. These include to have consistently stronger links to national strategic priorities, regional smart specialisation areas, and the need for strong and long-term project owners. Specifically, regarding the research and innovation environments, the need is mentioned for the environments to be integrated into the actors' regular activities, and for the involvement of industry to be ensured to a greater extent.

Finally, in view of the strengthened ambitions of Sweden and the EU to increase the focus on Agenda 2030 in the implementation of the Regional Development Fund during the period 2021-2027, we believe that it is important to carry out targeted needs analyses regarding how well the existing innovation and business support systems in the programme areas are adapted to the transition that is needed, and to use these as a basis for designing and prioritising future efforts.

1.3 Utförlig sammanfattning

Som en del av Europa 2020-strategin och målen om en smart, hållbar och inkluderande tillväxt har de nio svenska programmen inom Europeiska regionala utvecklingsfonden (Regionalfonden) 2014–2020 investerat cirka 2,1 miljarder kronor i projekt inom tematiskt mål 1: Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation. Sammanlagt har cirka 340 projekt tagit del av finansieringen. Syftet med denna utvärdering är att skapa lärande om *resultat och effekter* som interventioner inom tematiskt mål 1 med stöd av Regionalfonden har lett till inom de *innovations- och företagsfrämjande systemen* (IFFS) och *forsknings- och innovations-* (FoI) *miljöerna*. Utvärderingen har utgått ifrån utvärderingsfrågor som formulerades i dialog med Tillväxtverket utifrån de rekommenderade utvärderingsdimensionerna i *Better Regulation Toolbox*, det vill säga relevans, sammastämmighet, effekt, effektivitet, och långsiktiga effekter och bärkraftighet.

Utvärderingens resultat ska föda in i strategiska och operativa beslut avseende styrning och utformning av insatser för främjande av IFFS och FoI-miljöer under programperioden 2021–2027. Metodutvecklingen som görs inom utvärderingen, förväntas också bidra till att stärka Tillväxtverkets kapacitet att arbeta med utvärdering i programperioden 2021–2027.

Arbetet med utvärderingen påbörjades i januari 2022, och slutrapporten lämnades in i januari 2023. Utvärderingen har huvudsakligen utgått ifrån befintlig dokumentation, i form av projektbeslut, slutrapporter och utvärderingar av projekten, och en enkät som riktades till cirka 200 aktörer (projektägare, regionalt utvecklingsansvariga aktörer, FoI-miljöer, universitet, Science Parks, kluster, med flera i de åtta programområdena. Endast projekt som huvudsakligen syftade till att främja utvecklingen av IFFS och eller/FoI-miljöer, och som hade avslutats och slutrapporterats före januari 2022, ingick i utvärderingen. Det totala antalet projekt som analyserats är 75.

Analysen förankrades i flera steg med Tillväxtverket, och med en extern referensgrupp. En extern innovationsforskare var knuten till projektet.

Nedan sammanfattas utvärderingens samlade bedömningar, kopplade till de utvärderingsfrågorna som ställdes.

I vilken utsträckning är projektens mål och aktiviteter anpassade till upplevda och beskrivna behov i IFFS? (relevans)

Vad vi har gjort

Utvärderingen undersökte i vilken mån projektens mål syftade till att adressera behoven i de regionala IFFS kopplade till dels resurser, dels funktionalitet. Utvärderingen undersökte även i vilken utsträckning aktörerna i systemet upplever att det finns brister i de regionala IFFS avseende resurser och funktionalitet.

Vad vi har funnit

En kartläggning av projekten som studerades visar att cirka hälften av projekten primärt syftade till att stärka IFFS resurser (genom att öka omfattningen av stödet som erbjöds företagen, utveckla kompetenser hos främjandeaktörerna och utveckla och implementera metoder och verktyg för innovations- och företagsfrämjande), medan den andra hälften av projekten primärt syftade till att stärka IFFS funktionalitet, genom att öka synlighet och transparens i systemet, stärka samverkan mellan främjandeaktörerna och förbättra matchningen av erbjudandet till företagets faktiska behov. Vi noterar därmed att den genomförda projektportföljen har lika stor relevans för de två dimensionerna av IFFS utveckling, det vill säga resurser respektive funktionalitet.

Vidare, bland de 85 aktörer som besvarade enkäten uppgav 50 procent att resurserna inom IFFS var goda eller mycket goda, medan endast 30 procent uppgav att funktionaliteten i IFFS var hög eller mycket hög, vilket visar på att det finns ett visst gap mellan å ena sidan vilka brister i IFFS som aktörerna upplever, och å andra sidan hur resurserna inom Regionalfonden riktas.

I vilken utsträckning möter IFFS som helhet små och medelstora företags upplevda behov? (relevans)

Vad vi har gjort

Systemaktörerna tillfrågades hur de bedömer att de regionala IFFS möter företagets behov, hur detta har förändrats under programperioden, och om de upplever att olika företags behov utifrån bransch och storlek möts olika väl.

Vad vi har funnit

På frågan hur systemaktörerna bedömer matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företags behov och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller (inom deras respektive programområde) uppgav cirka 30 procent av respondenterna att den fungerar bra eller mycket bra, medan 16 procent ansåg att den fungerar dåligt. Cirka 35 procent av respondenterna ansåg att matchningen hade förbättrats under programperioden, medan nästan ingen ansåg att denna hade försämrats.

De sektorerna där flest respondenter ansåg att matchningen mellan företagets behov och främjandeaktörers insatser hade förbättrats var tillverkningsindustrin, hälso- och sjukvård, miljöteknik och energi, samt livsmedelsindustrin. Vidare uppgav de respondenter som ansåg att matchningen hade förbättrats, att det främst

är mikro (0–9 anställda) och små (10–49 anställda) företag som får sina behov mötta i större utsträckning idag än i början av programperioden.

I vilken utsträckning finns en extern samstämmighet mellan regionalfondsprojekten med syfte att utveckla IFFS och andra satsningar som gjorts inom ramen för regionala strategier, nationella strategier och program, EU-program eller näringslivets egna satsningar? (samstämmighet)

Vad vi har gjort

Vi sammanställde information om medfinansieringskällor med utgångspunkt i projektbesluten, bland annat med avseende på typ av medfinansiär och kopplingen till smart specialiseringsområdena. Vi tillfrågade även systemaktörerna hur de upplever transparensen och samverkan inom IFFS (som ett mått på samstämmighet mellan olika aktörer och insatser på programområdesnivån).

Vad vi har funnit

Drygt en fjärdedel av de analyserade projekten hade en tydlig koppling till regionala smart specialiseringsområden, och avsåg att utveckla och bygga på satsningar som parallellt erhåller annat stöd från Regionalfonden och regionala utvecklingsmedel. Ett fåtal projekt hade tydliga kopplingar till nationella satsningar, bland annat de strategiska innovationsprogrammen (SIP) och Produktionslyftet. Några enstaka projekt hade medfinansierats av nationella medel, specifikt Formas, Vetenskapsrådet, Kungliga vetenskapsakademien, Statens Lantbruksuniversitet (SLU) och Skogsstyrelsen. Nästan en femtedel av de studerade projekten hade fått medfinansiering från privata företag. Majoriteten av de projekten återfanns i Övre och Mellersta Norrland samt i Norra Mellansverige. Dessa projekt täckte en stor variation av branscher, inklusive tillverknings-, skogs-, gruv- och metallindustri, bygg, informations- och kommunikationsteknologi (IKT), rymdteknik, och säkerhetsbranschen.

På frågan hur systemaktörerna upplever synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet uppgav cirka en femtedel av respondenterna att denna var god eller mycket god, och ca 30 procent ansåg att denna hade förbättrats under programperioden. Vidare ansåg respondenterna att det är huvudsakligen inom tillverkningsindustrin och inom miljöteknik och energi som transparensen hade förbättrats.

Avseende samverkan mellan främjandeaktörer inom IFFS ansåg cirka en fjärdedel av systemaktörerna att den var god eller mycket god. Cirka 45 procent av respondenterna upplevde att den hade förbättrats under programperioden. Variationen mellan programområden var dock betydande i denna fråga. Det var i relation till företagen inom tillverkningsindustrin, miljöteknik och energi, hälso- och sjukvård och besöksnäringen, som aktörerna ansåg att samverkan inom främjandesystemet hade stärkts mest.

Har medel inom tematiskt mål 1 använts till störst nytta? (effektivitet)

Vad vi har gjort

Vi har sammanställt de totala projektbudgetarna som har investerats i projekt som syftade till att utveckla regionala IFFS, och jämfört dessa med den utvecklingen inom IFFS som enligt aktörernas bedömningar har skett.

Vad vi har funnit

Det är av flera olika anledningar svårt att dra slutsatser om insatsernas kostnadseffektivitet. För det första kan man från dessa data inte utläsa hur mycket av förändringen som beror på regionalfondsfinansierade insatser, och hur mycket som har drivits av andra faktorer. För det andra är det ett begränsat antal aktörer och projekt som har kommit till tals i varje programområde, vilket gör att bedömningarna är indikativa, och data under vissa kategorier saknas. Slutligen är det svårt att sätta procentuell förändring i relation till budget uttryckt i kronor, och resonera om vilken omfattning av förändring som är väntad, stor eller liten.

Vi framför nedan några övergripande observationer, samtidigt som vi vill poängtera att vidare metodutveckling behövs för att adressera frågan om kostnadseffektivitet för projekt som avser att bidra till utveckling av IFFS:

- De investerade medlen inom programområdena uppvisar en större kostnadseffektivitet avseende bidrag till utveckling av systemets resurser än dess funktionalitet.
- Västsverige uppvisar högst kostnadseffektivitet, med en stark positiv utveckling längst bägge dimensionerna, och givet den relativt låga budgeten.
- Småland och Öarna uppvisar ganska hög kostnadseffektivitet på resurssidan.
- Östra Mellansverige uppvisar ganska låg kostnadseffektivitet på resurssidan.
- Övre Norrland uppvisar ganska låg kostnadseffektivitet på funktionalitetssidan.

I vilken utsträckning har de projekt inom tematiskt mål 1 som avser stödja och utveckla IFFS och FoI-miljöer nått sina delmål, projektmål och övergripande mål? (effekter)

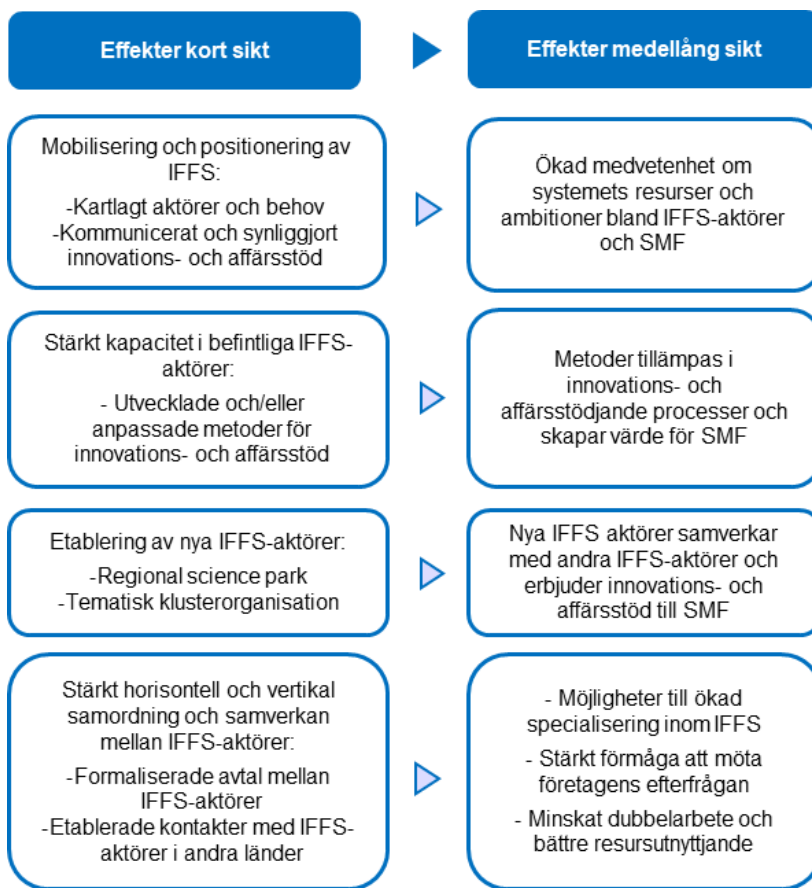
Vad vi har gjort

Vi har sammanfattat tillgängliga slutrapporter och utvärderingar för de avslutade projekten med avseende på uppnådda resultat och måluppfyllelse.

Vad vi har funnit

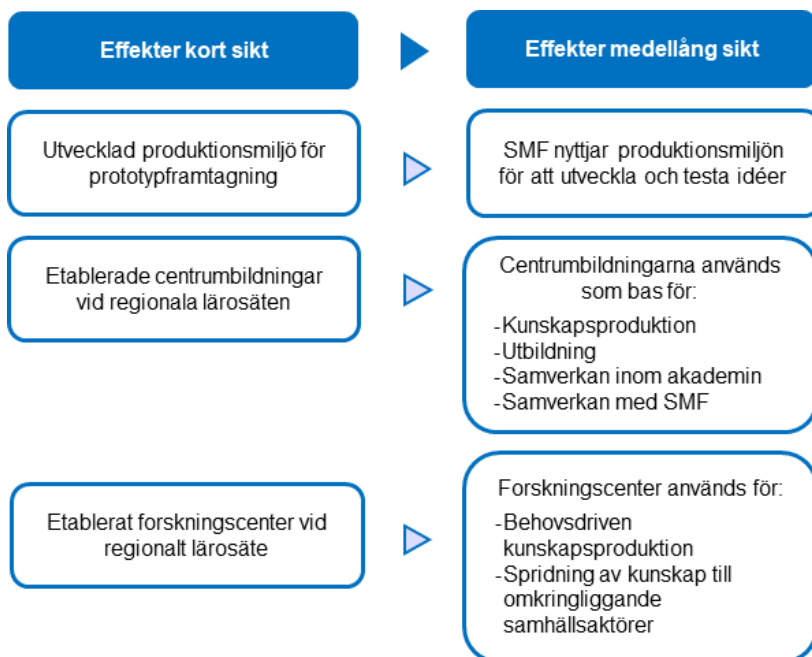
Majoriteten av projekten där slutrapporter finns har nått sina projektmål i tillfredställande eller hög grad.

För de projekt som syftade till att bidra till utvecklingen inom IFFS visar projektdokumentationen att projekten bland annat bidragit till:

* SMF = små och medelstora företag.

För de projekt som syftade till att bidra till utvecklingen av FoI-miljöerna visar projektdokumentationen att projekten huvudsakligen bidragit till:

Bland hinder för måluppfyllelse nämns:

- svagt projektägarskap,
- projektaktörernas begränsade kapacitet att leverera,

- svårigheter att nå ut till små och medelstora företag (SMF), och brist på tid och kompetens att medverka hos dessa,
- Covid-relaterade hinder för genomförande av projekten (projektaktörer och intressenter prioriterat annat; avsaknad av fysiska möten; fördröjning av genomförandet)
- projektinsatser som upplevs som otillräckliga för att adressera problemet,
- avsaknad av tydlig mottagare för projektens resultat/målgrupp feldefinierad från början,
- avsaknad av engagemang från målgruppens sida, och
- behovet av att omvärdera ansatsen under projektens gång (målen har reviderats).

Utvärderarna menar också i flera fall att bristerna i formuleringen av projektmål och tillhörande indikatorer har gjort det svårt att uttala sig om resultaten.

Vilken utveckling har de regionala IFFS genomgått under programperioden? I vilken utsträckning har den samlade projektportföljen i ett programområde bidragit till denna utveckling? (effekt)

Vad vi har gjort

Vi har tillfrågat systemaktörerna om hur de bedömer status i IFFS per 2022, utvecklingen av IFFS under programperioden, och om deras syn på den samlade projektportföljens bidrag till denna utveckling (per programområde). Vi har även tillfrågat projektaktörerna hur de bedömer de enskilda projektens bidrag till denna utveckling.

Vad vi har funnit

Övergripande finner vi att per 2022 så anser cirka 50 procent av systemaktörerna att resurserna i IFFS i deras respektive programområde, i termer av omfattningen på stödinsatser, främjandeaktörers kompetens och verktyg samt metoder för främjande, är goda eller mycket goda. Samtidigt anser endast 30 procent av aktörerna att funktionaliteten av IFFS i deras respektive programområde, i termer av synlighet/transparens, samverkan och matchning mot behoven, är hög eller mycket hög. Aktörerna ställer sig mest positiva till kompetensen i systemet, där cirka 60 procent uppger att den är hög eller mycket hög, och mest negativa till synligheten/transparensen i systemet, där endast cirka 20 procent uppger att den är god eller mycket god.

Vidare anser cirka 55–60 procent av respondenterna att systemens resurser har blivit bättre eller mycket bättre under den gångna programperioden. Cirka 30–45 procent av respondenterna upplever att systemens funktionalitet har blivit bättre eller mycket bättre.

Systemaktörerna, såväl som projektaktörerna, hade svårt att besvara frågan om projektportföljens eller de enskilda projektens bidrag till utvecklingen av IFFS resurser och funktionalitet, så ett stort bortfall förekommer bland svaren. Bland de som valt att besvara dessa frågor uppger de flesta (cirka 70–80 procent) att projekten har haft ett positivt bidrag till samtliga underdimensioner, förutom matchningen av främjandesystemets erbjudande mot företagets behov, där endast cirka 40 procent av respondenterna menar att så har skett (se illustration nedan).

I vilken utsträckning har de enskilda projekten bidragit till utveckling av FoI-miljöerna under programperioden? (effekt)

Vad vi har gjort

Vi har tillfrågat projektägare för projekten som syftade till utveckling av FoI-miljöerna om vilka investeringar i FoI-miljöerna som kunnat genomföras inom ramen för projekten, och om deras bedömning av projektens bidrag till FoI-miljöernas utveckling.

Vad vi har funnit

- Projekten avsåg både investeringar i uppbyggnad av nya FoI-miljöer (ca 40 procent) och utveckling av befintliga FoI-miljöer (ca 60 procent)
- Projekten har huvudsakligen riktat sig till företag och aktörer inom följande sektorer: miljöteknik och energi (54 procent), tillverkningsindustri (46 procent), hälso- och sjukvård (32 procent), stadsutveckling (22 procent), livsmedelsindustri (22 procent) och skogsindustri (20 procent).
- Projekten vände sig i ungefär lika stor utsträckning till mikro-, små och medelstora företag.

Avseende utvecklingen av FoI-miljöerna bedömer projektaktörerna att:

- 55 procent av projekten har (i stor eller mycket stor utsträckning) bidragit till att FoI-miljön har stärkt sin förmåga att genomföra forsknings- och innovationsprocesser i samverkan med företag och andra aktörer
- 50 procent av projekten har bidragit till att FoI-miljöerna efterfrågas och används av företag och andra användare inom programområdet
- 46 procent av projekten har bidragit till att FoI-miljön har stärkt sin förmåga att sprida kunskap om en viss teknik/process/innovation till företag och andra intressenter i programområdet
- 44 procent av projekten har bidragit till att FoI-miljön har tillgängliggjorts som en resurs för andra innovations- och företagsfrämjandeaktörer i IFFS

Vilka långsiktiga effekter på IFFS och FoI-miljöer kan påvisas från projekten eller grupper av projekt inom ett programområde? I vilken utsträckning och varför kan de påvisade långsiktiga effekterna på IFFS och FoI-miljöerna sägas vara bestående? (långsiktiga effekter och bärkraftighet)

Vad vi har gjort

Vi har sammanställt projektutvärderarnas bedömning om huruvida det finns förutsättningar för långsiktiga effekter (gäller både IFFS- och FoI-projekten). Vi har även inhämtat systemaktörernas bedömningar av vad som krävs för att långsiktigt stärka IFFS resurser och funktionalitet.

Vad vi har funnit

Avseende FoI-miljöerna har de indikatorer som använts för att bedöma projektens bidrag till utveckling av dessa tagits fram med hänsyn till vad som påverkar FoI-miljöernas långsiktiga styrka, varav den viktigaste indikatorn som fångar långsiktigt värdeskapande är att FoI-miljöerna efterfrågas av företag och andra användare. Utifrån dessa data utläser vi att cirka hälften av FoI-miljöerna som finansierats inom projekten har förutsättningar för att vara starka i förlängningen.

I övrigt är det svårt att bedöma vilken andel av projekten som har förutsättningar att generera långsiktiga effekter, eftersom denna bedömning inte har gjorts systematiskt i projektutvärderingarna, och har inte följt några på förhand definierade kriterier. I den mån som utvärderarna bedömde att det fanns förutsättningar för långsiktiga effekter, baserades det på att följande förutsättningar fanns på plats, alternativt behövde komma på plats eller stärkas:

- Tillgång till långsiktig finansiering (här uppger endast ett fåtal av projekten att verksamheten har erhållit annan finansiering efter projektperiodens slut)
- En stabil och resursstark projektägare, som vill ta ägarskap för verksamheten framåt.
- Att FoI-miljön är integrerad i projektägarens ordinarie verksamhet.
- Att det finns en tydlig koppling till regionernas smart specialiseringsområden (och därmed ägarskap för tematiken inom programområdena, samt intern samstämmighet gentemot andra insatser som genomförs).
- Att det finns kopplingar till nationella prioriteringar och därmed faktiskt eller potentiellt engagemang från aktörer såsom Vinnova och Research Institutes of Sweden (RISE).
- Att näringslivsaktörerna är tydligt involverade och bidrar till att sätta agendan för FoI-miljöerna.

Vad gäller utveckling av IFFS, har vi gjort en bedömning avseende i vilken utsträckning som effekterna kan förväntas vara bestående längst de sex indikatorerna som använts för att bedöma utvecklingen i IFFS. För varje indikator anger vi vad som talar för (och i förekommande fall emot) att effekterna kommer att bestå:

- Omfattning. Insatser för att stärka omfattningen på resurser som tillhandahålls inom IFFS kan förväntas ha bestående effekter om denna omfattning verkar vara "stabil", det vill säga att den ligger i paritet med omfattningen på efterfrågan hos regionens företag.

- Kompetens. Faktorer som pekar på att insatserna inom kompetens kommer generera långsiktiga effekter är att projektens resultat kommer tas vidare inom ordinarie verksamhet, samt att insatserna har anpassats efter regionala förutsättningar, behov och branschstrukturer. Faktorerna som talar emot långsiktiga effekter är när verksamheten har varit starkt beroende av projektfinansiering, och när långsiktig uppdatering av kompetens inte kan säkerställas.
- Verktyg och metoder. Faktorer som talar för långsiktiga effekter är om verktyg och metoder har kunnat rullas ut brett under projekttiden, det vill säga att det finns användare som upplever nytta av de verktyg och metoder som utvecklats. Faktorerna som talar emot är om metoderna/verktygen är beroende av förmågan att tillhandahålla specifika anläggningar/plattformar, det vill säga kontinuerliga investeringsbehov.
- Synlighet/transparens. Det finns förutsättningar för långsiktiga effekter i de fall där kännedomen om systemets resurser har kunnat spridas brett till främjandeaktörer i systemet.
- Samverkan. Det finns förutsättningar för att samverkan kommer vara långsiktigt stärkt i de fall där aktörerna har hittat välfungerande arbetssätt för bland annat kunskapsdelning, där innovationsstödet har kunnat konsolideras i dialog mellan aktörerna, och där aktörer och befintliga samverkansplattformar har involverats brett.
- Matchning. Faktorer som talar emot långsiktiga effekter är att projekten inte lyckats nå ut till företagen som ligger långt ifrån science parks och andra akademiska miljöer.

I övrigt är det svårt att bedöma vilken andel av projekten som har förutsättningar att generera långsiktiga effekter, eftersom denna bedömning inte har gjorts systematiskt i projektutvärderingarna, och inte följt några på förhand definierade kriterier.

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	3
1.1 Exekutiv sammanfattning.....	3
1.2 Executive Summary	4
1.3 Utförlig sammanfattning.....	5
1. Inledning.....	16
1.1 Om rapporten	16
1.1.1 Utvärderingens syfte	16
1.1.2 Centrala begrepp.....	17
1.2 Utvärderingens fokus och frågor	17
1.3 Genomförande och metod	18
1.3.1 Portföljanalys.....	19
1.3.2 Enkät	19
1.3.3 Utvärderingens styrkor och begränsningar	20
1.3.4 Disposition.....	21
2. Innovations- och företagsfrämjande system – en analysmodell. 22	
2.1 Vad är ett innovations- och företagsfrämjande system?.....	22
2.2 Analysmodellen	22
2.2.1 Förslag till modell	22
2.2.2 Modellens användbarhet och begränsningar	24
3. Projektportföljen inom TM 1 under programperioden 2014–202025	
3.1 Projekt och volym per programområde	25
3.2 Systembrister avseende resurser och funktionalitet som projekten avser att adressera.....	26
3.2.1 Projekten som helt eller i hög grad motiveras utifrån behovet av att stärka systemets resurser	27
3.2.2 Projekten som helt eller i hög grad motiveras utifrån behovet av att stärka systemets funktionalitet.....	28
3.3 Sammanställning av projektens måluppfyllelse.....	29
3.4 Synergier och kopplingar till andra regionalfondsfinansierade och nationella satsningar.....	31
4. Bedömning av status och utveckling i IFFS.....	32
4.1 Resurser.....	32

4.1.1 Omfattning.....	32
4.1.2 Kompetens.....	36
4.1.3 Verktyg och metoder.....	40
4.1.4 Vad behövs för att stärka resurserna framåt?.....	42
4.2 Funktionalitet.....	44
4.2.1 Synlighet och transparens.....	44
4.2.2 Samverkan.....	47
4.2.3 Matchning.....	51
4.2.4 Vad behövs för att stärka funktionaliteten framåt?.....	54
4.3 Jämförande analys mellan programområden.....	55
4.3.1 Övre Norrland.....	56
4.3.2 Mellersta Norrland.....	56
4.3.3 Norra Mellansverige.....	57
4.3.4 Östra Mellansverige.....	57
4.3.5 Stockholm.....	58
4.3.6 Västsverige.....	58
4.3.7 Småland och Öarna.....	59
4.3.8 Skåne-Blekinge.....	59
5. Bedömning av utvecklingen av forsknings och innovationsmiljöer	60
5.1 Typ av investeringar som genomförts i projekten.....	60
5.2 Projektens bidrag till forsknings- och innovationsmiljöer.....	61
5.3 Attraktion av ytterligare finansiering till forsknings- och innovationsmiljöerna.....	62
6. Slutsatser och rekommendationer.....	63
6.1 Slutsatser.....	63
6.1.1 Relevans.....	63
6.1.2 Samstämmighet.....	64
6.1.3 Effekt.....	64
6.1.4 Effektivitet.....	67
6.1.5 Långsiktiga effekter och bärkraftighet.....	67
6.2 Rekommendationer.....	69
Refererad litteratur.....	71
Bilaga – Portföljanslys och projekt.....	72

1. Inledning

1.1 Om rapporten

Som en del av Europa 2020-strategin och målen om en smart, hållbar och inkluderande tillväxt har de nio svenska regionalfondsprogrammen (Regionalfonden) 2014–2020 investerat cirka 2,1 miljarder kronor i projekt inom tematiskt mål 1: Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation. Sammanlagt har cirka 340 projekt tagit del av finansieringen.

Projekten som har finansierats inom tematiskt mål 1 följer tre så kallade resultatkedjor:

- Resultatkedja 1: Direkta insatser till företag, som syftar till att stärka företagets konkurrenskraft, investeringar, tillväxt och export;
- Resultatkedja 2: Utveckling av stödstrukturer, som syftar till att stärka det innovations- och företagsfrämjande systemets förmåga att bidra till företagets utveckling i linje med det tematiska målet, och
- Resultatkedja 3: Uppbyggnad av miljöer/infrastruktur, som syftar till att öka tillgängligheten till och användningen av forsknings- och innovationsmiljöer och fysisk och digital infrastruktur.

I samband med att programperioden 2014–2020, och många (dock inte alla) av de finansierade projekten, har avslutats, har Tillväxtverket låtit genomföra effektutvärdering av investerade medel.

Denna utvärdering avser resultatkedja 2 och 3. En separat utvärdering avseende resultatkedja 1 har nyligen genomförts av Tillväxtanalys med stöd av Oxford Research¹.

1.1.1 Utvärderingens syfte

Syftet med denna utvärdering är att skapa lärande om resultat och effekter som interventioner inom tematiskt mål 1 med stöd av Regionalfonden har lett till inom de innovations- och företagsfrämjande systemen (IFFS) och forsknings- och innovations- (FoI) miljöerna. Utvärderingens resultat ska kunna föda in i strategiska och operativa beslut avseende styrning och utformning av insatser för främjande av IFFS och FoI-miljöer under Regionalfondens programperiod 2021–2027. Metodutvecklingen som görs inom utvärderingen, med avseende på hur resultat och effekter längs resultatkedjorna 2 och 3 kan fångas upp, förväntas också bidra till att stärka Tillväxtverkets kapacitet att arbeta med utvärdering under programperioden 2021–2027.

¹ Tillväxtanalys (2022) Vilken effekt har ERUF för svenska företag? PM 2022:11, Diarienummer: 2020/201.

Rapporten vänder sig primärt till personer i strategisk ställning på Tillväxtverket, som ansvarar för utformning, styrning och utvärdering av användning av regionalfondsmedel i den nya programperioden, samt för avrapportering av insatser under programperioden 2014–2020 till EU-kommissionen. Rapporten vänder sig även till regioner, aktörer i IFFS, strukturfondspartnerskap, andra delar av Tillväxtverket, andra myndigheter med närliggande uppdrag, samt programmets Övervakningskommittéer.

1.1.2 Centrala begrepp

Innovations- och företagsfrämjande system/IFFS definieras som regionala aktörer med uppdrag att främja (tillämpad) forskning, innovation och företagande (till exempel kluster, inkubatorer, regionalt utvecklingsansvariga organisationer, och lärosäten), FoI-miljöer (enligt definitionen nedan), samt samarbete/samspel mellan dessa. Begreppet är därmed skilt från *innovationssystem*, som syftar till ”nätverk av offentliga och privata aktörer där ny teknik och kunskap produceras, sprids och används”, och kan vara nationella, regionala och sektoriella.

Med forsknings- och innovationsmiljöer/ **FoI-miljöer** avses fysiska miljöer i form av anläggningar, test- och demomiljöer, samt teknisk och digital infrastruktur för forskning och innovation.

1.2 Utvärderingens fokus och frågor

Utvärderingen följer EU-kommissionens riktlinjer i *Better Regulation Toolbox* för utvärdering av större program och satsningar och täcker samtliga av de rekommenderade utvärderingsdimensionerna: relevans, sammastämmighet, effekt, effektivitet, och långsiktiga effekter och bärkraftighet.²

Nedan redovisar vi de specifika frågorna som utvärderingen avsett att besvara, och sammanfattar i korthet vilka analyser och vilka datakällor som legat till grund för att besvara dessa. Frågorna utvecklades av Tillväxtverket och justerades därefter i dialog med utvärderingsteamet, efter en fördjupad diskussion av rapportens avgränsningar och kartläggning av tillgängliga dataunderlag.

Utvärderingsfråga	Typ av analys och datakällor
Relevans	
I vilken utsträckning är projektens mål och aktiviteter anpassade till upplevda och beskrivna behov i IFFS?	<p>Litteraturoversikt. En modell för IFFS har tagits fram, baserad på befintlig forskning och tidigare studier, och validerats med hjälp av kartläggning av dokumentation från ett urval av genomförda projekt. Två dimensioner och sex underdimensioner av ett välfungerande IFFS har definierats.</p> <p>Portföljanalys. Projektens mål och aktiviteter så som de är definierade i projektbeslutet³ relateras till de olika dimensionerna i IFFS modellen, för att fastställa vilken relevans projekten har för att främja utvecklingen i IFFS.</p> <p>Enkät/portföljanalys. Inriktning på projektens faktiska prioriteringar (mål och aktiviteter) sätts i relation till systemaktörers bedömningar av behoven inom IFFS. För att få en bild av det senare tillfrågades cirka 200 aktörer (FoI-miljöer, universitet i övrigt, Science Parks, kluster; mellan 10 och 30 per programområde) genom en enkät om deras bedömningar av</p>

² European Commission (2021) Better Regulation Guidelines.

³ 75 projekt.

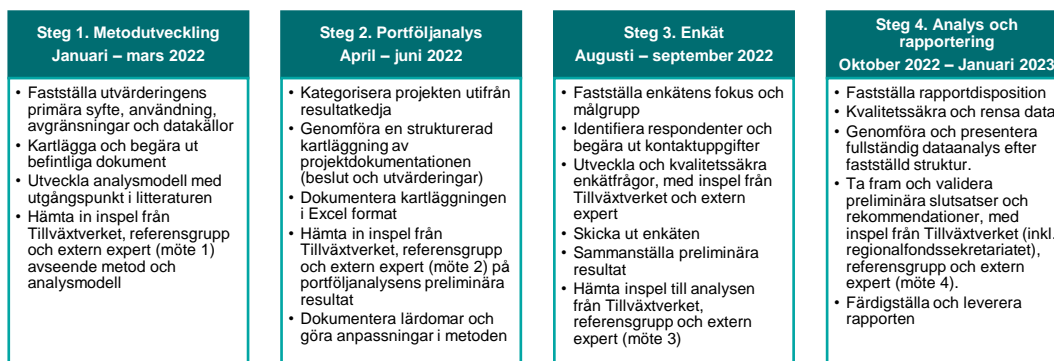
	behov/brister i de regionala IFFS.
I vilken utsträckning möter IFFS som helhet små och medelstora företags upplevda behov?	Enkät. Systemaktörerna tillfrågas hur de bedömer att de regionala IFFS möter företagets behov, hur detta har förändrats under programperioden, och om de upplever att olika företags behov (bransch, storlek) möts olika väl.
Samstämmighet	
I vilken utsträckning finns en extern samstämmighet mellan projekt i regionala strukturfondsprogram med syfte att utveckla IFFS och andra satsningar som gjorts inom ramen för regionala strategier, nationella strategier och program, EU-program eller näringslivets egna satsningar?	Portföljanalys. Information om medfinansieringskällor systematiseras med utgångspunkt i projektbesluten, bland annat med avseende på typ av medfinansiering och koppling till smart specialiseringsområdena. Enkät. a) Projektägare tillfrågas om verksamheten har erhållit ytterligare finansiering efter projektperioden, källa och omfattning av finansiering. b) Systemaktörerna tillfrågas hur de upplever transparensen och samarbetet inom IFFS (som ett mått på samstämmighet mellan olika aktörer och insatser på programområdesnivån).
Effektivitet	
Har medel inom tematiskt mål 1 använts till störst nytta?	Portföljanalys/enkät. Investerade medel (projektbudgetar) sätts i relation till bedömd utveckling inom dels IFFS (på programområdesnivån), dels Fol-miljöerna (cost-benefit analys). Fritextsvaren från enkäten används för att hitta tentativa förklaringar till eventuella skillnader mellan programområden.
Effekter	
I vilken utsträckning har de projekt inom tematiskt mål 1 som avser stödda och utveckla IFFS och Fol-miljöer nått sina delmål, projektmål och övergripande mål.	Portföljanalys. Tillgängliga slutrapporter och utvärderingar för de avslutade projekten sammanställs och systematiseras med avseende på resultatindikatorer för resultatkedja 2 och 3.
Vilken utveckling har de regionala IFFS genomgått under programperioden? I vilken utsträckning har den samlade projektportföljen i ett programområde bidragit till denna utveckling?	Enkät. Systemaktörerna tillfrågas om hur de bedömer utvecklingen av IFFS under programperioden. För att undersöka bidraget: a) Systemaktörerna tillfrågas om sin syn på projektportföljens bidrag till denna utveckling. b) Projektägare tillfrågas om hur de enskilda projekten har bidragit till utvecklingen i IFFS utifrån de fastställda dimensionerna.
I vilken utsträckning har de enskilda projekten bidragit till utveckling av Fol-miljöerna under programperioden?	Enkät. Projektägare tillfrågas om: a) deras bedömning av utvecklingen av Fol-miljöerna, b) deras bedömning av projektens bidrag till denna utveckling.
Långsiktiga effekter och bärkraftighet	
Vilka långsiktiga effekter på IFFS och Fol-miljöer kan påvisas från projekten eller grupper av projekt inom ett programområde? I vilken utsträckning och varför kan de påvisade långsiktiga effekterna på IFFS och Fol-miljöerna sägas vara bestående?	Samlad analys utifrån ovan Portföljanalys. Projektutvärderarnas bedömning om det finns förutsättningar för långsiktiga effekter (enbart för avslutade projekt av viss storlek). Enkät. Systemaktörernas bedömning av vad som krävs för att långsiktigt stärka IFFS resurser och funktionalitet.

Tabell 1: Utvärderingens fokus och frågor.

1.3 Genomförande och metod

Arbetet med utvärderingen påbörjades i januari 2022, och slutrapporten lämnades in i januari 2023. Arbetet genomfördes i fyra steg, och analysen förankrades i varje steg, dels internt inom Tillväxtverket, dels med en extern referensgrupp. En extern innovationsforskare var knuten till projektet. I figuren nedan presenteras en översikt över arbetsprocessen, inklusive nyckelaktiviteter i varje steg av processen.

I de nästföljande avsnitten beskriver vi utformningen av utvärderingens två primära datainsamlingsmoment – portföljanalys av projektbesluten, samt enkät till regionala aktörer. Vi avslutar med att sammanfatta utvärderingens styrkor och begränsningar.

Figur 1: Uppdragets genomförande

1.3.1 Portföljanslys

För att sammanställa och syntetisera befintlig information om projekten som har genomförts inom resultatkedja 2 (utveckling av IFFS) och resultatkedja 3 (utveckling av FoI-miljöer) genomfördes en portföljanslys. Portföljanslysen avsåg att bidra till att besvara en rad utvärderingsfrågor som presenteras under avsnitt 1.2, och utgick ifrån respektive projekts projektbeslut, slutrapport och utvärderingsrapport (i den mån som dessa fanns tillgängliga).

Portföljanslysen avgränsades till avslutade projekt med budget över 5 miljoner kronor. Portföljanslysen avgränsades också till de projekt som sedan tidigare var definierade som tillhörande resultatkedja 2 och 3, enligt den tematiska utvärderingen av Regionalfondens tematiska mål 1 som genomfördes av Ramboll i slutet av 2018.

Projektbesluten hämtades från Tillväxtverkets projektbank. Slutrapporterna och utvärderingarna begärdes in från Tillväxtverket, och i förekommande fall från projektägarna. Tilläggsprojekten hanterades tillsammans med originalprojekten, eftersom dessa inte har en separat utvärdering. De projekten som stod som avslutade i projektbanken, men där slutrapporten inte kunde hittas, uteslöts från utvärderingen. Det totala antalet projekt som ingick i portföljanslysen är 75, med en sammanlagd budet av 723 miljoner kronor i regionalfondsstöd.

I Bilaga 1 redovisar vi listan över kartlagda projekt per programområde, och en sammanställning av frågorna som ingick i portföljanslysen.

1.3.2 Enkät

Enkäten utfördes för att skapa en förståelse för vilka effekter som de regionalfondsfinansierade projekten inom tematiskt mål 1 har haft på de innovations- och företagsfrämjande systemen i respektive programområde, samt på utvecklingen av FoI-miljöer. Enkätrespondenterna var 1) huvudsakliga stödmottagare och medverkande parter i regionalfondsprojekt, 2) representanter för de innovations- och företagsfrämjande systemen och andra nyckelaktörer i programområdena, samt 3) regionalt utvecklingsansvariga organisationer. Enkäten skickades ut till totalt 195 respondenter som fick två påminnelser för att öka svarsfrekvensen. Frågeformuläret utformades med frågor om nuläge, förändring under programperioden och vad som behövs för att stärka resurser och funktionalitet framåt.

Respondenttyp	Antal	Källa
Huvudsakliga stödmottagare och medverkande parter	93	Tillväxtverket
Representanter för det innovations- och företagsfrämjande systemet och andra nyckelaktörer	81	Oxford Research
Regionalt utvecklingsansvariga organisationer	21	Oxford Research, avstämt med Tillväxtverket.
Totalt	195	

Tabell 2: Enkätens respondenttyper

1.3.3 Utvärderingens styrkor och begränsningar

Utvärderingen baseras på ett omfattande dataunderlag. Den ger därmed den mest heltäckande och uppdaterade bilden av insatserna som genomförts under tematiskt mål 1 under programperioden 2014–2020, med avseende på resultatkedja 2 och 3. Den kan sålunda utgöra ett rigoröst och pålitligt underlag för planering av verksamheten under programperioden 2021–2027, inklusive prioritering av insatser, strategisk styrning och utformning av system för uppföljning, utvärdering och lärande. Förutom en strukturerad genomgång av projektbesluten och samtliga inkomna slutrapporter och slututvärderingar av projekten, innefattar utvärderingen också ny och unik data, där ett stort antal projektägare och regionala aktörer har getts möjlighet att inkomma med sina bedömningar av utvecklingen inom programområden under den gångna programperioden, och Regionalfondens bidrag till denna utveckling.

En annan styrka är att bedömningen av utvecklingen av IFFS i programområdena utgår ifrån en strukturerad modell som är välförankrad i teorier på området. Det gör det möjligt (åtminstone i den utsträckningen som dataunderlaget tillåter) att göra jämförelser mellan programområden, samt skapar goda förutsättningar till jämförelser över tid.

Det är dock viktigt att notera att utvärderingen har avgränsats till de projekt som har hunnit avslutas och slutrapporteras till årsskiftet 2021/2022, vilket innebär att 75 av totalt cirka 340 projekt som fått finansiering inom tematiskt mål 1 ingick i utvärderingen. En större täckning hade varit önskvärd för att bättre underbygga analysen och slutsatserna, men har inte varit möjlig med hänsyn till att utvärderingen genomförts tätt in på programperiodens avslut.

Utvärderingen har också andra begränsningar som bottnar i innehållet och kvaliteten i dataunderlagen som använts, nämligen:

- Många av slutrapporterna och slututvärderingarna innehåller begränsad/bristfällig information om projektens resultat och effekter, vilket medfört begränsad användbarhet av dessa data för utvärderingen.
- De olika dimensionerna/underdimensionerna av IFFS modellen, som ligger till grund för analysen av systemens utveckling, har inte använts i programmets och projektens utformning och genomförande, vilket medför begränsad användbarhet av projektdokumentationen för denna analys.

- Enkätens svarsfrekvens är drygt 42 procent. Detta är ett tillfredställande utfall för en enkät av detta slag men medför samtidigt en risk att viktiga perspektiv faller bort.
- Antalet inkomna enkätsvar varierar kraftigt mellan programområdena, där två av programområdena (Norra Mellansverige och Stockholm) har färre än tio svar. Detta begränsar möjligheterna att presentera data på programområdesnivån.
- Vissa av frågeställningarna i enkäten har varit svåra för respondenterna att besvara (stort internt bortfall). Frågorna där endast några enstaka svar har inkommit har därför inte analyserats.

1.3.4 Disposition

Rapporten har följande struktur. I kapitel 2 beskriver vi vad vi menar med ett innovations- och företagsfrämjande system, och presenterar modellen som vår analys baseras på. I kapitel 3 presenterar vi projektportföljen och relaterar den till dimensionerna i analysmodellen. Vi sammanfattar även projektens måluppfyllelse, samt synergier och kopplingar till andra regionafondsfinansierade och nationella satsningar. I kapitel 4 presenterar vi en bedömning av statusen i och utvecklingen av de regionala innovations- och företagsfrämjande systemen, samt en jämförande analys mellan programområden. I kapitel 5 presenterar vi en bedömning av utvecklingen av FoI-miljöerna och projektens bidrag till denna. Rapporten avslutas med slutsatser och rekommendationer.

2. Innovations- och företagsfrämjande system – en analysmodell

2.1 Vad är ett innovations- och företagsfrämjande system?

Inom innovations- och näringspolitiken, såväl som inom forskningen på området, används flera begrepp för att beskriva miljöer inom vilka förutsättningar för innovation och tillväxt skapas. Skillnaderna mellan definitionerna berör bland annat huruvida det rör sig om nationella, regionala eller sektoriella miljöer/system (det vill säga sådana som byggs upp kring specifika branscher eller teknologier), samt vilka typer av aktörer som ska anses ingå i systemet. Vad som är regionalt är inte särskilt väldefinierat i litteraturen, och kan variera mellan allt från specifika fysiska platser till makroregioner. I vissa definitioner av innovationsmiljöer och -system inkluderar man, förutom aktörerna, även andra faktorer som påverkar förutsättningar för innovation och tillväxt, till exempel regelverk, infrastruktur och andra fasta investeringar. Det finns flera forskningsgrupper internationellt som lägger stora resurser på att definiera innovationsmiljöer och -system, dess aktörer, processer och dynamik. Denna utvärdering har inga ambitioner att göra ett bidrag till denna forskning.

I stället utgår vi ifrån en med forskningen nära förknippad och pragmatisk definition, och talar om regionala *innovations- och företagsfrämjande system* (IFFS), där regionen motsvarar ett programområde enligt Regionalfondens NUTS II-kategorisering. I själva systemet ingår regionala *aktörer med uppdrag att främja* (tillämpad) forskning, innovation och företagande, till exempel kluster, inkubatorer, regionalt utvecklingsansvariga organisationer, och lärosäten, samt fysiska och digitala FoI-miljöer. Systemet avgränsas alltså till främjandeaktörerna, *och samspelet mellan dessa*. Denna definition ligger väl i linje med resultatkedja 2 ("Utveckling av stödstrukturer") i effektlogiken för tematiskt mål 1. Denna handlar ytterst om att utveckla det regionala innovations- och främjandesystemets förmåga att bidra till företagets utveckling i linje med det tematiska målet.

Vidare i detta kapitel beskriver vi modellen för IFFS som vi har tagit fram inom ramen för detta uppdrag, med utgångspunkt i tidigare forskning och utredningar. Vi definierar och operationaliserar systemets två dimensioner – *resurser* och *funktionalitet* – och redogör för vilka indikatorer som har använts för att mäta utvecklingen längst de två dimensionerna.

2.2 Analysmodellen

2.2.1 Förslag till modell

Vi föreslår att definiera utvecklingen av IFFS i termer av dels systemets resurser, dels systemets funktionalitet. *Resurser* fångar vad systemet tillhandahåller företagen i form av (1) omfattningen på stödjande insatser, (2) aktörernas kompetens och (3)

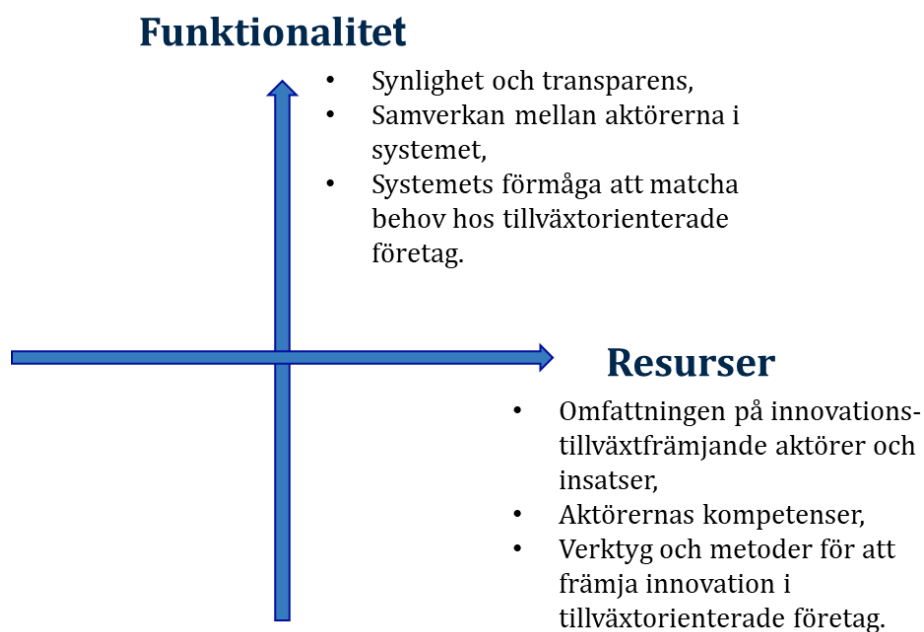
verktyg och metoder som används för att främja innovation i tillväxtorienterade företag. Även FoI-miljöerna utgör en resurs inom IFFS, som en typ av stödjande insats. *Funktionalitet*, å andra sidan, fångar hur väl resurserna i systemet samspelar och tas tillvara. Funktionaliteten består av (1) stödsystemets synlighet och transparens (är främjandeaktörerna medvetna om varandras erbjudanden och arbetssätt?), (2) samverkan mellan aktörerna i stödsystemet och (3) systemets förmåga att matcha behoven hos tillväxtorienterade företag.

Modellen, som täcker både systemets resurser och dess funktionalitet, har vuxit fram ur litteraturen om regionala system för riskfinansiering. Där pekade forskarna på att regioner med stora volymer av (ofta offentlig) riskfinansiering inte nödvändigtvis var samma som regioner som lyckades bygga välfungerande miljöer för tillväxtorienterade företag att finansiera sin tillväxt. Från en ganska förenklad syn på brister i systemet som "kapitalgap" som behövde fyllas med mer pengar, har man gått över till en bredare syn på resurser som systemet tillhandahåller (ofta i samspel med andra stödinsatser) och hur väl de resurserna samspelar och tas tillvara (det vill säga funktionalitet).

Modellen har tidigare använts för att diagnostisera och utvärdera framväxten av regionala system för riskfinansiering i en rad studier på uppdrag av Tillväxtanalys och regioner.⁴

Det finns många aspekter av både resurser och funktionalitet som kan vara relevanta att fånga upp i en sådan analys. För att göra modellen relevant för föreliggande studie har vi validerat varje dimension mot de beskrivningar som finns i projektdokumentet, avseende både problemformuleringar (vad är det som brister inom de regionala systemen, som projekten avser att bidra till?) och faktiska formuleringar av projektmål. Genom detta har vi landat i sex underdimensioner (*indikatorer*), tre som beskriver systemets resurser, och tre som beskriver systemets funktionalitet. Analysmodellen sammanfattas i Figur 2 nedan.

⁴ Till exempel: Oxford Research (2019) Utredning av kapitalförsörjningsstrukturen i Norrbotten; Oxford Research (2019) Kartläggning av kapitalförsörjningsstrukturen i Örebro och Västmanlands län; Tillväxtanalys (2018) Regionala kapitalförsörjningsstrukturer: kunskapsöversikt, mätbarhet och nuläge, rapport 2018/008; Tillväxtanalys (2016) Effekter och erfarenheter – Slututvärdering av satsningen med regionala riskkapitalfonder 2009–15; rapport 2016:3

Figur 2: Utvärderingens analysmodell.

2.2.2 Modellens användbarhet och begränsningar

Det finns två aspekter som är viktiga att beakta när man tar del av analysen som har gjorts med utgångspunkt i analysmodellen (Figur 2):

- 1) Att samma sex *indikatorer* används för att bedöma status och utveckling i IFFS i de olika programområden, betyder inte i sig att välfungerande IFFS skulle se likadana ut i alla regioner. Tvärtom är det så att till exempel typ av kompetens, och verktyg och modeller för främjande som efterfrågas av företag kommer variera beroende på efterfrågan och andra förutsättningar. Modeller avser att fånga detta genom att indikatorer är formulerade på ett brett sätt som kan fånga relevanta variationer.
- 2) Det är viktigt att notera modellens begränsningar i termer av vad den avser att täcka och inte. Modellen täcker endast en begränsad del av de faktorer som påverkar regionens förmåga att bidra till utveckling av innovationer, nämligen *främjandeaktörernas förmåga att stödja innovationer och tillväxt*. Den tar inte hänsyn till hur näringslivet/startuplandskapet ser ut i regionen, eller vilken kunskapsbas som finns i regionen – och som utgör en grogrund för regionala företag. Den tar inte heller hänsyn till hur aktörer med främjandeuppdrag samspelar med andra aktörer i systemet (privata, ideella, med mera), vilket också är en aspekt av systemets funktionalitet, men som inte ryms i modellen.

3. Projektportföljen inom TM 1 under programperioden 2014–2020

3.1 Projekt och volym per programområde

Programområde	Antal projekt	Budget* (SEK)
Mellersta Norrland	10	110 211 612
Norra Mellansverige	17	96 053 521
Skåne-Blekinge	4	61 611 545
Småland och Öarna	7	46 582 446
Stockholms län	5	54 524 178
Västsvrige	6	56 136 201
Östra Mellansverige	9	129 568 343
Övre Norrland	17	168 266 569
Totalt	75	722 954 415

Tabell 3: Antal projekt och beviljat belopp EU-medel i SEK per programområde.

*Kolumnen anger totalbelopp per programområde för de urval av projekt som utvärderats.

I Tabell 3 ovan presenteras en översikt av de projekt som ingått i utvärderingen med avseende på deras lokalisering i landet. Programområdet Övre Norrland har högst budget (168 266 569 kronor), och Småland och Öarna har den minsta (46 582 446 kronor). Totalt har utvärderingen inkluderat projekt med en budget på 722 954 415 kronor.

Typ av stödmottagare	Antal
Forskningsinstitut	4
Klusterorganisation	3
Kommun	7
Region, län eller landsting	5
Regional samarbetsorganisation	1
Science park	10
Stödaktör (inklusive utvecklingsbolag)	5
Universitet och högskola	36
Branschorganisation	1
Övrigt	3
Totalt	75

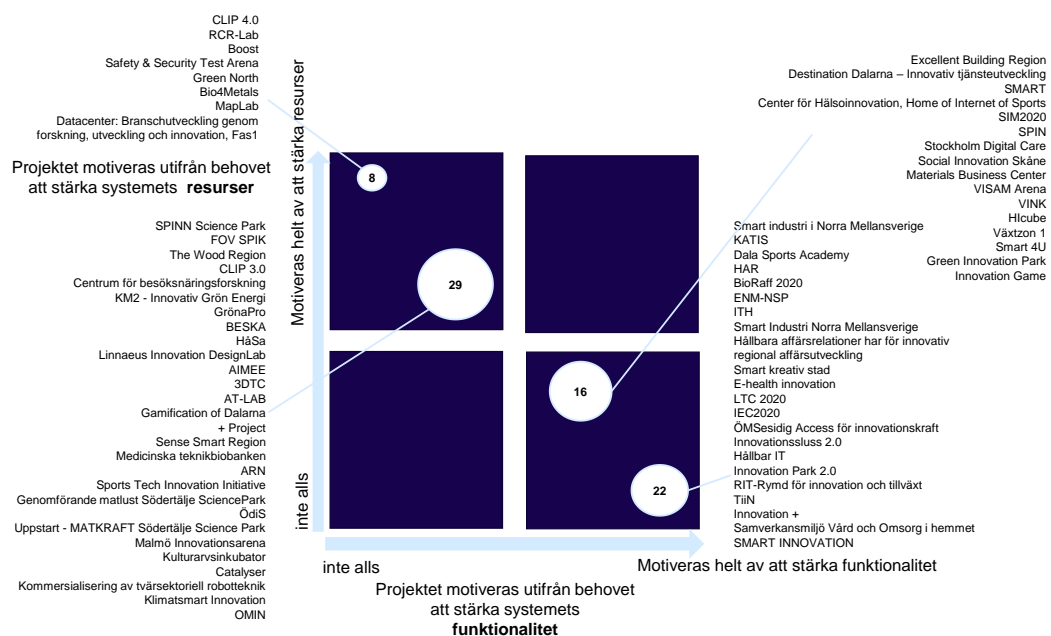
Tabell 4: De utvärderade projektens olika typer av stödmottagare

När det gäller typ av stödmottagare inom Regionalfondens tematiska mål 1 så visar Tabell 4 ovan att en mängd olika typer av sådana återfinns. Stödmottagartypen universitet och högskola sticker ut med 36 projekt. Science parks har i näst högst utsträckning varit stödmottagare, och fått finansiering för 10 projekt.

3.2 Systembrister avseende resurser och funktionalitet som projekten avser att adressera

I portföljanalysen kategoriserades projekten utifrån de systembrister inom resurser och funktionalitet som de avser att adressera. För att nyansera bedömningen delades projekten in utifrån om de motiverades utifrån det behovet helt, i hög grad, i lägre grad eller inte alls.

Som illustreras i Figur 3 nedan är projekten ganska jämnt uppdelade utifrån deras motivering, och det är lika stor andel av projekten som motiveras utifrån behovet av att stärka systemets funktionalitet som dess resurser.

Figur 3. Systembrister avseende resurser och funktionalitet som projekten avser att adressera (egen bearbetning baserad på projektens slutrapporter, utvärderingar och projektbeslut).

3.2.1 Projekten som helt eller i hög grad motiveras utifrån behovet av att stärka systemets resurser

Projektnamn	Stödmottagare	Beviljat belopp EU-medel SEK	Tidsperiod
CLIP 4.0	Högskolan i Gävle	10 325 555	2018–2021
Risk- och krislaboratorium: Innovativ forskning för regional utveckling (RCR-Lab)	Mittuniversitetet	11 255 586	2017–2021
Boost- Boende och bostadsutveckling för stark tillväxt	RISE Research Institutes of Sweden AB	9 000 000	2016–2020
Safety & Security Test Arena	Umeå Universitet	17 148 553	2016–2020
Green North	Umeå Universitet	11 715 643	2016–2020
Bioreduktionsmedel för metallurgiska processer - Bio4Metals	Swerea Mefos AB	5 200 883	2016–2019
Maplab	Högskolan Väst	7 934 165	2015–2018
Datacenter: Branschutveckling genom forskning, utveckling och innovation, Fas1	Luleå Tekniska Universitet	9 570 249	2015–2018
SPINN Science Park	Stiftelsen Dalarna Science Park	22 431 400	2018–2021
FOV SPIK (SME Prototyping Internationalisering och Kommersialisering)	Acreo Swedish Ict AB	9 800 000	2015–2018
The Wood Region	Torsby kommun	7 442 000	2016–2019
CLIP 3.0 Innovativa miljöer för hållbar logistik och innovativ produktion	Högskolan i Gävle	9 035 274	2015–2018
Centrum för besöksnäingsforskning	Högskolan Dalarna	4 744 000	2016–2019
KM2 - Innovativ Grön Energi	Mittuniversitetet	17 880 416	2016–2019
Gröna Kemikalier från Skog och Skogsbioprodukter (GrönaPro)	Mittuniversitetet	9 502 835	2016–2020
Bekämpning av skogsskador i Mellannorrland (BESKA)	Mittuniversitetet	6 436 261	2017–2021
Hållbart Samhällsbyggande (HåSa)	Mittuniversitetet	5 873 772	2016–2019
Linnaeus Innovation DesignLab	Linnéuniversitetet	5 194 506	2016–2020
AIMEE - Autonomous Intelligent Machines Exploration & Enterprise	Alfred Nobel Science Park AB	13 018 606	2017–2020
3DTC	Alfred Nobel Science Park AB	9 602 214	2016–2019
AT-LAB - Regionalt laboratorium för additiv tillverkning vid Karlstads Universitet	Karlstads Universitet	6 925 112	2017–2021
Gamification of Dalarna	Visit Dalarna AB	6 000 000	2017–2021
+ Project	Umeå Universitet	17 652 072	2015–2018
Sense Smart Region	Luleå Tekniska Universitet	8 900 000	2015–2018
Medicinska teknikbiobanken	Umeå Universitet	8 197 529	2017–2020
ARN - Alternativa mineralråvaror i norra Norrland	Luleå Tekniska Universitet	6 467 849	2016–2019
Sports Tech Innovation Initiative	Mittuniversitetet	8 178 176	2016–2019
Genomförande matlust Södertälje SciencePark - Utveckling av hållbar livsmedelsnäring med koppling till miljö och hälsa	Södertälje kommun	15 633 222	2016–2020
Ökad användning av öppna data i Stockholmsregionen – ÖdiS	Stockholm kommun	15 000 000	2018–2021
Malmö Innovationsarena	Malmö kommun	36 511 445	2016–2019
Kulturarvsinkubator Catalyser	Riksantikvarieämbetet	6 366 901	2018–2021
Kommersialisering av tvärspektoriell robotteknik	Mälardalens Högskola	13 500 000	2016–2019
Klimatsmart Innovation	The Paper Province Ekonomisk Fören	6 209 150	2015–2019
Intersective Innovation	Piteå Science Park AB	5 577 860	2017–2020
Uppstart - MATKRAFT Södertälje Science Park - Utveckling av hållbar livsmedelsnäring med koppling till miljö och hälsa	Södertälje kommun	5 681 349	2015–2017
Optisk Mätteknik för ett Innovativt Näringsliv (OMIN)	Stift Adopticum	5 472 682	2016–2019

Tabell 5: Projekt som helt eller i hög grad motiveras utifrån behovet av att stärka systemets resurser.

I Tabell 5 ovan listas de projekt som helt eller i hög grad motiveras utifrån behovet av att stärka systemets *resurser*. Till exempel har projektet CLIP 4.0 motiverats utifrån behov av att utveckla spetskunskap och tillämpningar samt öka kunskap om hur företag och organisationer i regionen kan bli mer konkurrenskraftiga och möta utmaningar som identifieras i regionala innovationsstrategier för smart specialisering (RIS3). Projektet Boost har motiverats utifrån att nya metoder, affärsmodeller och lösningar behöver skapas för att kunna möta den ökande bostadsbristen. Lösningar är exempelvis fysiska och virtuella prototyper för hållbart boende. Projektet Optisk Mätteknik för ett Innovativt Näringsliv – OMIN motiveras utifrån att det saknas innovationskraft och finns för låg kompetens inom optisk mätteknik hos områdets små och medelstora företag. Projektet Medicinska Teknikbiobanken motiveras utifrån behoven för att skapa en ny tillämpning och utveckling av infrastrukturen till en medicinsk teknikbiobank.

3.2.2 Projekten som helt eller i hög grad motiveras utifrån behovet av att stärka systemets funktionalitet

Projektnamn	Stödmottagare	Beviljat belopp EU-medel SEK	Tidsperiod
Smart industri i Norra Mellansverige	Landstinget Dalarna	7 217 448	2017–2020
Kunskapsuppbyggnad för Avancerad Tillverkning Inom Stårelaterad Verksamhet - KATIS	Jernkontoret	4 650 000	2016–2020
Dala Sports Academy	Högskolan Dalarna	8 500 010	2015–2018
Hållbara affärsrelationer (HAR)	Högskolan i Gävle	4 000 092	2017–2020
BioRaff 2020	RISE Processum AB	8 889 000	2016–2020
Miljövänlig ingenjörskonst på ligno- och nanocellulosa materials: Nya hållbara produkter (ENM-NSP)	Mittuniversitetet	6 570 565	2016–2020
Innovationsarena Idrott, Teknik och Hälsa (ITH)	Göteborgs Universitet	9 205 929	2017–2020
Smart Industri Norra Mellansverige	Landstinget Dalarna	7 217 448	2017–2020
Hållbara affärsrelationer har för innovativ regional affärsutveckling	Högskolan i Gävle	4 000 092	2017–2020
Smart kreativ stad - en ny modell för film, digital media och innovativa processer i hållbar stadsutveckling	Film Capital Stockholm AB	7 334 683	2016–2019
E-health innovation	Blue Science Park (svb) AB	6 899 194	2018–2021
LTC 2020 (Linnaeus Technical Centre 2020)	Linnéuniversitetet	8 284 234	2015–2018
IEC2020	Linnéuniversitetet	5 102 000	2015–2018
ÖMSesidig Access för innovationskraft	Uppsala universitet	19 561 499	2016–2019
Innovationsluss 2.0 Region Örebro Län och Landstinget Västmanland	Örebro Läns Landsting	6 326 369	2016–2019
Hållbar IT	Sandvikens kommun	9 741 035	2015–2019
Innovation Park 2.0	Karlstad Innovation Park	6 600 000	2018–2021
RIT-Rymd för innovation och tillväxt	Luleå Tekniska Universitet	18 255 334	2015–2018
TräInnovation i Norr (TiiN)	Luleå Tekniska Universitet	13 465 001	2016–2019
Innovation +	Region Västerbotten	10 090 000	2016–2020
Samverkansmiljö Vård och Omsorg i hemmet	Luleå tekniska universitet	6 361 458	2018–2021

SMART INNOVATION - Samverkan för fler innovationer ökar svensk tillväxt	Skogstekniska Klustret Ekonomisk Fören	6 205 956	2015–2018
Excellent Building Region	Byggdialog Dalarna	5 357 759	2015–2018
Destination Dalarna – Innovativ tjänsteutveckling	Visit Dalarna AB	4 250 000	2015–2018
Center för Hälsoinnovation, Home of Internet of Sports	Mittuniversitetet	6 000 000	2017–2020
SIM2020	Högskolan i Skövde	10 275 179	2016–2019
SPIN - SamverkansPlattform för IT-innovation i Norr	Umeå Universitet	9 735 500	2016–2020
Stockholm Digital Care	Stockholm kommun	10 874 924	2016–2021
Social Innovation Skåne	Cooperation Kooperativ Utveckling Skåne	12 390 906	2015–2018
Materials Business Center	Innovation Skåne AB	5 810 000	2016-2019
VISAM Arena	ALMI Företagspartner Jönköping AB	7 005 887	2017–2020
VINK - Västsvenska inkubatorers kvalitetshöjning	GU Ventures AB	11 976 113	2017–2020
Hlcube - behovsorienterad hälsoinnovationsarena	Högskolan i Halmstad	10 600 000	2015–2019
Växtzon 1	Västerås Science Park AB	33 126 536	2015–2018
Smart 4U	Västerås Science Park AB	21 902 413	2016-2020
Green Innovation Park	Sveriges Lantbruksuniversitet	5 982 172	2016-2019
Innovation Game	Science City Skellefteå AB	8 250 000	2016-2019

Tabell 6: Projekten som helt eller i hög grad motiveras utifrån behovet av att stärka systemets funktionalitet.

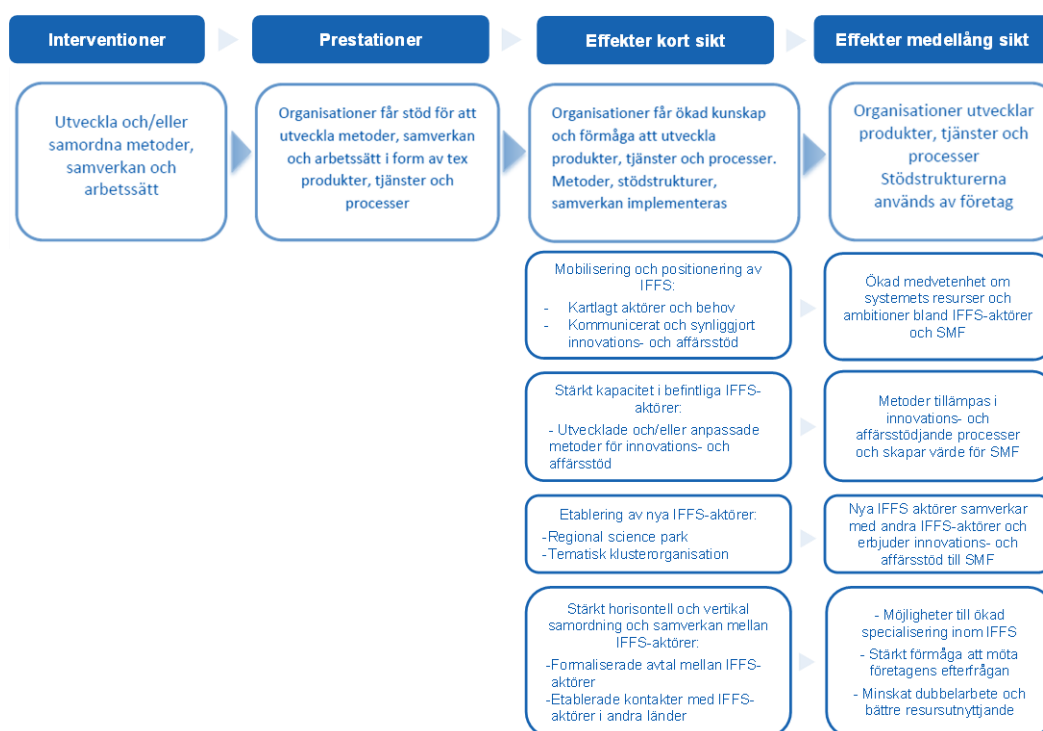
Projekten i Tabell 6 ovan är de projekt som helt eller i hög grad motiveras utifrån behovet av att stärka systemets funktionalitet. Till exempel så möter projektet Hållbar IT främst behov av att säkerställa innovationssystemets funktionalitet för regional hållbar tillväxt. Projektet E-health innovation motiveras utifrån behovet av ökad samverkan mellan offentlig och privat sektor gällande offentliga verksamheters utmaningar, i syfte att stärka innovationsklimatet. Projektet SIM2020 motiveras utifrån att det finns ett behov av att samverka mer mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor för att forsknings- och innovationsprojekt ska kunna leda till en konkurrenskraftig utveckling. Projektet Smart 4U motiveras utifrån att det finns behov av infrastruktur för, och samhandling mellan, akademi, företag, det offentliga och civilsamhället.

3.3 Sammanställning av projektens måluppfyllelse

Baserat på slutrapporter och utvärderingar av de genomförda och avslutade projekten inom resultatkedja 2 (utveckling av IFFS) och resultatkedja 3 (utveckling av FoI-miljöer), har vi utvecklat och nyanserat resultatkedjorna. Resultatkedjorna återspeglar alltså de faktiska effekterna på kort och medellång sikt som rapporterats från projekten, se Figur 4 (resultatkedja 2) och Figur 5 (resultatkedja 3).

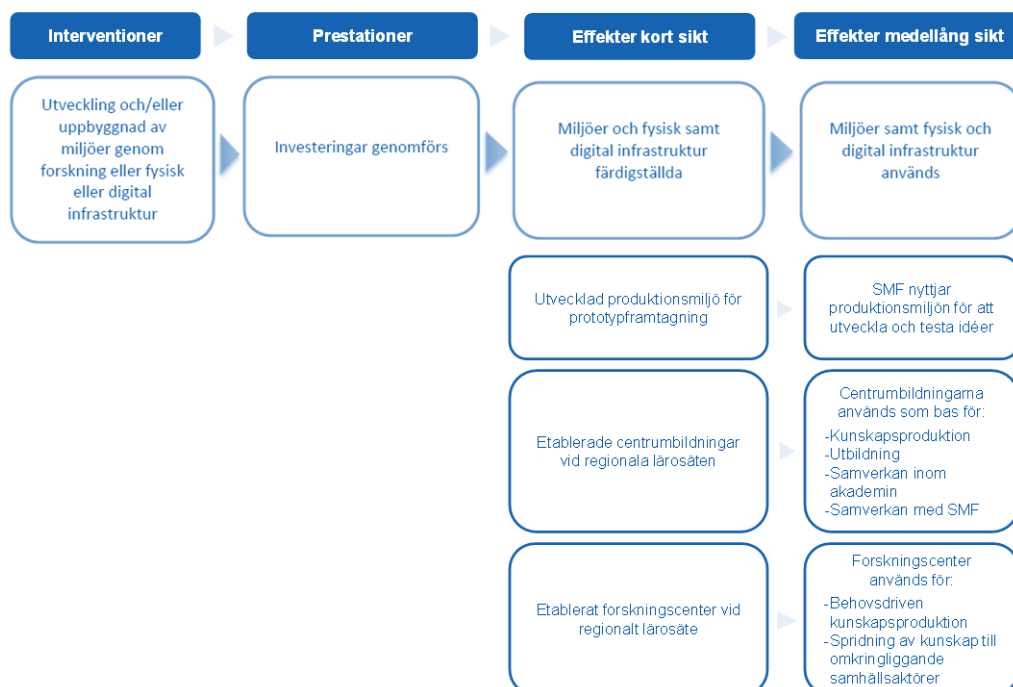
Majoriteten av projekten där slutrapporter finns har nått sina projektmål i tillfredställande eller hög grad.

För de projekt som syftade till att bidra till utvecklingen inom IFFS visar projektdokumentationen att projekten bland annat bidragit till:

Figur 4: Faktiska effekter på kort och medellång sikt som rapporterats från projekten: resultatkedja 2.

För de projekt som syftade till att bidra till utvecklingen av FoI-miljöer visar projektdokumentationen att projekten huvudsakligen bidragit till:

Figur 5: Faktiska effekter på kort och medellång sikt som rapporterats från projekten: resultatkedja 3.

Bland hinder för måluppfyllelse som rapporterats i projektens slututvärderingar (i den mån utvärderingar finns) nämns huvudsakligen:

- svagt projektägarskap,
- projektaktörernas begränsade kapacitet att leverera,

- svårigheter att nå ut till små och medelstora företag, och brist på tid och kompetens att medverka hos dessa,
- Covid-relaterade hinder för genomförande av projekten (projektaktörer och intressenter prioriterat annat; avsaknad av fysiska möten; fördröjning av genomförandet),
- projektinsatser som upplevs som otillräckliga för att adressera problemet,
- avsaknad av tydlig mottagare för projektens resultat/målgrupp feldefinierad från början,
- avsaknad av engagemang från målgruppens sida, och
- behovet av att omvärdera ansatsen under projektens gång (det vill säga målen har reviderats).

Utvärderarna menar också i flera fall att bristerna i formuleringen av projektmål och tillhörande indikatorer har gjort det svårt att uttala sig om resultaten.

3.4 Synergier och kopplingar till andra regionalfondsfinansierade och nationella satsningar

Drygt en fjärdedel av de analyserade projekten hade en tydlig koppling till regionala smart specialiseringsområden, och avsåg att utveckla och bygga på satsningar som parallellt erhåller annat stöd från Regionalfonden och regionala utvecklingsmedel. Ett fåtal projekt hade tydliga kopplingar till nationella satsningar, bland annat de strategiska innovationsprogrammen och Produktionslyftet. Några enstaka projekt hade medfinansierats av nationella medel, specifikt Formas, Vetenskapsrådet, Kungliga vetenskapsakademien, Statens Lantbruksuniversitet (SLU) och Skogsstyrelsen. Nästan en femtedel av de studerade projekten hade fått medfinansiering från privata företag. Majoriteten av dessa projekt återfanns i Övre och Mellersta Norrland, samt Norra Mellansverige. Dessa projekt täckte en stor variation av branscher, inklusive tillverknings-, skogs-, gruv- och metallindustri, bygg, informations- och kommunikationsteknik (IKT), rymdteknik, och säkerhetsbranschen.

På frågan om hur systemaktörerna upplever synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet uppgav cirka en femtedel av respondenterna att denna var god eller mycket god, och cirka 30 procent ansåg att denna hade förbättrats under programperioden. Vidare ansåg respondenterna att det är huvudsakligen inom tillverkningsindustrin och inom miljöteknik och energi som transparensen hade förbättrats, vilket tyder på att kopplingarna och synergier till andra regionalfondsfinansierade och nationella satsningar har stärkts, om än från låga nivåer.

Avseende samverkan mellan främjande aktörer inom IFFS ansåg cirka en fjärdedel av systemaktörerna att den var god eller mycket god, och cirka 45 procent av respondenterna upplevde att den hade förbättrats under programperioden. Variationen mellan programområden var dock betydande i denna fråga. Det var i relation till företagen inom tillverkningsindustrin, miljöteknik och energi, hälso- och sjukvård och besöksnäringen, som aktörerna ansåg att samverkan inom främjandesystemet hade stärkts mest.

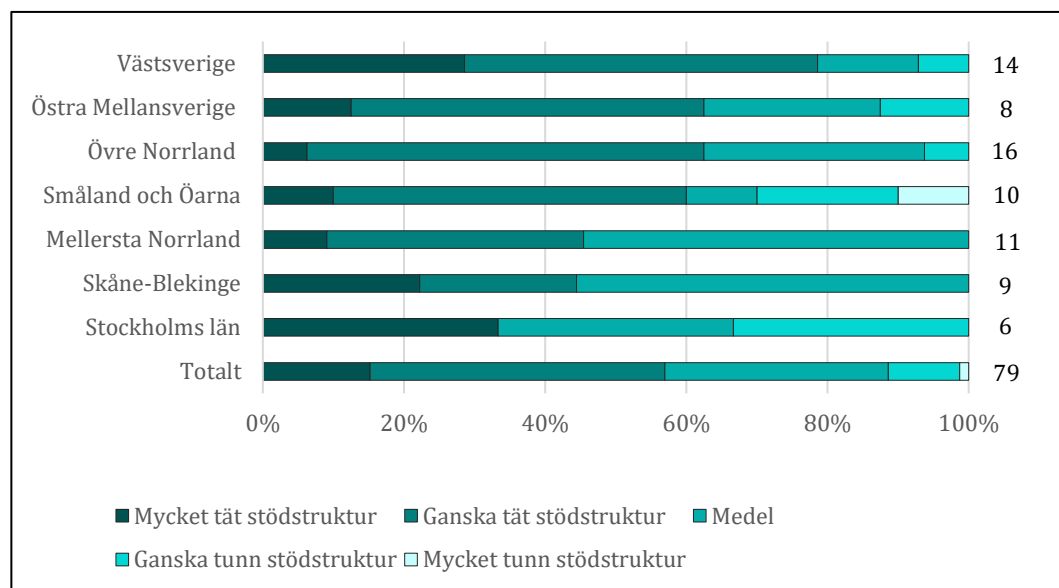
4. Bedömning av status och utveckling i IFFS

I detta kapitel redovisar vi systemaktörernas bedömningar av status i IFFS, med utgångspunkt i de sex underdimensionerna som har presenterats tidigare. Vi redovisar också aktörernas bedömningar av hur systemen har utvecklats under perioden 2015–2022, och vad som behövs för att stärka systemens resurser och funktionalitet framåt. Vi redovisar skillnaderna mellan programområden där dataunderlaget tillåter detta. Om ett programområde har fem eller färre svarande på en fråga har vi valt att inte redovisa data. Vi avslutar med en bedömning av i vilken utsträckning som effekterna kan förväntas vara bestående.

4.1 Resurser

4.1.1 Omfattning

4.1.1.1 Nuläge 2022 och utveckling under programperioden

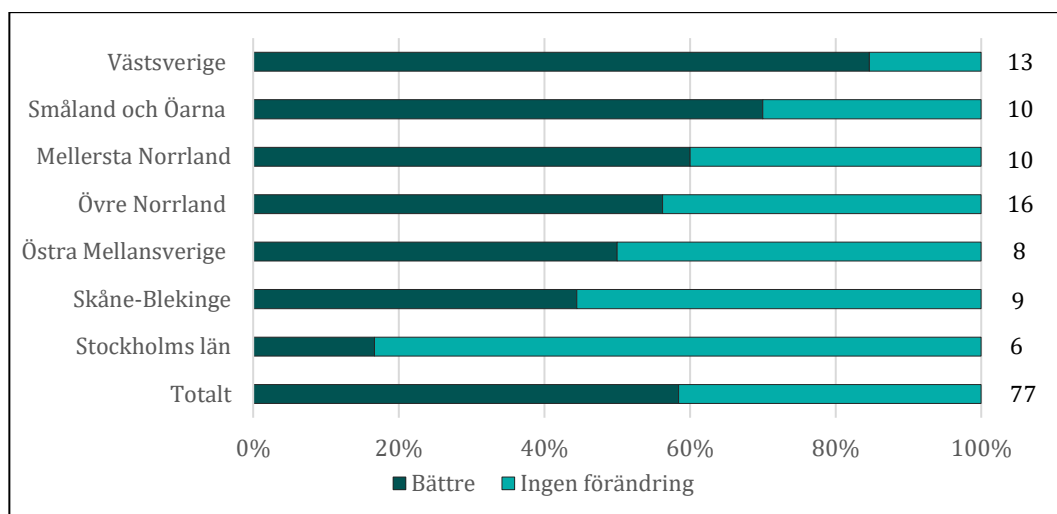

Figur 6: Nuläge gällande omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/ insatser 2022. Källa: Oxford Research enkät 2022⁵.

När det gäller omfattningen av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser 2022 så visar Figur 6 ovan att strax över hälften av respondenterna anser att stödstrukturen är mycket tät eller ganska tät (det vill säga många främjandeaktörer och mycket tillgängliga resurser i systemet). Bara drygt 10 procent anser att stödstrukturen är ganska tunn eller mycket tunn (det vill säga få aktörer och lite tillgängliga resurser i systemet). På den positiva sidan sticker Västssverige ut, där 11

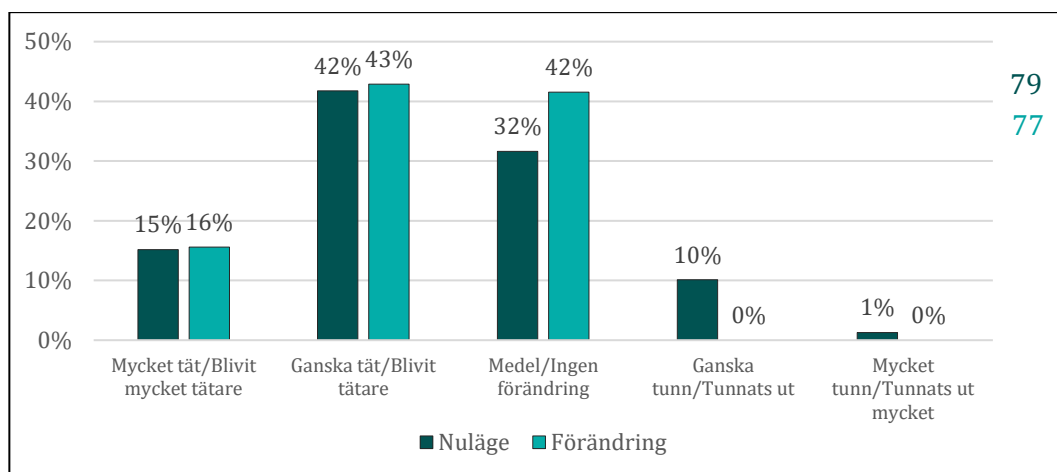
⁵ Oxford Research redovisar inga data för programområdet Norra Mellansverige på grund av för tunna data.

av de 14 som besvarade enkäten ansåg att stödstrukturen är mycket eller ganska tät, medan färre än hälften av respondenterna i Stockholm, Skåne-Blekinge och Mellersta Norrland ansåg detsamma.

Figur 7: Förändring gällande omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/ insatser. Källa: Oxford Research enkät 2022⁶.

Figur 7 ovan visar att strax över hälften av de tillfrågade anser att omfattningen av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser förändrats till det bättre under programperioden, medan resten anser att det inte skett någon förändring under programperioden. Det är i Västsverige som respondenterna ställer sig mest positiva till utvecklingen av omfattningen på de innovationsfrämjande insatserna, tätt följt av Småland och Öarna, medan endast en av de sex respondenterna i Stockholm anser att omfattningen har förbättrats.

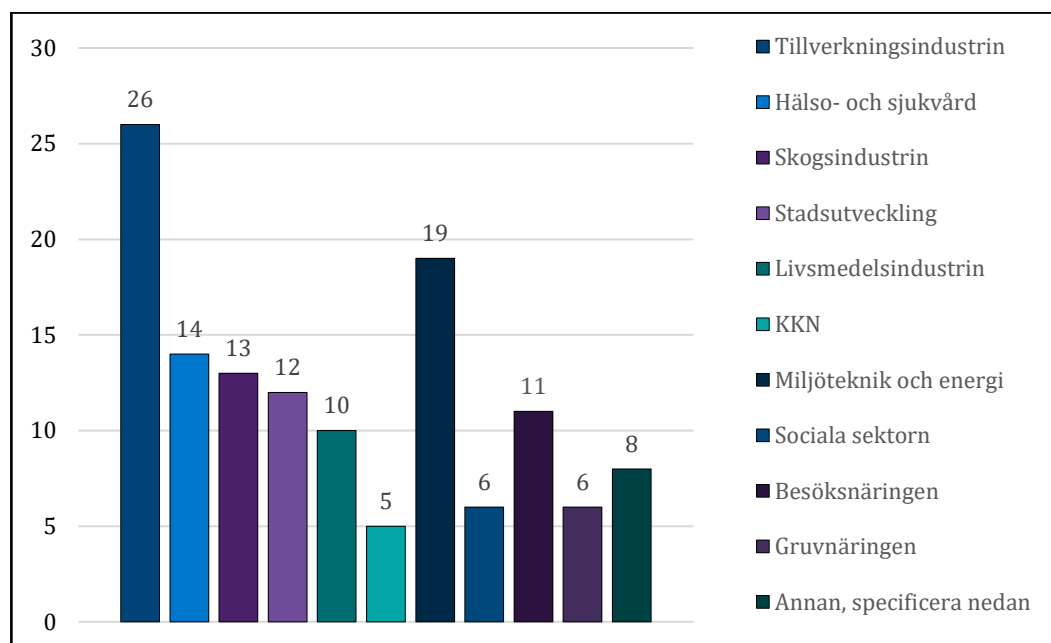

Figur 8: Nuläge 2022 och förändring under programperioden gällande omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/ insatser. Källa: Oxford Research enkät 2022.

I Figur 8 ovan ser vi en jämförelse av nuläget 2022 och upplevd förändring under programperioden gällande aktörernas bedömning av omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser.

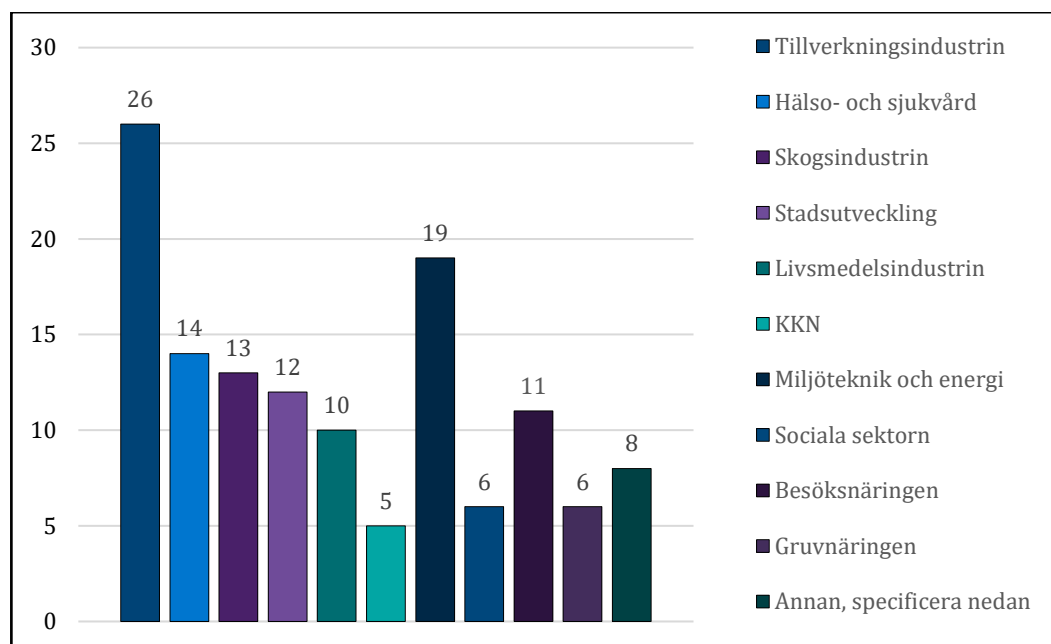
⁶ Oxford Research redovisar inga data för programområdet Norra Mellansverige på grund av för tunna data.

4.1.1.2 Utveckling inom sektorer och företagstyper

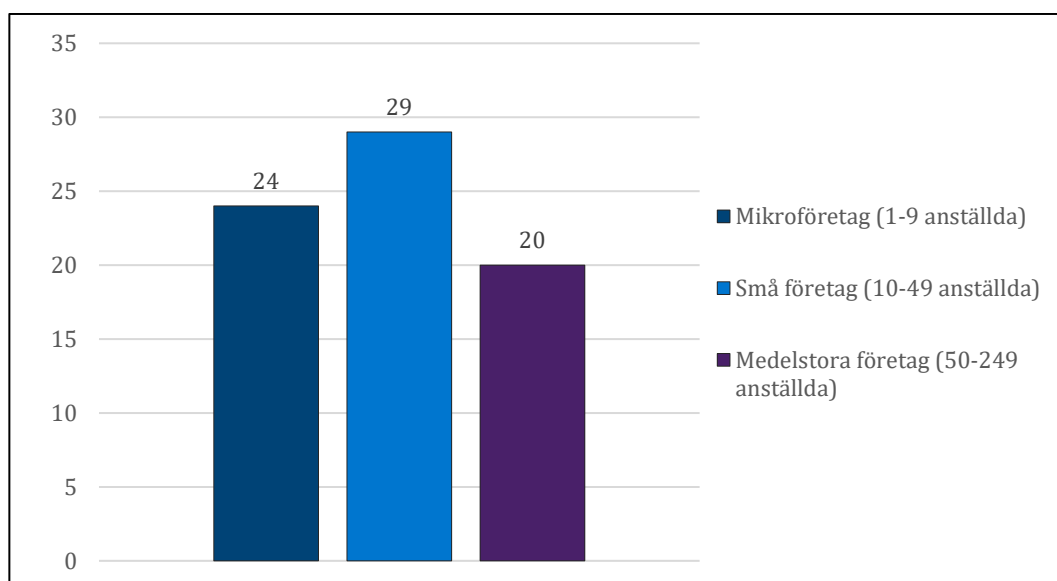

Figur 9: Sektorer som påverkats positivt av omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser. Källa: Oxford Research enkät 2022.

* KKN = kulturella och kreativa näringar

Figur 9 ovan visar att tillverkningsindustrin och miljöteknik och energi är de sektorer som i högst utsträckning upplevs fått ta del av en ökad omfattning på innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser. Kategorin annan inkluderar digitala lösningar, tjänstesektorn, rymdsektorn samt sektorer som relaterar till blå näringar, textil, mode och kreativa näringar, handel, artificiell intelligens (AI), automation, deep tech, informationsteknologi (IT) och gaming.

Figur 10: Företagstyper för vilka omfattningen på innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser upplevs ha ökat. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Respondenterna uppger vidare att det är företagen med 10–49 anställda, följt av mikroföretagen med upp till 9 anställda, som i störst utsträckning har påverkats positivt av den ökade omfattningen på innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser (se Figur 10).

4.1.1.3 Projektens och projektportföljens bidrag till utvecklingen

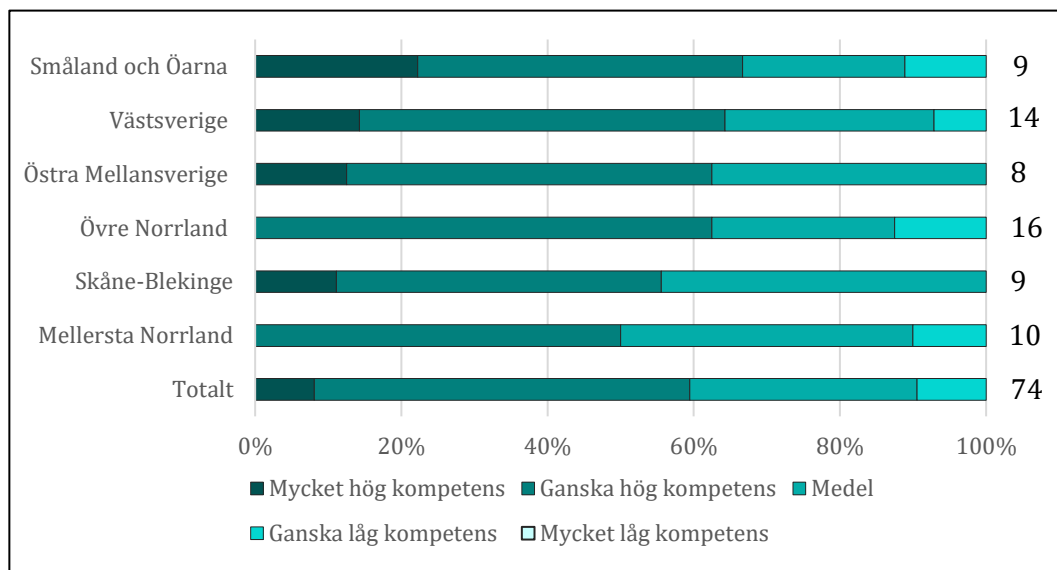
Projekten och projektportföljen har bidragit till stärkt omfattning av innovations- och företagsfrämjande tjänster och aktörer som tillhandahåller tjänster till tillväxtorienterade företag.

Gällande *enskilda projekts* bidrag så anser en majoritet av projekten, 18 av 24, att deras respektive projekt bidragit till utvecklingen. De nämner främst att detta skett genom påverkan på kommuners förståelse för innovationsarbete, att fler arbetar med insatser, utveckling av tjänster, förstärkta nätverk, samt att utvecklade labb och plattformar används av företag för att utveckla tjänster och innovationer. Några svarar att projektet bara till viss del har bidragit. En minoritet svarar att projektet inte bidragit.

Bland aktörerna som inte är kopplade till några enskilda projekt, men kan uttala sig om IFFS som helhet, ansåg 7 av 9 att *den samlade projektportföljen* i deras respektive programområde har bidragit till stärkt omfattning av innovations- och företagsfrämjande tjänster och aktörer som tillhandahåller tjänster till tillväxtorienterade företag. De uppger att detta främst skett genom en breddning i verksamheter samt att fler aktörer och tjänster etablerats som kompletterar varandra och som omfattar en större geografi. Några svar visar att det finns begränsningar i form av varierande omfattning, eller beroende av tillfälliga projekt.

4.1.2 Kompetens

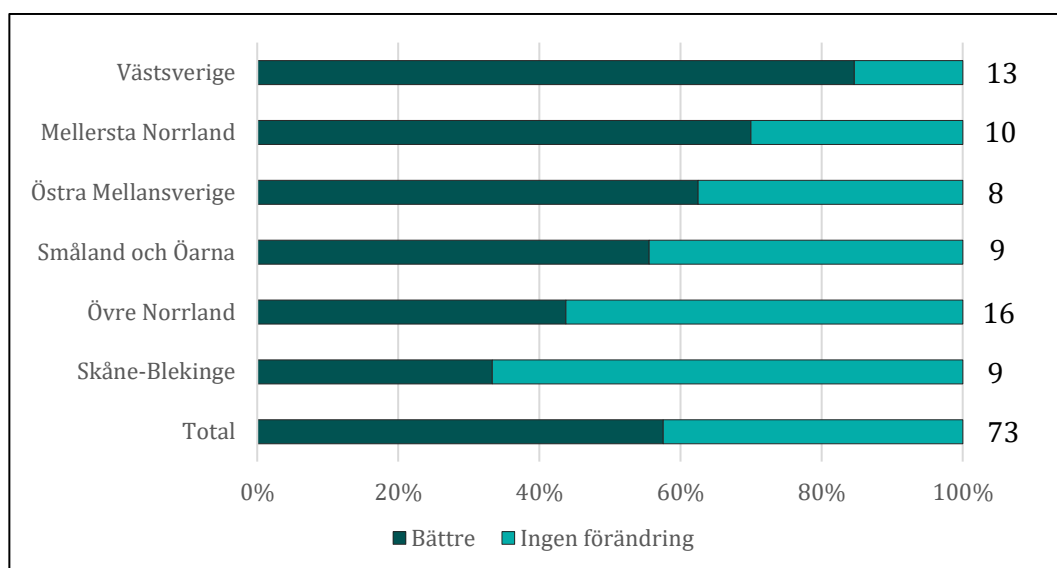
4.1.2.1 Nuläge 2022 och utveckling under programperioden

Figur 11: Kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag 2022. Källa: Oxford Research enkät 2022⁷.

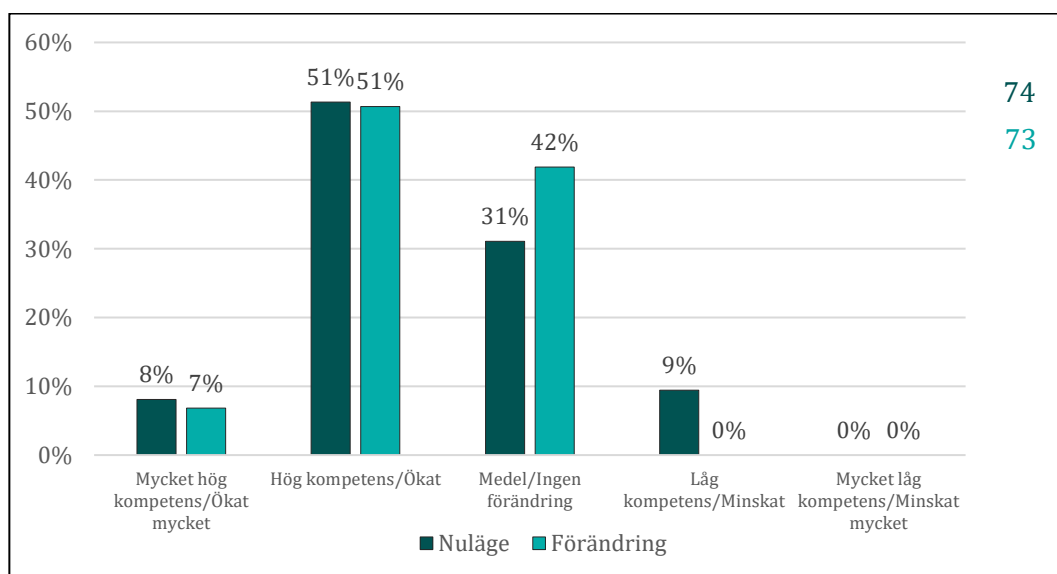
Gällande kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag 2022 så visar Figur 11 ovan att cirka 60 procent av respondenterna anser att kompetensen är mycket hög eller ganska hög, medan strax under 10 procent anser att de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag 2022 har en ganska låg kompetens. Ingen anser att de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag har mycket låg kompetens. Skillnaderna mellan programområdena är ganska små i denna fråga.

⁷ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tunna data.

Figur 12: Förändring i kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag under programtiden. Källa: Oxford Research enkät 2022⁸.

Gällande förändringen i kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag under programtiden så visar Figur 12 att en knapp majoritet anser att förändringen varit positiv, medan 42 procent anser att ingen förändring skett. Det finns vissa skillnader mellan programområden i hur systemaktörerna upplever den förändring i kompetensen som skett under programperioden, där aktörerna i Västssverige och Mellersta Norrland är mest positiva till förändringen.

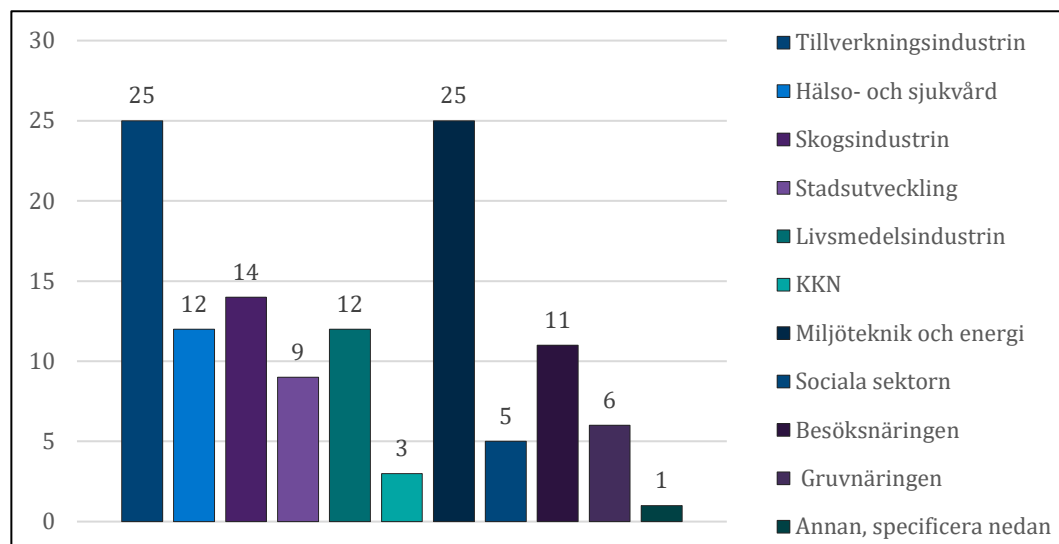

Figur 13: Nuläge 2022 och upplevd förändring gällande kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag under programtiden. Källa: Oxford Research enkät 2022.

⁸ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tunn data.

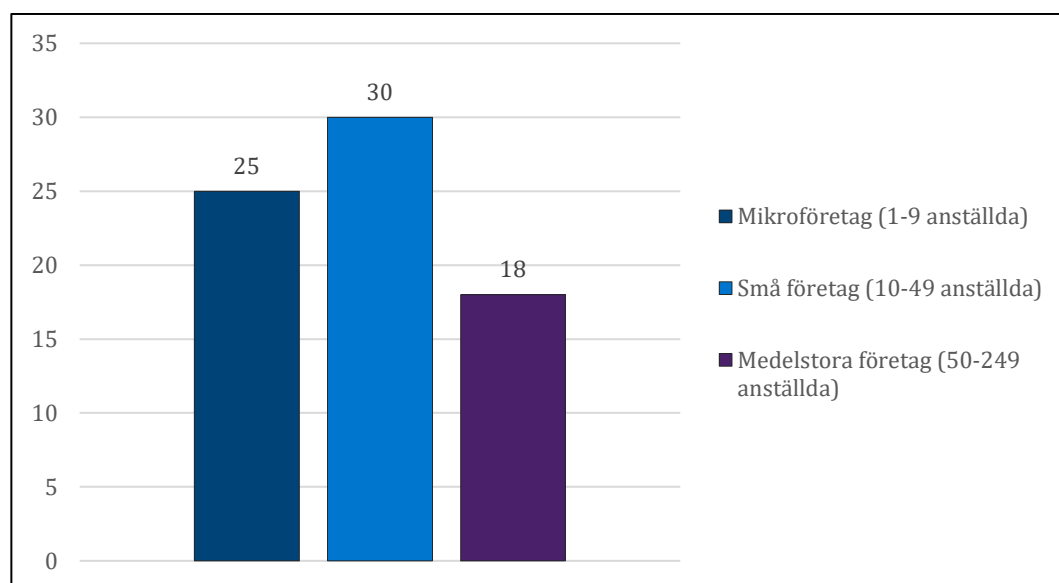
I Figur 13 ser vi en jämförelse mellan nuläge 2022 och förändringen under programperioden gällande kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag.

4.1.2.2 Utveckling inom sektorer och företagstyper

Figur 14: Sektorer som påverkats positivt av förändring i kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Figur 14 ovan visar att tillverkningsindustrin och miljöteknik och energi är de sektorer som i högst utsträckning påverkats positivt av utvecklingen av kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag. Flera uppger även att skogsindustrin, hälso- och sjukvård, livsmedelsindustrin och besöksnäringen har påverkats positivt.

Figur 15: Företagstyper som påverkats positivt av förändring i kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Respondenterna uppger vidare att det är små företag med 10–49 anställda som berörts positivt i högst utsträckning, följt av mikroföretag med 1–9 anställda som i störst utsträckning har påverkats positivt av att kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag har förbättrats (se Figur 15 ovan).

4.1.2.3 Projektens och projektportföljens bidrag till utvecklingen

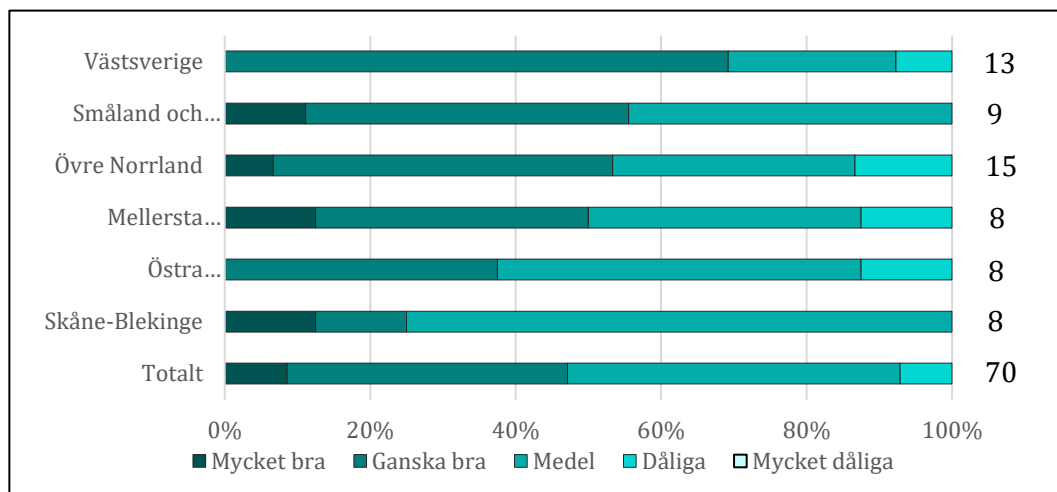
Både de enskilda projekten och projektportföljen i sin helhet uppges ha bidragit till stärkt kompetens hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag under programtiden.

Gällande *enskilda projekts* bidrag så svarar 18 av 22 respondenter att deras respektive projekt bidragit till kompetensen. Detta har främst skett genom kunskapsspridning om möjligheter, stärkt samverkan samt att aktörer mötts och kunnat dela erfarenheter i nya processer. Några svarande menar att kompetens inte spridits till systemet, utan stannat hos projektaktörerna. En svarande uppger att hans projekt inte bidragit på grund av att projektet avbrutits.

Bland aktörerna som inte är kopplade till några enskilda projekt, men som kan uttala sig om IFFS som helhet, ansåg 6 av de 8 som besvarade frågan att *projektportföljen som helhet* har bidragit till stärkt kompetens i systemet. Detta har främst skett genom en stärkt samverkan inom forskning och innovation, främjandeaktörer och bolag (samt i viss mån offentliga aktörer), innovation management, att nya insatser prövats, att nya klusterorganisationer initierats samt att interregionala projekt drivits. Ingen respondent uppger att bidrag inte skett. Det är dock viktigt att beakta att en stor del av respondenterna avstod från att besvara den frågan.

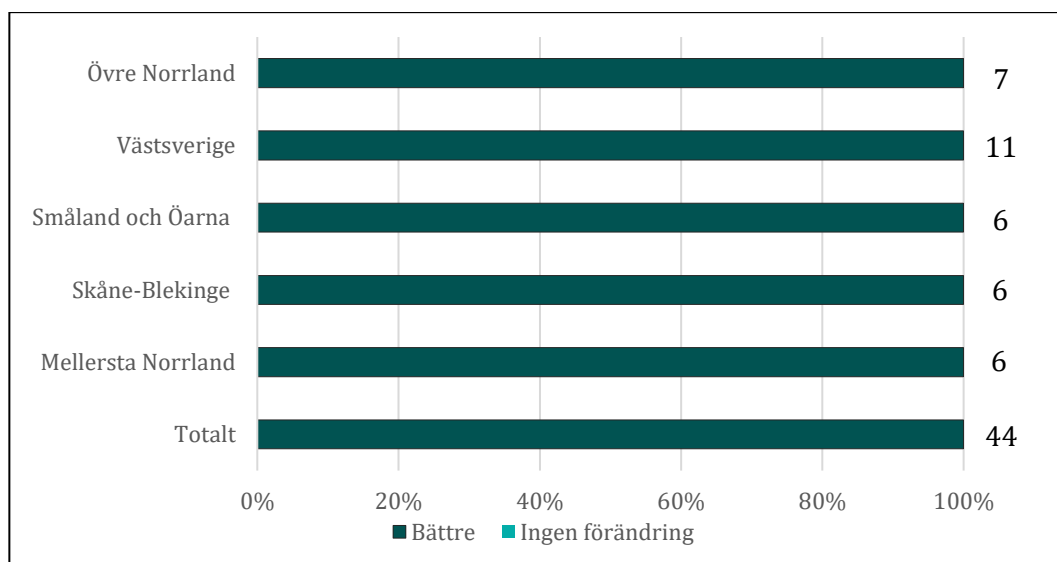
4.1.3 Verktyg och metoder

4.1.3.1 Nuläge 2022 och utveckling under programperioden

Figur 16: Verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder 2022. Källa: Oxford Research enkät 2022⁹.

Figur 16 ovan visar att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder anses vara mycket bra eller ganska bra av cirka 47 procent av de svarande. Nästan lika många, cirka 46 procent, anser att verktyg och metoder som aktörerna använder befinner sig på en medelnivå. Cirka 7 procent anser att verktyg och metoder är dåliga. Ingen anser att de är mycket dåliga.

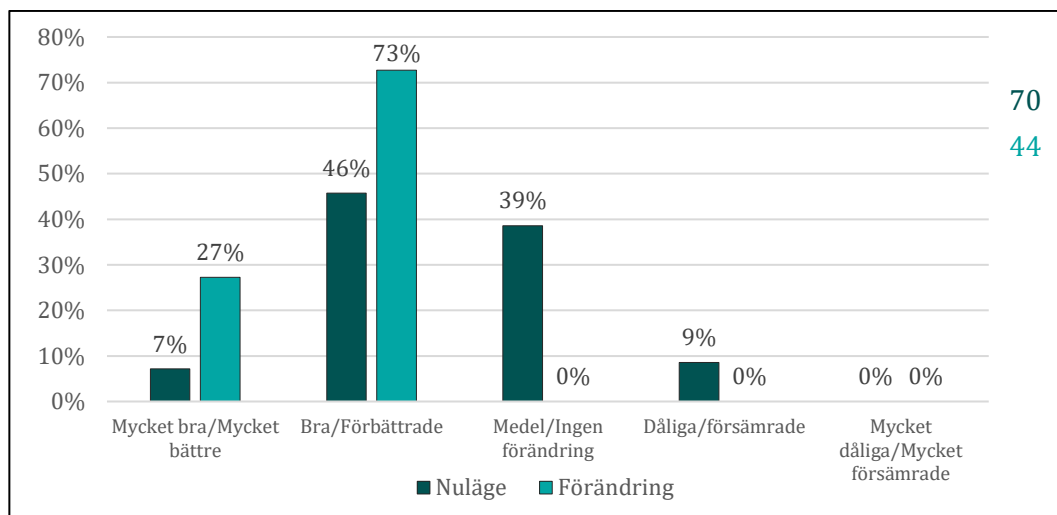

Figur 17: Förändring gällande verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder. Källa: Oxford Research enkät 2022¹⁰.

⁹ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tunna data.

¹⁰ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige, Östra Mellansverige och Stockholm på grund av för tunna data.

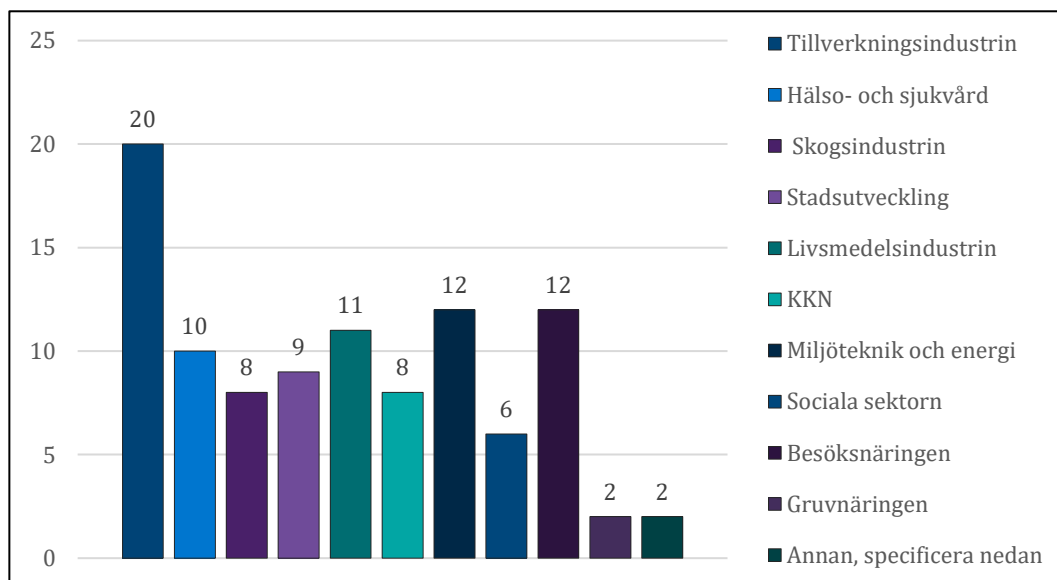
Det som sticker ut är att samtliga svarande anser att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder har blivit bättre under programperioden, se Figur 17 ovan. Det är dock viktigt att notera att denna bedömning inte kunnat göras för alla programområden.

Figur 18: Nuläge 2022 och upplevd förändring av verktyg och metoder under programperioden. Källa: Oxford Research enkät 2022.

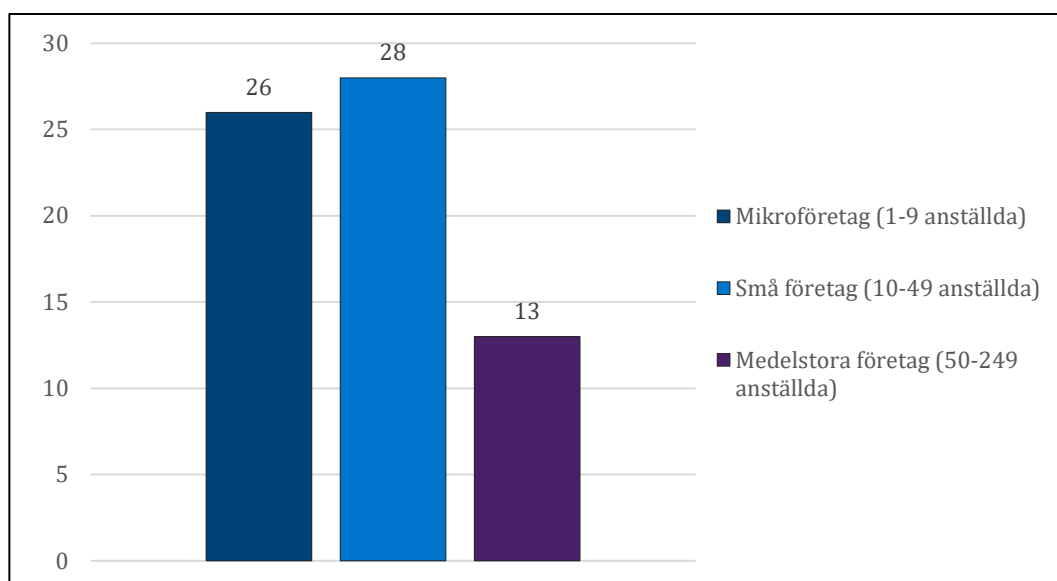
I Figur 18 ovan ser vi en jämförelse mellan nuläget 2022 och upplevd förändring under programperioden gällande verktyg och metoder.

4.1.3.2 Utveckling inom sektorer och företagstyper

Figur 19: Sektorer som berörts positivt av att verktyg och metoder aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder har förbättrats. Källa: Oxford Research enkät 2022.

När det kommer till sektorer som berörts positivt av att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder har förbättrats så utmärker sig tillverkningsindustrin, vilket visas i Figur 19 ovan. I näst högst utsträckning har miljöteknik och energi samt besöksnäring påverkats.

Figur 20: Företagstyper som berörts positivt av att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder har förbättrats. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Respondenterna uppger vidare att det är småföretagen med 10–49 anställda, följt av mikroföretagen med upp till 9 anställda, som i störst utsträckning har påverkats positivt av att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder har förbättrats (se Figur 20 ovan).

4.1.3.3 Projektens och projektportföljens bidrag till utvecklingen

Både de enskilda projekten och projektportföljen i sin helhet uppges ha bidragit till utvecklingen av verktyg och metoder för aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag.

Gällande de *enskilda projektens* påverkan så svarar 14 av 20 att deras respektive projekt har bidragit till utveckling av metoder och verktyg som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder. Detta har främst skett genom samverkan och utveckling av metoder och verktyg. Två exempel är en metodhandbok för innovation samt en gemensam upphandling som flera kommuner gjort av en dataplattform. Tre av respondenterna svarar att deras respektive projekt inte bidragit till utvecklingen.

Bland aktörerna som inte är kopplade till några enskilda projekt, men kan uttala sig om IFFS som helhet, ansåg 5 av 7 att *projektportföljen som helhet* i deras programområde bidragit till utveckling av metoder och verktyg som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder. Detta har främst skett genom att främja utveckling av metoder och tjänster. Några uppger att vissa tjänster inte kunnat tas vidare inom ordinarie verksamhet.

4.1.4 Vad behövs för att stärka resurserna framåt?

Sammantaget visar enkäten att följande behövs för att stärka resurserna i framtiden:

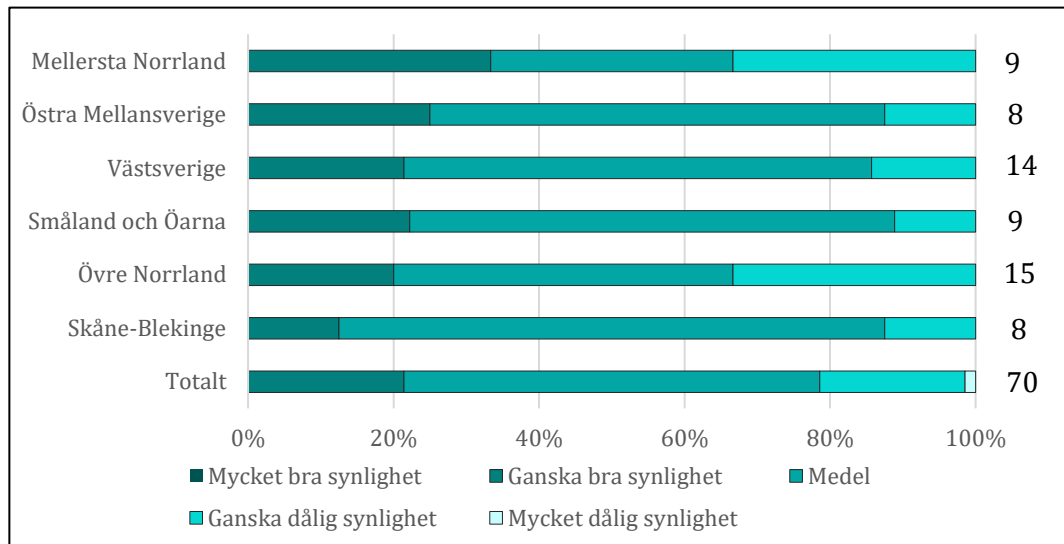
- mer samarbete aktörer emellan, ökad tydlighet och delvis en konsolidering av innovationsstödet generellt

- öppen kommunikation med företagen för att förstå deras behov
- förbättrat samarbete mellan län/ programområden
- ökad finansiering till företag; särskilt mikroföretag och företag som befinner sig i en tidig fas
- ökad basfinansiering för att minska beroendet av enskilda projekt och därigenom få en långsiktighet i arbetet
- satsningar med flera delar i ett - till exempel riskkapital och förberedande insatser för upptag av riskkapital
- en specialisering inom utvalda spetsar för att möjliggöra hög nationell eller internationell nivå
- en omprioritering gällande vilka projektaktörer som beviljas projektmedel - dels för att säkerställa att inte medel ska prioriteras till samma aktörer eller samma insatser gång på gång, dels för att kvalitetssäkra projektens kunskaper om innovation och företagsutveckling på förhand
- fler satsningar på att utveckla metoder för en rural kontext
- kunskap om regioners/ områdets smart specialisering
- stärkt samverkan med forskning och utveckling, ökad förståelse för att forskningen kan vara en mycket viktig källa för innovationer samt kan arbeta nära företag. Ökad förståelse hur universitetsinterna testbäddsmiljöer kan tillgängliggöras för industriella tester och samarbeten och mötesplatser mellan forskare, studenter och bolag
- förenklad administration och ökad synkning mellan olika finansieringskällor för att undvika dubbelarbete för projektaktörer
- ökad uppföljning av projektens effekter för att kunna dra lärdomar

4.2 Funktionalitet

4.2.1 Synlighet och transparens

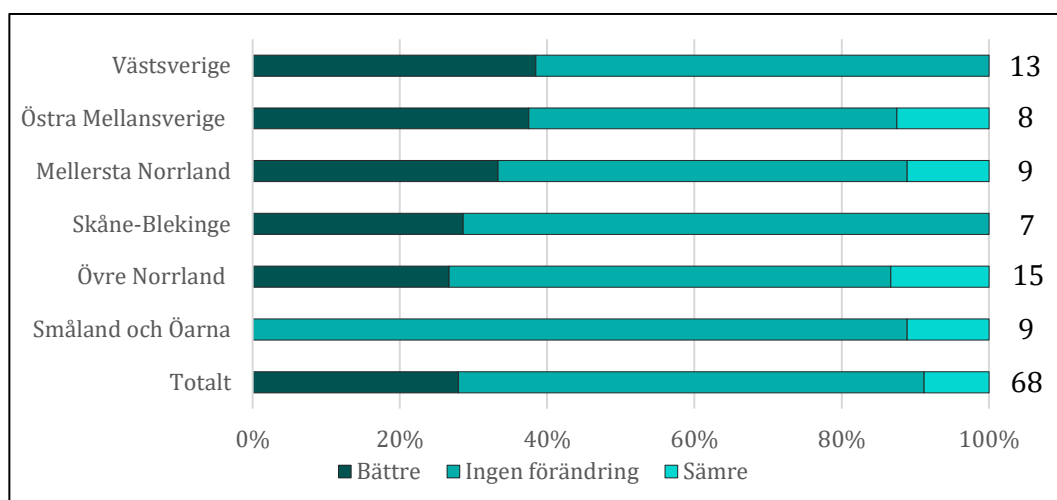
4.2.1.1 Nuläge 2022 och utveckling under programperioden

Figur 21: Synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet 2022. Källa: Oxford Research enkät 2022¹¹.

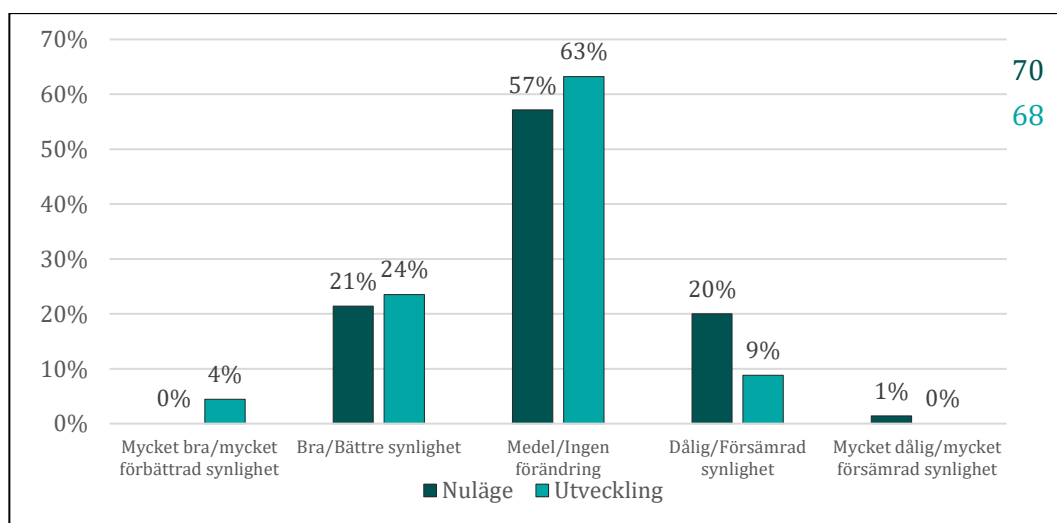
Synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet anses av cirka 21 procent vara ganska bra, vilket visas i Figur 21 ovan. En majoritet på 57 procent anser att synligheten och transparensen kan bedömas som medel, medan 20 procent anser att synligheten och transparensen är ganska dålig. Några enstaka respondenter anser att synligheten och transparensen är mycket dålig.

¹¹ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tunna data.

Figur 22: Förändring gällande synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet under programperioden. Källa: Oxford Research enkät 2022¹².

Förändringen gällande synlighet och transparens framgår i Figur 22 ovan, som visar att cirka 63 procent anser att ingen utveckling skett under programperioden. Cirka 28 procent anser att synligheten och transparensen förändrats till det bättre under programperioden. Cirka 9 procent anser att synligheten och transparensen försämrats under samma tid.

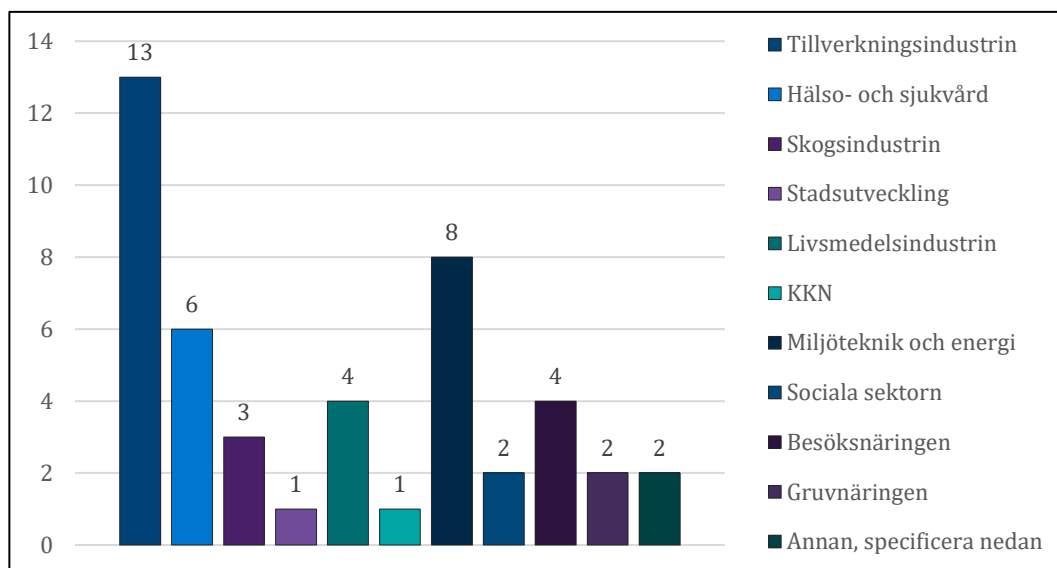

Figur 23: Nuläge 2022 och upplevd förändring av synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet under programperioden. Källa: Oxford Research enkät 2022.

I Figur 23 ovan visas en jämförelse mellan nuläge 2022 och upplevd förändring av synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet under programperioden.

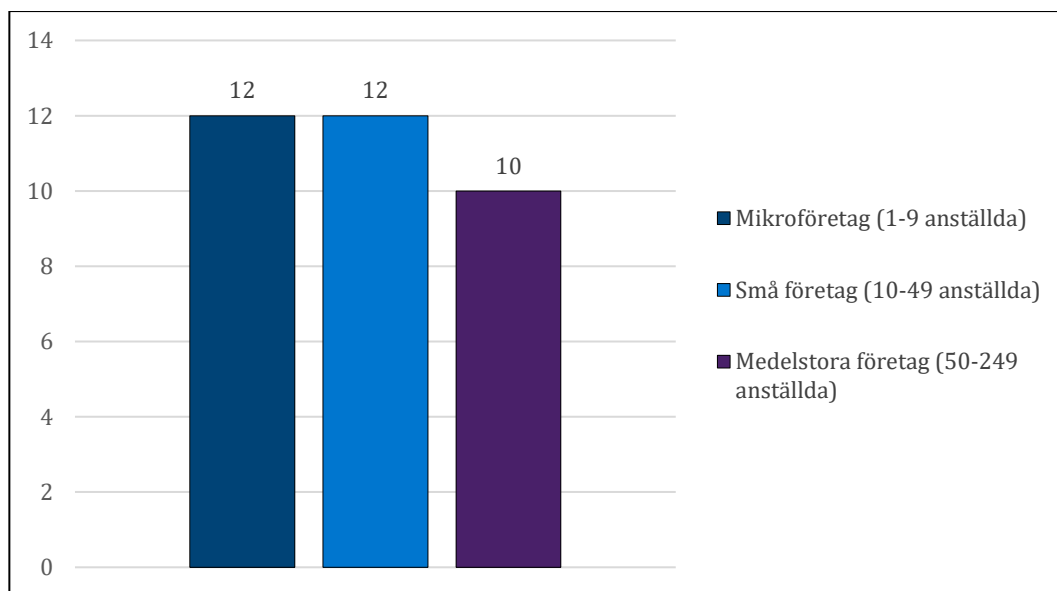
¹² Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tunna data.

4.2.1.2 Utveckling inom sektorer och företagstyper

Figur 24: Sektorer som berörts positivt av att synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet under programperioden har förbättrats. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Figur 24 ovan visar att sektorer som berörts positivt av att synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet har förbättrats främst är tillverkningsindustrin, miljöteknik och energi samt hälso- och sjukvården. När det kommer till försäkring så finns enstaka angivelser, men dataunderlaget är för tunt för att redovisa några samlade resultat.

Figur 25: Företagstyper som berörts positivt av att synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet under programperioden har förbättrats. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Respondenterna uppger vidare att det är mikroföretag med 1–9 anställda och små företag med 10–49 anställda som i störst utsträckning har påverkats positivt av att synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet under programperioden har förbättrats (se Figur 25 ovan).

4.2.1.3 Projektens och projektportföljens bidrag till utvecklingen

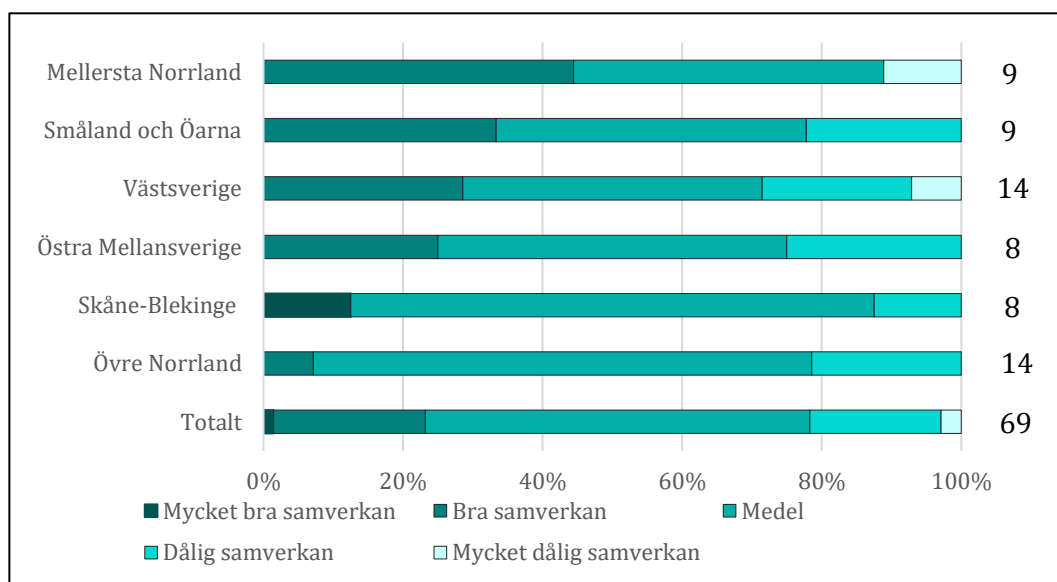
Projekten och projektportföljen har bidragit till utvecklingen av synligheten och transparensen i IFFS för de innovations- och företagsfrämjande aktörerna som verkar i systemet.

När det kommer till de *enskilda projektens* bidrag så svarar 14 av 21 respondenterna att deras respektive projekt har bidragit till ökad synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet. Detta har främst skett genom kommunikation om strukturer och processer, kartläggning av hinder, samarbete på olika nivåer och mötesplatser, till exempel rymdkonferensen Space Innovation Forum i projektet RIT (Rymd för innovation och tillväxt). Fyra respondenter svarar att deras respektive projekt inte har bidragit till utvecklingen av synlighet och transparens.

Bland aktörerna som inte är kopplade till några enskilda projekt, men som kan uttala sig om IFFS som helhet, ansåg 4 av 8 respondenterna att *projektportföljen som helhet* i respektive programområde har bidragit till en förbättrad synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet. Detta har främst skett genom att plattformar med samlade och paketerade erbjudanden för flera aktörer skapats, genom att informera om erbjudanden – till exempel genom sociala medier och länsöverskridande projekt. Tre respondenter svarar att projektportföljen inte har bidragit till en förbättrad synlighet och transparens. Som orsak anges bland annat att projekten har haft annan inriktning. Flera av respondenterna har avstått från att besvara frågan.

4.2.2 Samverkan

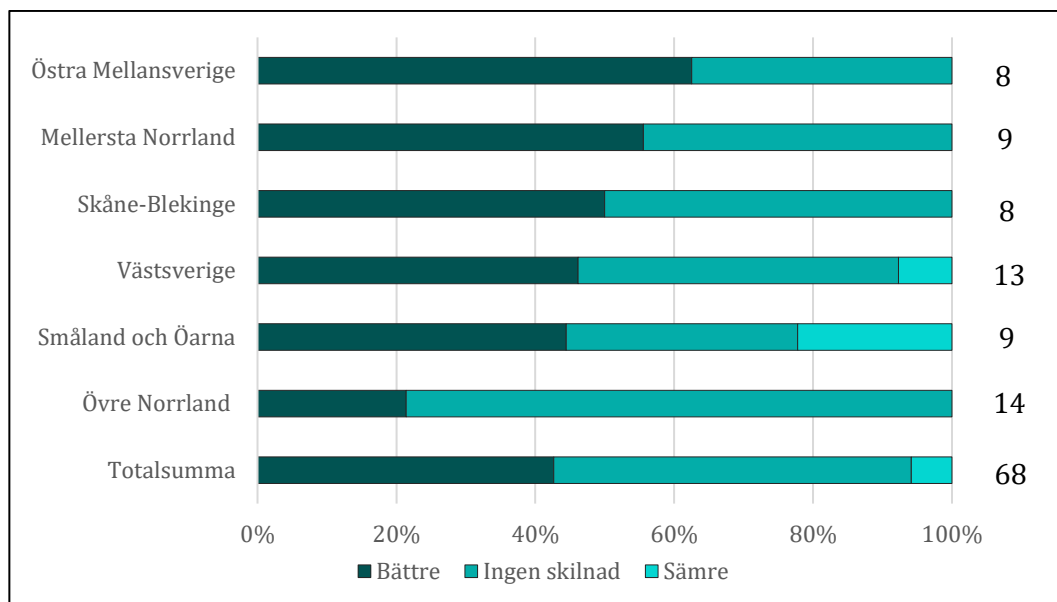
4.2.2.1 Nuläge 2022 och utveckling under programperioden

Figur 26: Den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser 2022. Källa: Oxford Research enkät 2022¹³.

¹³ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tunna data.

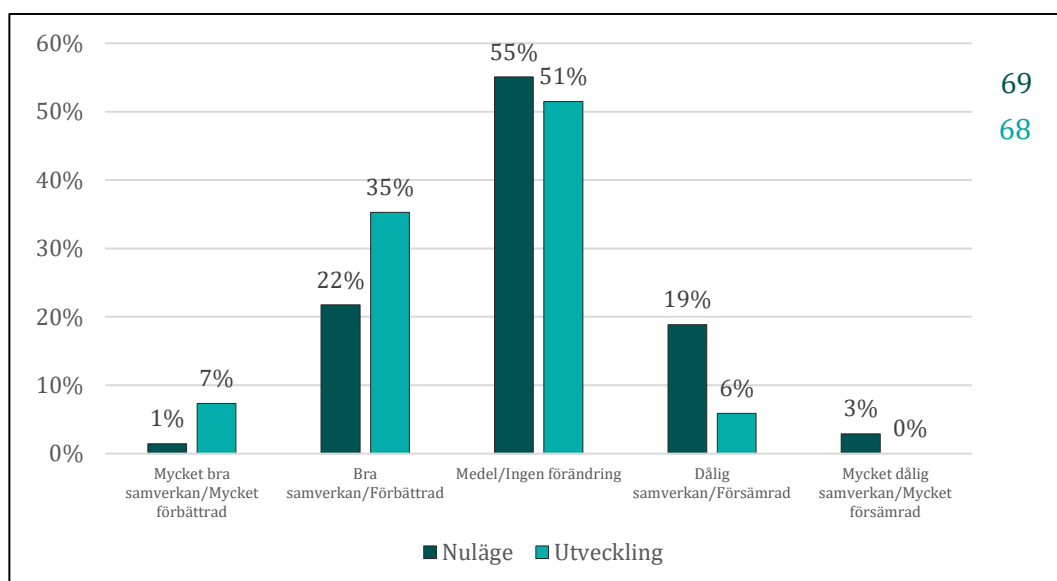
Figur 26 ovan visar att majoriteten på 55 procent anser att den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser 2022 fungerar på en medelnivå. Drygt 20 procent av de svarande anser att samverkan fungerar bra eller mycket bra, och ungefär lika många anser att samverkan fungerar dåligt eller mycket dåligt.

Figur 27: Förändring gällande den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser under programperioden. Källa: Oxford Research enkät 2022¹⁴.

Gällande utvecklingen av den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser under programperioden, vilken visas i Figur 27 ovan, kan vi se att en knapp majoritet, cirka 51 procent anser att ingen skillnad skett. Cirka 43 procent anser att samverkan förändrats till det bättre under programperioden, medan cirka 6 procent anser att den blivit sämre under samma period.

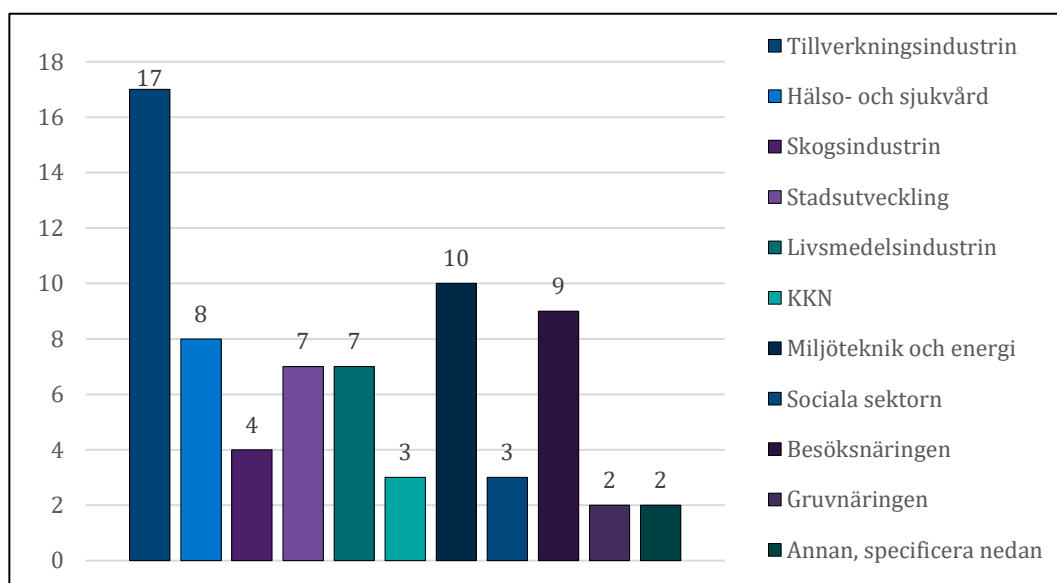
¹⁴ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tåna data.

Figur 28: Nuläge 2022 och förändring gällande den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser under programperioden. Källa: Oxford Research enkät 2022.

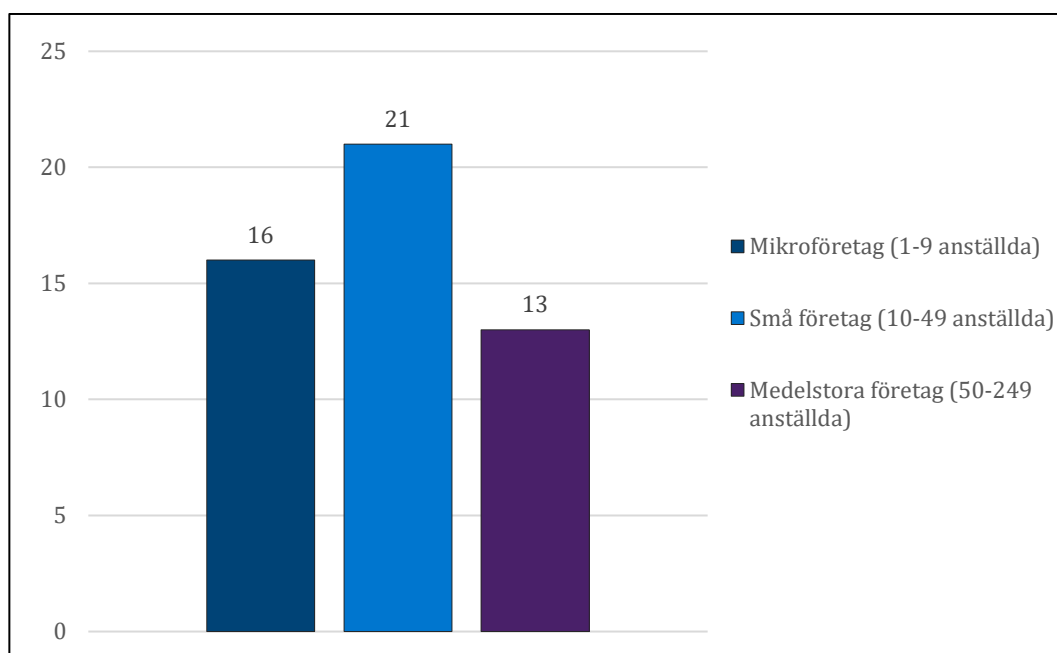
I Figur 28 ovan visas en jämförande analys mellan nuläget 2022 och förändring gällande den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser under programperioden.

4.2.2.2 Utveckling inom sektorer och företagstyper

Figur 29: Sektorer som berörts positivt av att den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser har förbättrats. Källa: Oxford Research enkät 2022.

När det gäller sektorer som påverkats positivt av att samverkan har förbättrats så visar Figur 29 ovan att tillverkningsindustrin, miljöteknik och energi samt besöksnäringen sticker ut, samt i viss mån hälso- och sjukvård, stadsutveckling och livsmedelsindustrin. Några respondenter har angett att samverkan har försämrats inom sektorer, men data är för tunna för att redovisas.

Figur 30: Företagstyper som berörts positivt av att den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser har förbättrats. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Respondenterna uppger vidare att det är små företag med 10–49 anställda, följt av mikroföretag med 1–9 anställda som i störst utsträckning har påverkats positivt av att den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser har förbättrats. Några anger att samverkan har försämrats, men data är för tunn för att redovisa (se Figur 30 ovan).

4.2.2.3 Projektens/projektportföljens bidrag till utvecklingen

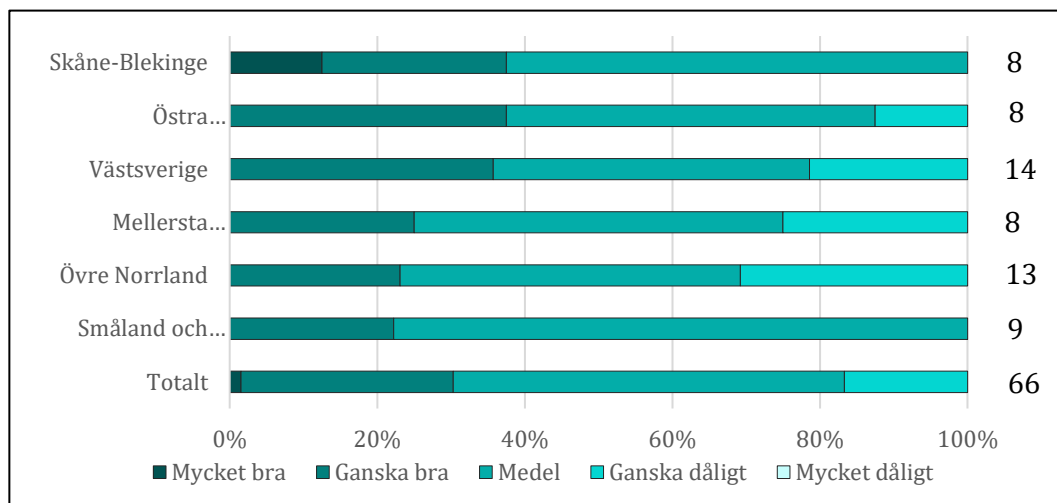
Projekten och projektportföljen har bidragit till utvecklingen av förbättrad operativ och strategisk samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser.

Gällande *de enskilda projekten* så svarar 12 av 18 respondenter att deras respektive projekt har bidragit till utvecklingen. Detta har främst skett genom nya samarbeten och samverkansplattformar, ökad förmåga att samarbeta mellan kommuner/ branscher, genomförande av länsöverskridande projekt samt kartläggning av hinder för samverkan. Fem av respondenterna svarar att deras respektive projekt inte bidragit till utvecklingen. Anledningar som lyfts är att det finns för många aktörer, samt svårigheter att hitta rätt information.

5 av 8 aktörer som kan uttala sig om IFFS som helhet ansåg att *projektportföljen som helhet* bidragit till att förbättra den operativa och strategiska samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser. Detta har främst skett genom länsöverskridande/ regionövergripande projekt, aktörskoordinering mot målgrupp och ökad vetskap om andra aktörers kunskaper ökade. Resterande svarande vet inte om eller i vilken utsträckning projektportföljen har bidragit till utvecklingen. Flera av respondenterna har avstått från att besvara frågan.

4.2.3 Matchning

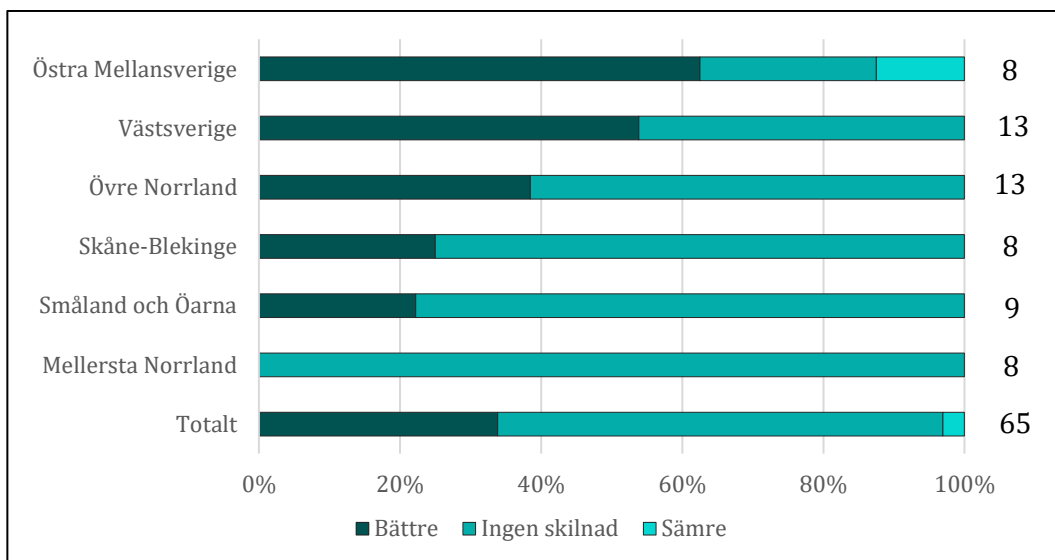
4.2.3.1 Nuläge 2022 och utveckling under programperioden

Figur 31: Matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller 2022. Källa: Oxford Research enkät 2022¹⁵.

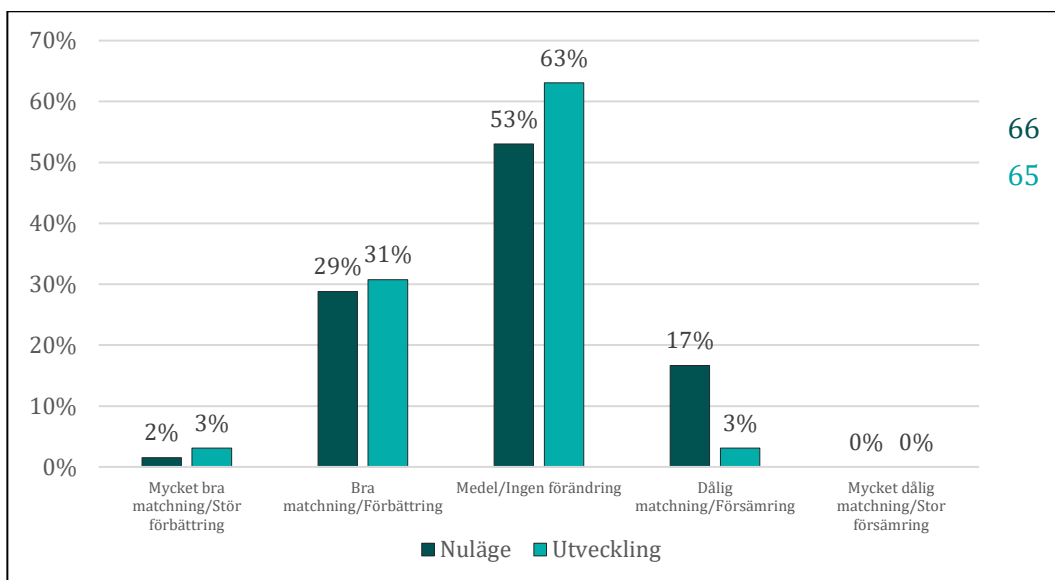
Figur 31 ovan visar att matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller 2022, av majoriteten, 53 procent upplevs vara på en medelnivå. Cirka 30 procent anser att matchningen är ganska eller mycket bra, medan cirka 17 procent anser att matchningen är ganska dålig. Ingen anser att den är mycket dålig.

¹⁵ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tuna data.

Figur 32: Förändring gällande matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller under programperioden. Källa: Oxford Research enkät 2022¹⁶.

Figur 32 ovan visar att majoriteten, 63 procent anser att matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller under programperioden varken förbättrats eller försämrats. Cirka 34 procent anser att matchningen blivit bättre, medan 3 procent anser att den blivit sämre.

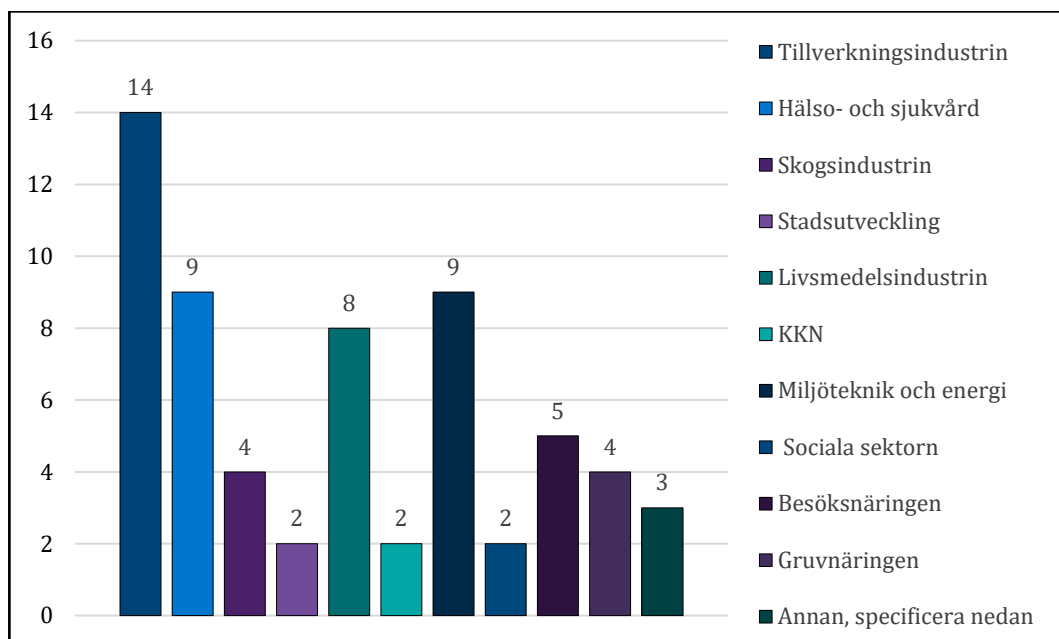
Figur 33: Nuläge 2022 och förändring gällande matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller under programperioden. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Figur 33 ovan illustrerar en jämförelse mellan nuläge 2022 och förändringen gällande matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser

¹⁶ Oxford Research redovisar inga data för programområdena Norra Mellansverige och Stockholm på grund av för tunna data.

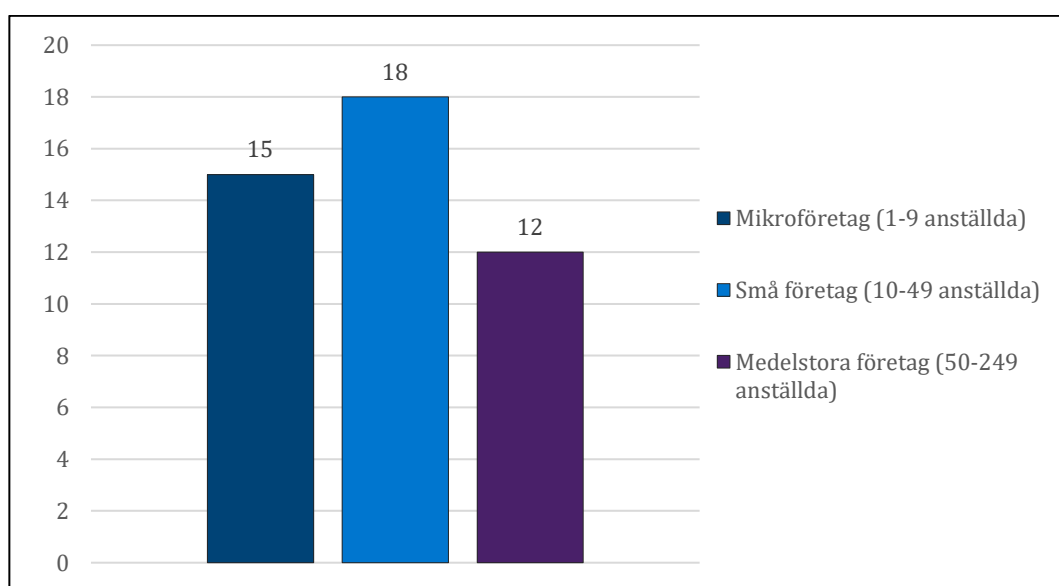
som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller under programperioden.

4.2.3.2 Utveckling inom sektorer och företagstyper

Figur 34: Sektorer som berörts positivt av att matchningen har förbättrats mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Enkäten visar att tillverkningsindustrin, hälso- och sjukvård, livsmedelsindustrin samt miljöteknik och energi är sektorer som i hög utsträckning har berörts positivt av att matchningen har förbättrats. En respondent uppger att matchningen inom specifika sektorer har försämrats, men data är för tunna för att redovisas. Kategorin annan handlar här om rymdsektorn samt sektorer som relaterar till AI, IT, textil och mode (se Figur 34 ovan).

Figur 35: Företagstyper som berörts positivt av att matchningen förbättrats mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller. Källa: Oxford Research enkät 2022.

Respondenterna uppger vidare att det är små företag med 10–49 anställda, följt av mikroföretag med 1–9 anställda som i störst utsträckning har påverkats positivt av att matchningen förbättrats mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller har förbättrats (se Figur 35 ovan).

4.2.3.3 Projektens och projektportföljens bidrag till utvecklingen

Projekten och projektportföljen har i viss utsträckning bidragit till utvecklingen av förbättrad matchning mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller.

Enligt enkäten anser 6 av 16 av *de enskilda projekten* att deras projekt har förbättrat matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som erbjuds av innovations- och företagsfrämjande aktörer. Detta har främst skett genom nya processer – till exempel direkta besök, öppna evenemang, minimering av stuprören i de verksamheter som är av betydelse för innovations- och företagsfrämjande initiativ via samverkansplattform samt kartläggning av hinder. Tre av respondenterna menar att deras projekt inte har bidragit till ökad matchning.

Bland aktörerna som inte är kopplade till några enskilda projekt, men kan uttala sig om IFFS som helhet, ansåg 3 av 7 svarande att *projektportföljen som helhet* bidragit till utvecklingen av ökad matchning. Detta har skett till exempel genom förmedling av bolag och testverksamheter över länen. Enkäten visar att det finns en upplevd brist på innovativa företag, och att administrativa hinder kan stå i vägen för att inleda processer, samt att vissa typer av företag står längre bort från matchningstjänster. Flera av respondenterna har avstått från att besvara frågan.

4.2.4 Vad behövs för att stärka funktionaliteten framåt?

Sammantaget visar respondenternas svar i enkäten att följande insatser behövs för att stärka funktionaliteten i framtiden:

- minskade krav på hög grad av medfinansiering,
- öka förutsättningarna för finansiering till innovationsprojekt i tidig utvecklingsfas,
- ökat samarbete mellan län och områden för att kunna dela expertis,
- ett breddat innovationsbegrepp som också omfattar innovationer som bidrar till omställning hos länens invånare och sociala innovationer,
- mindre konkurrenstantik mellan aktörer och mer samarbete av strategiskt slag - till exempel skulle detta kunna bestå av att ansöka om projekt tillsammans och att ha utökad rörlighet i det operativa arbetet,
- förstärka regionernas samordningsfunktion med fler nätverksträffar,
- utföra behovsanalyser för att möjliggöra konkret stöd,
- arbeta strukturerat med handlingsplaner och uppföljning med mätbara mål för att förbättra samspelet,
- öka kvalitetssäkring av aktörer,

- större samarbete mellan aktörer, det offentliga och forskning och utveckling såväl som mellan branscher och sektorer.

4.3 Jämförande analys mellan programområden

I det här avsnittet redovisar Oxford Research programområdesuppdelade data på projektvolymen i relation till programområdesuppdelade data på utvecklingen i IFFS. Analysen ger en indikation på insatsernas kostnadseffektivitet för de olika programområdena. Andel som upplever positiv förbättring anges per underdimension (se Tabell 7 nedan).

Det är av olika anledningar svårt att dra slutsatser om insatsernas kostnadseffektivitet. För det första kan man från dessa data inte utläsa hur mycket av förändringen som beror på regionalfondsfinansierade insatser, och hur mycket som har drivits av andra faktorer. För det andra är det ett begränsat antal aktörer och projekt som har kommit till tals i varje projektområde, vilket gör att bedömningarna är indikativa, och data under vissa kategorier saknas. Slutligen är det svårt att sätta procentuell förändring i relation till budget uttryckt i kronor, och resonera om vilken omfattning av förändring som är väntad, stor eller liten. Vi framför några övergripande observationer, samtidigt som vi vill poängtera att vidare metodutveckling behövs framöver för att adressera frågan om kostnadseffektivitet för projekt som avser att bidra till utveckling av IFFS:

- De investerade medlen inom programområden uppvisar en större kostnadseffektivitet avseende bidrag till utveckling av systemets resurser än dess funktionalitet.
- Västsverige uppvisar högst kostnadseffektivitet, med en stark positiv utveckling längst bägge dimensionerna, och givet den relativt låga budgeten.
- Småland och Öarna uppvisar ganska hög kostnadseffektivitet på resurssidan.
- Östra Mellansverige uppvisar ganska låg kostnadseffektivitet på resurssidan.
- Övre Norrland uppvisar ganska låg kostnadseffektivitet på funktionalitetssidan.

Programområde	Budget	Resurser			Funktionalitet		
		Omfattning	Kompetens	Verktyg och metoder	Synlighet och transparens	Samverkan	Matching
Övre Norrland	168 266 569	56%	84,6%	100%	26,6%	21,4%	38,4%
Mellersta Norrland	110 211 612	60%	70%	100%	33,3%	55,5%	0%
Norra Mellansverige	96 053 521	*	*	*	*	*	*
Östra Mellansverige	129 568 343	50%	62,5%	37,5%	*	62,5%	62,5%
Stockholm	54 524 178	16,6%	*	*	*	*	*
Västsverige	56 136 201	84,6%	*	100%	38,4%	46,1%	53,8%
Småland och Öarna	46 582 446	70%	55,5%	100%	50%	44,4%	22,2%
Skåne-Blekinge	61 611 545	44,4%	33,3%	100%	28,5%	50%	25%

Tabell 7: Kostnadseffektiviteten för de olika programområdena. Andelen som upplever positiv förändring anges per underdimension. Några få noteringar gjordes på försämrade utveckling – men data är för tunn för att redovisa.

*Data är för tunn för att redovisas.

4.3.1 Övre Norrland

Övre Norrland har, sett till de projekt som omfattas av utvärderingen, den största budgeten (168 266 569 kronor) av samtliga programområden. Programområdet har tillgängliga data i samtliga underkategorier, vilka visas i Tabell 7 ovan. Dessa visar övergripande på en positiv förändring. De procentuella noteringarna visar en starkare utveckling gällande resurser än för funktionalitet.

Gällande *resurser* så anser 56 procent att omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser förbättrats. Jämfört med resterande programområdets procentuella noteringar befinner sig Övre Norrland på en medelnivå gällande omfattning. Av respondenterna anser 85 procent att kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag förbättrats. Det är den högsta procentuella noteringen av alla programområden som görs gällande kompetens. Alla respondenter anser att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag använder har förbättrats under programperioden. Samma notering angående verktyg och metoder gör fyra andra programområden (Mellersta Norrland, Västsverige, Småland och Öarna samt Skåne-Blekinge). Övergripande ser vi således att Övre Norrland placerar sig *ganska högt* vad gäller upplevd förändring på resurssidan.

Gällande *funktionalitet* så anser 27 procent att synlighet och transparens i det innovations- och företagsfrämjande systemet förbättrats. Det är den lägsta procentuella noteringen av alla programområden för synlighet och transparens. Av respondenterna anser 21 procent att operativ och strategisk samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser har förbättrats. Även detta är den lägsta procentuella noteringen för sin underkategori – jämfört med övriga programområden. Av respondenterna anser 38 procent att matchning mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller har förbättrats. Jämfört med resterande programområdets procentuella noteringar så befinner sig Övre Norrland på en medelnivå gällande matchning. Övergripande ser vi således att Övre Norrland placerar sig *ganska lågt* vad gäller upplevd förändring på funktionalitetssidan.

4.3.2 Mellersta Norrland

Mellersta Norrland har, sett till de projekt som omfattas av utvärderingen, den tredje största budgeten (110 211 612 SEK) av samtliga programområden. Programområdet har tillgängliga data på samtliga underkategorier, vilka visas i Tabell 7 ovan. Dessa har övergripande en positiv förbättring, undantaget underkategorin matchning. De procentuella noteringarna visar en starkare utveckling gällande resurser än för funktionalitet.

Gällande *resurser* så noterar Mellersta Norrland det tredje högsta värdet (60 procent) av samtliga programområden när det kommer till omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser och det näst högsta värdet (70 procent) gällande kompetens hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och

företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag. Likt fyra andra programområden (Övre Norrland, Västsverige, Småland och Öarna samt Skåne-Blekinge) så anser alla respondenter att verktyg och metoder förbättrats. Övergripande ser vi således att Mellersta Norrland placerar sig *ganska högt* vad gäller upplevd förändring på resurssidan.

Gällande *funktionalitet* så anser 33 procent att Mellersta Norrlands synlighet och transparens i innovationsstödssystemet förbättrats under programperioden. Mellersta Norrland befinner sig på en medelnivå jämfört med övriga programområdens procentuella noteringar. Mellersta Norrland har det näst högsta värdet (55 procent) jämfört med övriga programområden när det kommer till förändringen av operativ och strategisk samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser. Inga respondenter anser att matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller blivit förbättrade. Övergripande ser vi således att Mellersta Norrland placerar sig *i mitten* vad gäller upplevd förändring på funktionalitetssidan.

4.3.3 Norra Mellansverige

Norra Mellansverige har, sett till de projekt som omfattas av utvärderingen, den fjärde största budgeten (96 053 521 SEK) av samtliga programområden. Programområdet saknar tillgängliga data i alla underkategorier, vilket visas i Tabell 7 ovan.

4.3.4 Östra Mellansverige

Östra Mellansverige har, sett till de projekt som omfattas av utvärderingen, den näst största budgeten av samtliga programområden (129 568 343 SEK). Programområdet har tillgängliga data i fem underkategorier och saknar tillgängliga data i en underkategori, synlighet och transparens, vilket visas i Tabell 7 ovan. Underkategorierna har övergripande en positiv förbättring. De procentuella noteringarna visar en starkare utveckling gällande funktionalitet än för resurser.

Gällande *resurser* så anser hälften att omfattningen av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser förbättrats under programperioden. Det kan sägas att Östra Mellansverige, jämfört med övriga programområden, befinner sig på en medelnivå när det kommer till omfattningen. Av respondenterna anser 63 procent att kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser har förbättrats. Östra Mellansverige befinner sig här nära en medelnivå – jämfört med resterande programområden. Gällande verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag anser 38 procent att dessa förbättrats. Detta kan sägas vara ett lågt värde - jämfört med de fem programområden (Övre Norrland, Mellersta Norrland, Västsverige, Småland och Öarna samt Skåne-Blekinge) som också innehar procentuella noteringar angående verktyg och metoder, och samtliga redovisar att alla anser att verktygen och metoderna förbättrats under programperioden. Övergripande ser vi således att Östra Mellansverige placerar sig *ganska lågt* vad gäller upplevd förändring på resurssidan.

Vad gäller *funktionalitet* anser 63 procent att både den operativa och strategiska samverkan mellan innovations- och företagsfrämjande aktörer, samt matchningen

mellan innovativa tillväxtföretag och de insatser som erbjuds av dessa aktörer, har förbättrats. Båda dessa värden är de högsta värdena som redovisas gällande samverkan och matchning av något programområde. Övergripande ser vi således att Östra Mellansverige placerar sig *ganska högt* vad gäller upplevd förändring på funktionalitetssidan.

4.3.5 Stockholm

Stockholm har, sett till de projekt som omfattas av utvärderingen, den näst lägsta budgeten (54 524 178 SEK) av samtliga programområden. Programområdet har tillgängliga data i en underkategori och saknar tillgängliga data i fem underkategorier - kompetens, verktyg och metoder, synlighet och transparens, samverkan och matchning - vilket visas i Tabell 7 ovan.

Gällande *resurser* så har underkategorin omfattning en positiv förbättring. 17 procent anser att omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser har förbättrats under programperioden. Det är den lägsta procentuella noteringen gällande omfattning jämfört med samtliga andra programområden. Den närmaste procentuella noteringen finns hos programområdet Skåne-Blekinge på 45 procent. Övergripande placerar sig Stockholm *långt* vad gäller upplevd förändring på resurssidan. Det är dock svårt att dra några slutsatser av det, eftersom data för två av de tre underdimensionerna saknas.

4.3.6 Västsverige

Västsverige har, sett till de projekt som omfattas av utvärderingen, den tredje lägsta budgeten (56 136 201 SEK) av samtliga programområden. Programområdet har tillgängliga data i fem underkategorier och saknar tillgängliga data i en underkategori, kompetens - vilket visas i Tabell 7 ovan.

Gällande *resurser* så anser 85 procent att omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser har förbättrats under programperioden. Inget annat programområde har en så hög procentuell notering gällande omfattning. Alla anser att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag har förbättrats under programperioden. Samma notering angående verktyg och metoder gör fyra andra programområden (Övre Norrland, Mellersta Norrland, Småland och Öarna samt Skåne-Blekinge). Övergripande ser vi således att Västsverige placerar sig *högt* vad gäller upplevd förändring på resurssidan.

Gällande *funktionalitet* så anser 38 procent att synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet förbättrats. Det är en procentuell notering som är den näst högsta jämfört med övriga programområden. Bara Småland och Öarna redovisar ett högre värde (50 procent) När det kommer till operativ och strategisk samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser så anser 46 procent att denna har förbättrats under programperioden. Jämfört med de andra programområdenas procentuella noteringar så befinner sig Västsverige nära en medelnivå. Gällande matchning mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller så anser 54 procent att den förbättrats under programperioden. Västsverige noterar det näst högsta

procentuella värdet för matchning jämfört med övriga programområden. Bara Östra Mellansverige redovisar ett högre värde på 63 procent. Övergripande ser vi således att Västsverige placerar sig *högt* vad gäller upplevd förändring på funktionalitetssidan.

4.3.7 Småland och Öarna

Småland och Öarna har, sett till de projekt som omfattas av utvärderingen, den lägsta budgeten av samtliga programområden (46 582 446 SEK) – utifrån de projekt som omfattas av utvärderingen. Programområdet har tillgängliga data i samtliga underkategorier, vilket visas i Tabell 7 ovan.

Gällande *resurser* så anser 70 procent att omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser har förbättrats under programperioden. Det är den näst högsta procentuella noteringen – jämfört med övriga programområden. Endast Västsverige noterar ett högre värde på 85 procent. När det kommer till kompetens hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser så anser 56 procent att denna har förbättrats. Det är jämfört med resterande programområden den näst lägsta procentuella noteringen gällande kompetens. Alla respondenter anser att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag förbättrats under programperioden. Samma notering angående verktyg och metoder gör fyra andra programområden (Övre Norrland, Mellersta Norrland, Västsverige samt Skåne-Blekinge). Övergripande ser vi således att Småland och Öarna placerar sig *i mitten* vad gäller upplevd förändring på resurssidan.

Gällande *funktionalitet* så anser hälften att synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet förbättrats under programperioden. Det är den högsta procentuella noteringen som görs gällande synlighet och transparens – jämfört med resterande programområden. Av respondenterna anser 44 procent att operativ och strategisk samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser har förbättrats under programperioden. Det är den näst lägsta noteringen som görs bland programområdena. Av respondenterna anser 22 procent att matchning mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller har förbättrats under programperioden. Det är den näst lägsta procentuella noteringen som görs – jämfört med resterande programområden. Övergripande ser vi således att Småland och Öarna placerar sig *ganska lågt* vad gäller upplevd förändring på funktionalitetssidan.

4.3.8 Skåne-Blekinge

Skåne-Blekinge har, sett till de projekt som omfattas av utvärderingen, den fjärde lägsta budgeten (61 611 545 SEK) av samtliga programområden. Programområdet har tillgängliga data i samtliga underkategorier, vilket visas i Tabell 7 ovan.

Gällande *resurser* så anser 45 procent att omfattning av innovations- och företagsfrämjande aktörer/insatser har förbättrats under programperioden. Det är den näst lägsta procentuella noteringen - jämfört med de andra programområdena. Bara Stockholm har en lägre procentuell notering på 17 procent. Gällande kompetensen hos de aktörer som tillhandahåller innovations- och

företagsfrämjande insatser så anser 33 procent att den har förbättrats. Det är den lägsta procentuella noteringen som görs angående kompetens – jämfört med resterande programområdena. Alla anser att verktyg och metoder som aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser för tillväxtorienterade företag förbättrats under programperioden. Samma notering angående verktyg och metoder gör fyra andra programområden (Övre Norrland, Mellersta Norrland, Västsverige samt Småland och Öarna). Övergripande ser vi således att Skåne-Blekinge placerar sig *ganska lågt* vad gäller upplevd förändring på resurssidan.

Gällande *funktionalitet* så anser 29 procent att synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet förbättrats. Det är den näst lägsta procentuella noteringen som görs av något programområde. Hälften anser att operativ och strategisk samverkan mellan aktörer som tillhandahåller innovations- och företagsfrämjande insatser har förbättrats under programperioden. Skåne-Blekinge befinner sig på en medelnivå gällande området - jämfört med resterande programområdes procentuella noteringar. En fjärdedel anser att matchning mellan innovativa tillväxtorienterade företag och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller har förbättrats under programperioden. Det är den tredje lägsta noteringen som görs angående matchning – jämfört med övriga programområden. Övergripande ser vi således att Skåne-Blekinge placerar sig *ganska lågt* vad gäller upplevd förändring på funktionalitetssidan.

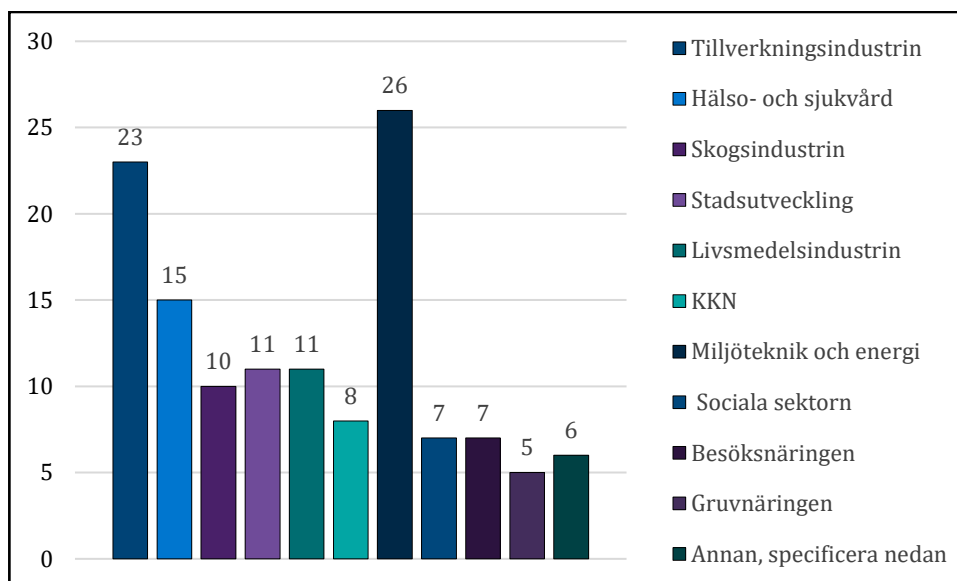
5. Bedömning av utvecklingen av forsknings och innovationsmiljöer

Vi har tillfrågat projektägare för projekten som syftade till utveckling av FoI-miljöer om vilka investeringar i miljöerna som kunnat genomföras inom ramen för projekten, och om deras bedömning av projektens bidrag till miljöernas utveckling. I detta avsnitt sammanställer vi dessa enkätresultat.

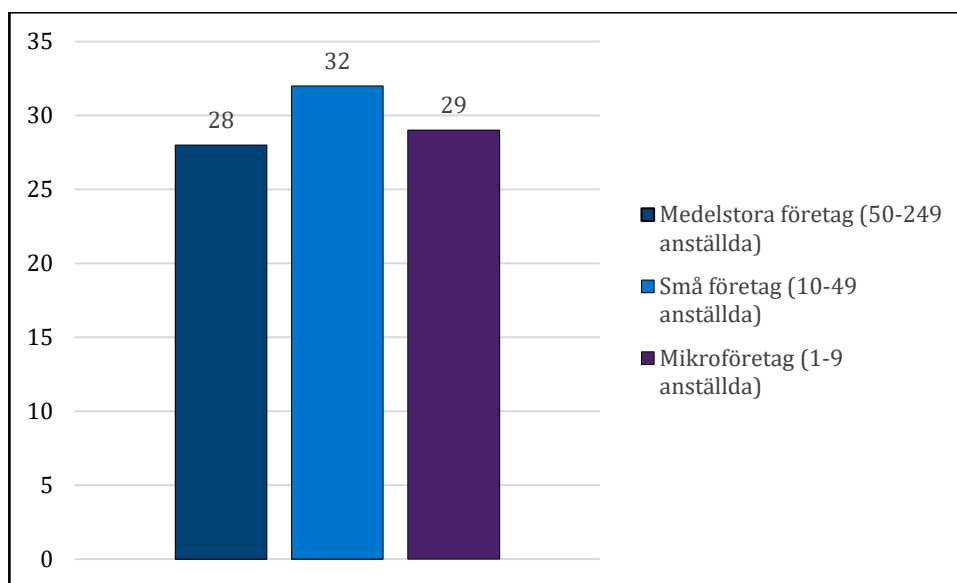
5.1 Typ av investeringar som genomförts i projekten

- Sammanlagt 46 projekt hade helt eller delvis som mål att bidra till utveckling av FoI-miljöer.
- Projekten avsåg både investeringar i uppbyggnad av *nya* miljöer (cirka 40 procent) och utveckling av *befintliga* miljöer (cirka 60 procent).
- Av de studerade projekten hade 21 projekt genomfört investeringar i *fysisk* infrastruktur (till exempel för test, verifiering och demonstration), och 20 hade genomfört investeringar i *digital* infrastruktur (till exempel databaser, portaler och forum för att dela och sprida forskning och innovation). I de flesta fall utgjorde dessa investeringar en mindre del av projektbudgeter (mindre än 20 procent).
- Projekten har huvudsakligen riktat sig till företag och aktörer inom följande sektorer: miljöteknik och energi (54 procent), tillverkningsindustri (46 procent), hälso- och sjukvård (32 procent), stadsutveckling (22 procent), livsmedelsindustri (22 procent) och skogsindustri (20 procent).

- Projekten vände sig i ungefär lika stor utsträckning till mikro-, små och medelstora företag.

Figur 36: Sektorer som forsknings- och innovationsmiljöerna i huvudsak vänder sig till. Källa: Oxford Research enkät 2022.

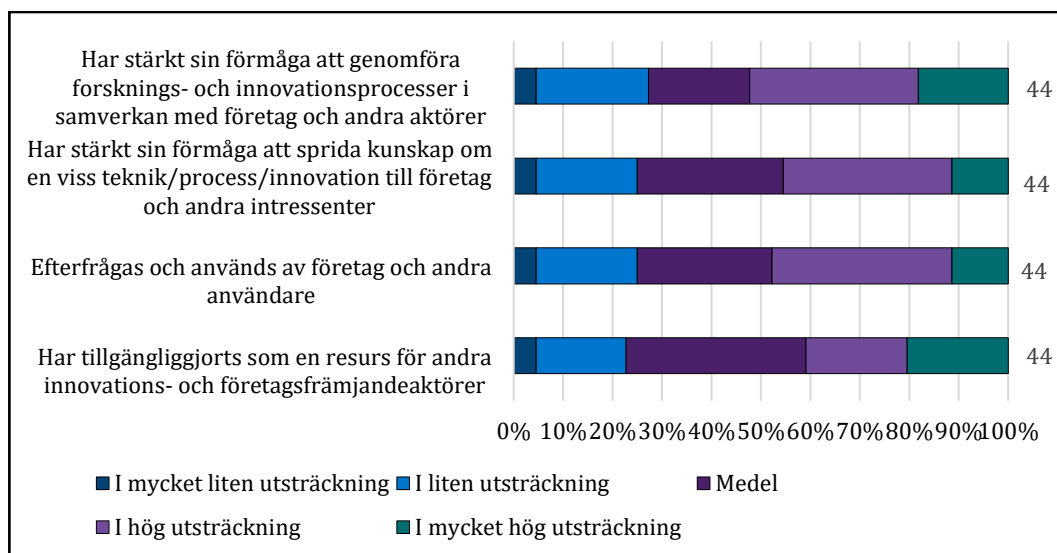

Figur 37: Företagstyper som forsknings- och innovationsmiljöerna i huvudsak vänder sig till. Källa: Oxford Research enkät 2022.

5.2 Projektens bidrag till forsknings- och innovationsmiljöer

- Av projekten har 55 procent, i stor eller mycket stor utsträckning, bidragit till att miljön har stärkt sin förmåga att genomföra forsknings- och innovationsprocesser i samverkan med företag och andra aktörer
- Hälften av projekten har bidragit till att miljöerna efterfrågas och används av företag och andra användare inom programområdet

- Av projekten har 46 procent bidragit till att miljön har stärkt sin förmåga att sprida kunskap om en viss teknik/process/innovation till företag och andra intressenter i programområdet
- Av projekten har 44 procent bidragit till att miljön har tillgängliggjorts som en resurs för andra innovations- och företagsfrämjandeaktörer i IFFS

Figur 38: I vilken utsträckning respondenterna anser att deras projekt har bidragit till ovan beskrivna effekter på kort- och medellång sikt. Källa: Oxford Research enkät 2022.

5.3 Attraktion av ytterligare finansiering till forsknings- och innovationsmiljöerna

Endast ett fåtal projektägare uppger att de hade erhållit annan finansiering efter projektperiodens slut för att ta vidare och/eller skala upp projektets resultat. I de flesta av dessa fall hade man erhållit nationella eller regionala utvecklingsmedel, samt regionalfondsfinansiering. I något enstaka fall hade man erhållit privata utvecklingsmedel.

De flesta av de som erhållit annan finansiering uppger att regionalfondsprojektet som genomförts med finansiering från tematisk mål 1 under programperioden 2014–2020 hade varit avgörande för deras möjlighet att få fortsatt/annan finansiering. Storleken på finansieringen ligger oftast i paritet med projektet ursprungliga storlek, det vill säga att det sällan handlar om en stor uppskalning.

6. Slutsatser och rekommendationer

6.1 Slutsatser

Syftet med denna utvärdering har varit att skapa lärande om *resultat och effekter* som interventioner inom tematiskt mål 1 med stöd av Regionalfonden har lett till inom de innovations- och företagsfrämjande systemen (IFFS) och forsknings- och innovations- (FoI) miljöerna. Utvärderingen har utgått ifrån utvärderingsfrågor som formulerades utifrån de rekommenderade utvärderingsdimensionerna i *Better Regulation Toolbox*, det vill säga relevans, sammastämmighet, effekt, effektivitet, och långsiktiga effekter och bärkraftighet. Utvärderingen har huvudsakligen utgått ifrån befintlig dokumentation, i form av projektbeslut, slutrapporter och utvärderingar av projekten, samt en enkät som riktades till cirka 200 aktörer (projektägare, regionalt utvecklingsansvariga aktörer, forsknings- och innovationsmiljöer, universitet, Science Parks, kluster, med flera) i de åtta programområdena. Det totala antalet projekt som analyserats är 75.

Nedan sammanfattas utvärderingens samlade bedömningar.

6.1.1 Relevans

I vilken utsträckning är projektens mål och aktiviteter anpassade till upplevda och beskrivna behov i IFFS?

En kartläggning av de projekt som studerades visar att cirka hälften av projekten primärt syftade till att stärka IFFS *resurser*, genom att öka omfattningen av stödet som erbjöds företagen, utveckla kompetenser hos främjandeaktörerna och utveckla och implementera metoder och verktyg för innovations- och företagsfrämjande, medan den andra hälften av projekten primärt syftade till att stärka IFFS *funktionalitet*, genom att öka synlighet och transparens i systemet, stärka samverkan mellan främjandeaktörerna och förbättra matchningen av erbjudandet till företagens faktiska behov. Vi noterar därmed att den genomförda projektportföljen har lika stor relevans för de två dimensionerna av utveckling i IFFS, resurser och funktionalitet.

Vidare, bland de 85 aktörerna som besvarade enkäten uppgav hälften att resurserna inom IFFS var goda eller mycket goda, medan endast 30 procent uppgav att funktionaliteten i IFFS var hög eller mycket hög. Detta tyder på att det finns ett visst gap mellan å ena sidan vilka brister i IFFS som upplevs av aktörerna, och å andra sidan hur resurserna inom Regionalfonden riktas.

I vilken utsträckning möter IFFS som helhet små och medelstora företags upplevda behov?

På frågan hur systemaktörerna bedömer matchningen mellan innovativa tillväxtorienterade företags behov och de insatser som de innovations- och företagsfrämjande aktörerna tillhandahåller (inom sina respektive programområden) uppgav cirka 30 procent av respondenterna att den fungerar bra eller mycket bra, medan 16 procent ansåg att den fungerar dåligt. Cirka 35 procent av respondenterna ansåg vidare att matchningen hade förbättrats under den förra programperioden, medan nästan ingen ansåg att den hade försämrats.

De sektorer där flest respondenter ansåg att matchningen mellan företagens behov och främjandeaktörers insatser hade förbättrats var tillverkningsindustrin, hälso- och sjukvård, miljöteknik och energi, samt livsmedelsindustrin. Vidare uppgav de respondenter som ansåg att matchningen hade förbättrats, att det är främst mikro (0–9 anställda) och små (10–49 anställda) företag som får sina behov mötta i större utsträckning idag än i början av programperioden.

6.1.2 Samstämmighet

I vilken utsträckning finns en extern samstämmighet mellan regionalfondsprojekten med syfte att utveckla IFFS och andra satsningar som gjorts inom ramen för regionala strategier, nationella strategier och program, EU-program eller näringslivets egna satsningar?

Drygt en fjärdedel av de analyserade projekten hade en tydlig koppling till regionala smart specialiseringsområden, och avsåg att utveckla och bygga på satsningar som parallellt erhåller annat stöd från Regionalfonden och regionala utvecklingsmedel. Ett fåtal projekt hade tydliga kopplingar till nationella satsningar, bland annat de strategiska innovationsprogrammen och Produktionslyftet. Några enstaka projekt hade medfinansierats från nationella medel, specifikt Formas, Vetenskapsrådet, Kungliga vetenskapsakademien, Statens Lantbruksuniversitet (SLU) och Skogsstyrelsen. Nästan en femtedel av de studerade projekten hade fått medfinansiering från privata företag. Majoriteten av de projekten återfanns i Övre och Mellersta Norrland, samt Norra Mellansverige. Dessa projekt täckte en stor variation av branscher, inklusive tillverknings-, skogs-, gruv- och metallindustri, bygg, informations och kommunikationsteknologi (IKT), rymdteknik, och säkerhetsbranschen.

På frågan hur systemaktörerna upplever synligheten och transparensen i det innovations- och företagsfrämjande systemet uppgav cirka en femtedel av respondenterna att denna var god eller mycket god, och cirka 30 procent ansåg att denna hade förbättrats under programperioden. Vidare ansåg respondenterna att det är huvudsakligen inom tillverkningsindustrin och inom miljöteknik och energi som transparensen hade förbättrats.

Avseende samverkan mellan främjandeaktörer inom IFFS ansåg cirka en fjärdedel av systemaktörerna att den var god eller mycket god, och cirka 45 procent av respondenterna upplevde att den hade förbättrats under programperioden. Variationen mellan programområden var dock betydande i denna fråga. Det var i relation till företagen inom tillverkningsindustrin, miljöteknik och energi, hälso- och sjukvård och besöksnäringen, som aktörerna ansåg att samverkan inom främjandesystemet hade stärkts mest.

6.1.3 Effekt

I vilken utsträckning har de projekt inom tematiskt mål 1 som avser stödja och utveckla IFFS och forsknings- och innovationsmiljöer nått sina delmål, projektmål och övergripande mål?

Majoriteten av projekten där slutrapporter finns har nått sina projektmål i tillfredställande eller hög grad.

För de projekten som syftade till att bidra till utvecklingen inom **IFFS** visar projektdokumentationen att projekten bland annat bidragit till följande.

Effekter kort sikt:

- Mobilisering och positionering av IFFS, inklusive att projekten har kartlagt aktörer och behov, och kommunicerat och synliggjort innovations- och affärsstöd.
- Stärkt kapacitet hos befintliga IFFS-aktörer, inklusive utvecklade och/eller anpassade metoder för innovations- och affärsstöd.
- Etablering av nya IFFS-aktörer, inklusive regionala science park och tematiska klusterorganisationer.
- Stärkt horisontell och vertikal samordning och samverkan mellan IFFS-aktörer, inklusive formaliserade avtal mellan IFFS-aktörer och etablerade kontakter med IFFS-aktörer i andra länder.

Effekter medellång sikt:

- Ökad medvetenhet om systemets resurser och ambitioner bland IFFS-aktörer och små och medelstora företag.
- Metoder tillämpas och innovations- och affärsstödjande processer skapar värde för små och medelstora företag.
- Nya IFFS-aktörer samverkar med andra IFFS-aktörer och erbjuder innovations- och affärsstöd till små och medelstora företag.
- Möjligheter till ökad specialisering inom IFFS.
- Stärkt förmåga för företagens efterfrågan.
- Minskat dubbelarbete och bättre resursutnyttjande.

För de projekten som syftade till att bidra till utvecklingen av **forsknings- och innovationsmiljöer** visar projektdokumentationen att projekten huvudsakligen bidragit till följande.

Effekter kort sikt:

- Utvecklad produktionsmiljö för prototypframtagning.
- Etablerade centrubildningar vid regionala lärosäten.
- Etablerat forskningscenter vid regionalt lärosäte.

Effekter medellång sikt:

- Små och medelstora företag nyttjar produktionsmiljön för att utveckla och testa idéer.
- Centrubildningarna används som bas för kunskapsproduktion, utbildning, samverkan inom akademien och samverkan med små och medelstora företag.
- Forskningscenter används för behovsdriven kunskapsproduktion och spridning av kunskap till omkringliggande samhällsaktörer.

Bland hinder för måluppfyllelse nämns:

- svagt projektägarskap,
- projektaktörernas begränsade kapacitet att leverera,
- svårigheter att nå ut till små och medelstora företag, och brist på tid och kompetens att medverka hos dessa,

- Covid-relaterade hinder för genomförande av projekten (till exempel projektaktörer och intressenter prioriterat annat, avsaknad av fysiska möten, fördröjning av genomförandet)
- projektinsatser som upplevs som otillräckliga för att adressera problemet,
- avsaknad av tydlig mottagare för projektens resultat/målgrupp feldefinierad från början,
- avsaknad av engagemang från målgruppens sida, och
- behovet av att omvärdera ansatsen under projektens gång (det vill säga målen har reviderats).

Utvärderarna menar också i flera fall att bristerna i formuleringen av projektmål och tillhörande indikatorer har gjort det svårt att uttala sig om resultaten.

Vilken utveckling har de regionala IFFS genomgått under programperioden? I vilken utsträckning har den samlade projektportföljen i ett programområde bidragit till denna utveckling?

Övergripande finner vi att per 2022 så anser cirka hälften av systemaktörerna att resurserna i IFFS i deras respektive programområde, i termer av omfattningen på stödinsatser, främjandeaktörers kompetens och verktyg och metoder för främjande, är goda eller mycket goda. Samtidigt anser endast 30 procent av aktörerna att funktionaliteten av IFFS i deras respektive programområde, i termer av synlighet/transparens, samverkan och matchning mot behoven, är hög eller mycket hög. Aktörerna ställer sig mest positiva till kompetensen i systemet, där cirka 60 procent uppger att den är hög eller mycket hög, och mest negativa till synligheten/transparensen i systemet, där endast cirka 20 procent uppger att den är god eller mycket god.

Vidare anser cirka 55–60 procent av respondenterna att systemens resurser har blivit bättre eller mycket bättre under den gångna programperioden, och cirka 30–45 procent av respondenterna upplever att systemens funktionalitet har blivit bättre eller mycket bättre.

Systemaktörerna, såväl som projektaktörerna, hade svårt att besvara frågan om projektportföljens eller de enskilda projektens bidrag till utvecklingen av IFFS resurser och funktionalitet, så ett stort internt bortfall förekommer bland svaren. Bland de som har valt att besvara dessa frågor uppger de flesta (cirka 70–80 procent) att projekten har haft ett positivt bidrag till samtliga underdimensioner, förutom matchningen av främjandesystemets erbjudande mot företagens behov, där endast cirka 40 procent av respondenterna menar att så har skett.

I vilken utsträckning har de enskilda projekten bidragit till utveckling av forsknings- och innovationsmiljöerna under programperioden?

Projektaktörerna anger att:

- Projekten avsåg både investeringar i uppbyggnad av nya forsknings- och innovationsmiljöer (cirka 40 procent) och utveckling av befintliga miljöer (ca 60 procent).
- Projekten har huvudsakligen riktat sig till företag och aktörer inom följande sektorer: miljöteknik och energi (54 procent) tillverkningsindustri (46 procent) hälso- och sjukvård (32 procent) stadsutveckling (22 procent) livsmedelsindustri (22 procent) och skogsindustri (20 procent).

- Projekten vände sig i ungefär lika stor utsträckning till mikro-, små och medelstora företag.

Avseende utvecklingen av forsknings- och innovationsmiljöerna bedömer projektaktörerna att:

- 55 procent av projekten har, i stor eller mycket stor utsträckning, bidragit till att miljön har stärkt sin förmåga att genomföra forsknings- och innovationsprocesser i samverkan med företag och andra aktörer.
- Hälften av projekten har bidragit till att miljöerna efterfrågas och används av företag och andra användare inom programområdet.
- Av projekten har 46 procent bidragit till att miljön har stärkt sin förmåga att sprida kunskap om en viss teknik/process/innovation till företag och andra intressenter i programområdet.
- Av projekten har 44 procent bidragit till att miljön har tillgängliggjorts som en resurs för andra innovations- och företagsfrämjandeaktörer i IFFS.

6.1.4 Effektivitet

Har medel inom tematiskt mål 1 använts till störst nytta?

Det är av flera olika anledningar svårt att dra slutsatser om insatsernas kostnadseffektivitet. För det första kan man från dessa data inte utläsa hur mycket av förändringen som beror på regionalfondsfinansierade insatser, och hur mycket som har drivits av andra faktorer. För det andra är det ett begränsat antal aktörer och projekt som har kommit till tals i varje projektområde, vilket gör att bedömningarna är indikativa, och data under vissa kategorier saknas. Slutligen är det svårt att sätta procentuell förändring i relation till budget uttryckt i kronor, och resonera om vilken omfattning av förändring som är väntad, stor eller liten. Vi framför nedan några övergripande observationer, samtidigt som vi vill poängtera att vidare metodutveckling behövs framöver för att adressera frågan om kostnadseffektivitet för projekt som avser att bidra till utveckling av IFFS:

- De investerade medlen inom programområdena uppvisar en större kostnadseffektivitet avseende bidrag till utveckling av systemets resurser än dess funktionalitet.
- Västsverige uppvisar högst kostnadseffektivitet, med en starkt positiv utveckling längst bägge dimensionerna, och givet den relativt låga budgeten.
- Småland och Öarna uppvisar ganska hög kostnadseffektivitet på resurssidan.
- Östra Mellansverige uppvisar ganska låg kostnadseffektivitet på resurssidan.
- Övre Norrland uppvisar ganska låg kostnadseffektivitet på funktionalitetssidan.

6.1.5 Långsiktiga effekter och bärkraftighet

Vilka långsiktiga effekter på IFFS och forsknings- och innovationsmiljöer kan påvisas från projekten eller grupper av projekt inom ett programområde? I vilken utsträckning och varför kan de påvisade långsiktiga effekterna på IFFS och -forsknings- och innovationsmiljöerna sägas vara bestående?

Avseende forsknings- och innovationsmiljöerna har de indikatorer som använts för att bedöma projektens bidrag till utveckling av dessa tagits fram med hänsyn till vad som påverkar miljöernas långsiktiga styrka, varav den viktigaste indikatorn som fångar långsiktigt värdeskapande är att miljöerna efterfrågas av företag och andra

användare. Utifrån dessa data utläser vi att cirka hälften av miljöerna som finansierats inom projekten har förutsättningar att vara starka i förlängningen.

I övrigt är det svårt att bedöma hur stor andel av projekten som har förutsättningar att generera långsiktiga effekter, eftersom denna bedömning inte har gjorts systematiskt i projektutvärderingarna, och inte heller har följt några på förhand definierade kriterier. I den mån som utvärderarna bedömde att det fanns förutsättningar för långsiktiga effekter, baserades det på att förutsättningarna nedan fanns på plats, alternativt behövde komma på plats eller stärkas:

- Tillgång till långsiktig finansiering (här uppger endast ett fåtal av projekten att verksamheten har erhållit annan finansiering efter projektperiodens slut).
- En stabil och resursstark projektägare, som vill ta ägarskap för verksamheten framåt.
- Att forsknings- och innovationsmiljön är integrerad i projektägarens ordinarie verksamhet.
- Att det finns en tydlig koppling till regionernas smart specialiseringsområden (och därmed ägarskap för tematiken inom programområdena, samt intern samstämmighet gentemot andra insatser som genomförs).
- Att det finns kopplingar till nationella prioriteringar och därmed faktiskt eller potentiellt engagemang från aktörerna såsom Vinnova och RISE.
- Att näringslivsaktörerna är tydligt involverade och bidrar till att sätta agendan för miljöerna.

Vad gäller utveckling av IFFS, har vi gjort en bedömning avseende i vilken utsträckning som effekterna kan förväntas vara bestående längst de sex indikatorerna som använts för att bedöma utvecklingen i IFFS. För varje indikator anger vi vad som talar för (och i förekommande fall emot) att effekterna kommer att bestå:

- Omfattning. Insatser för att stärka omfattningen på resurser som tillhandahålls inom IFFS kan förväntas att ha bestående effekter om denna omfattning verkar vara "stabil", det vill säga att den ligger i paritet med omfattningen på efterfrågan hos regionens företag.
- Kompetens. Faktorer som pekar på att insatserna inom kompetens kommer generera långsiktiga effekter är att projektens resultat kommer tas vidare inom ordinarie verksamhet, samt att insatserna har anpassats efter regionala förutsättningar, behov och branschstrukturer. Faktorerna som talar emot långsiktiga effekter är när verksamheten har varit starkt beroende av projektfinansiering, och när långsiktig uppdatering av kompetens inte kan säkerställas.
- Verktyg och metoder. Faktorer som talar för långsiktiga effekter är om verktyg och metoder har kunnat rullas ut brett under projekttiden, det vill säga att det finns användare som upplever nytta av de verktygen och metoderna som utvecklats. Faktorerna som talar emot är om metoderna/verktygen är beroende av förmågan att tillhandahålla specifika anläggningar/plattformar, det vill säga, kontinuerliga investeringsbehov.
- Synlighet/transparens. Det finns förutsättningar för långsiktiga effekter i de fall där kännedomen om systemets resurser har kunnat spridas brett till främjandeaktörer i systemet.

- Samverkan. Det finns förutsättningar för att samverkan kommer vara långsiktigt stärkt i de fall där aktörerna har hittat välfungerande arbetssätt för bland annat kunskapsdelning, där innovationsstödet har kunnat konsolideras i dialog mellan aktörerna, och där aktörer och befintliga samverkansplattformar har involverats brett.
- Matchning. Faktorer som talar emot långsiktiga effekter är att projekten inte lyckats nå ut till företagen som ligger långt ifrån science parks och andra akademiska miljöer.

I övrigt är det svårt att bedöma hur stor andel av projekten som har förutsättningar för att generera långsiktiga effekter, eftersom denna bedömning inte har gjorts systematiskt i projektutvärderingarna, och inte följt några på förhand definierade kriterier.

6.2 Rekommendationer

Vi finner att modellen för IFFS som vi har föreslagit i denna utvärdering är användbar och skapar mervärde när det kommer till att skapa tydlighet och riktning för Regionalfondens insatser som syftar till att bidra till utveckling på systemnivån. En systematisk tillämpning av modellen skulle därför bidra till en mer stringent formulering av kommande utlysningar, och skapa möjligheter till bättre målstyrning och uppföljning. I förlängningen tror vi att tillämpningen av IFFS-modellen skapar förutsättningar för ett mer uttalat portföljtänk inom regionalfondsprogrammen i programområdena, bättre koppling mellan prioritering av projekt och behoven inom programområdena, och därmed ett större genomslag för insatserna. Vi rekommenderar därför att:

- Utveckla resultatkedjan för projekt inom innovationsområden som syftar till att främja utvecklingen i IFFS, med utgångspunkt i dimensionerna och underdimensionerna i IFFS-modellen.
- Ställa krav på tydlig koppling mellan formulering av mål på projektnivå till formulering av mål i resultatkedjan.
- Utforma kraven på uppföljning och utvärdering utifrån dessa målformuleringar, med fördel med användning av gemensamma indikatorer, för att möjliggöra bedömning av utvecklingen på programnivå.

Vi noterar vidare att det finns ett behov av att ytterligare öka fokus på insatser som stärker systemens funktionalitet, och att det behovet är särskilt uttalat i programområden där omfattningen på insatser är stor. Det som efterfrågas är bland annat bättre och större regionala samarbeten, tydligare gemensamma strategiska prioriteringar bland främjandeaktörer, stärkta kopplingar mellan sektorer, och mer samarbete över länsgränserna. En sådan prioritering skulle bidra till att den sammanlagda nyttan, och effekten, av de investerade resurserna ökar.

Utifrån de samlade intrycken från projektens utvärderingar finns det en rad konkreta insatser som kan göras för att stärka den långsiktiga nyttan. Dessa innefattar bland annat genomgående starkare kopplingar till nationella strategiska prioriteringar, regionala smart specialiseringsområden, och behovet av starka och långsiktiga projektägare. Specifikt avseende forsknings- och innovationsmiljöerna nämns behovet av att miljöerna är integrerade i aktörernas ordinarie verksamhet, och att näringslivets involvering säkerställs.

Slutligen, med hänsyn till stärkta ambitioner från Sveriges och EU:s sida att öka fokus på Agenda 2030 i implementeringen av Regionalfonden i programperioden 2021–2027, tror vi att det är viktigt att genomföra riktade behovsanalyser avseende hur väl de befintliga IFFS inom programområdena är anpassade för den omställning som behövs, och använda dessa som grund för att utforma och prioritera framtida insatser.

Refererad litteratur

European Commission. (2021) *Better regulation guidelines*. SWD 305 final.

Oxford Research. (2019) *Kartläggning av kapitalförsörjningsstrukturen i Örebro och Västmanlands län*.

Oxford Research. (2019) *Utredning av kapitalförsörjningsstrukturen i Norrbotten*.

Tillväxtanalys. (2016) *Effekter och erfarenheter – Slututvärdering av satsningen med regionala riskkapitalfonder 2009–15*. rapport 2016:3.

Tillväxtanalys. (2018) *Regionala kapitalförsörjningsstrukturer: kunskapsöversikt, mätbarhet och nuläge*. Rapport 2018/008.

Tillväxtanalys. (2022) *Vilken effekt har ERUF för svenska företag?*. PM 2022:11.
Darienummer: 2020/201.

Bilaga – Portföljanalys och projekt

Oxford Researchs projektteam har delat upp portföljanalysen i sju övergripande begreppsklasser:

- grundläggande information
- grundläggande utformning
- relevans
- samstämmighet
- effektivitet
- effekter
- långsiktiga effekter och bärkraftighet.

Under dessa övergripande begreppsklasser har Oxford Researchs projektteam inhämtat olika typer av information om projektet. I det här dokumentet, och under kommande underrubriker, klargör Oxford Researchs projektteam vad för information som efterfrågats per begreppsklass. För varje kategori av information beskriver vi om svarsalternativen vi använt oss av varit förutbestämda, eller om vi använt oss av fritextsvar; samt anger vad för svarsalternativ vi använt när kategorierna varit förutbestämda.

Grundläggande information

Den information som efterfrågats gällande projektens grundläggande information anges av Oxford Research projektteam i tabellen nedan.

Kolumn	Förutbestämda kategorier eller fritextsvar anges	Förutbestämda kategorier
Hämtas från projektbanken, beslut, slutrapport, utvärdering.		
Ärende-ID	N/A	N/A
Stödmottagare	N/A	N/A
Projektnamn	N/A	N/A
Beviljat belopp EU-medel SEK	N/A	N/A
Starttid	N/A	N/A
Sluttid	N/A	N/A
Programområde	N/A	N/A
Län som omfattas	N/A	N/A
Beslut	N/A	N/A
Slutrapport	N/A	N/A
Utvärdering	N/A	N/A

Tabell 8: Den information som efterfrågats gällande projektens grundläggande information.

Grundläggande utformning

Den information som efterfrågats gällande projektens grundläggande utformning anges av Oxford Research projektteam i tabellen nedan.

Kolumn	Förutbestämda kategorier eller fritextsvar anges	Förutbestämda kategorier
Hämtas från projektbanken, beslut, slutrapport och utvärdering.		
Resultatkedjor		
R1	Förutbestämda kategorier	0; 0,5; 1; 1,5
R2	Förutbestämda kategorier	0; 0,5; 1; 1,5
R3	Förutbestämda kategorier	0; 0,5; 1; 1,5
Aktörer		
Typ av stödmottagare	Förutbestämda kategorier	<ul style="list-style-type: none"> - Universitet och högskola - Forskningsinstitut - Science park - Inkubator - Klusterorganisation - Länsstyrelse - Region (inklusive landsting) - Kommun - Civilsamhälle - Övrigt, ange vilken
Är projektet ett samverkansprojekt	N/A	<ul style="list-style-type: none"> - Ja (1) - Nej (0)
Geografi		
Är projektet länsöverskridande?	N/A	N/A
Tematik		
Utvecklar projektet stödstrukturer/Folmiljöer för en specifik bransch/sector/teknologi?	Förutbestämda kategorier	<ul style="list-style-type: none"> - Ja (1) - Nej (0)
Bransch	Förutbestämda kategorier	<ul style="list-style-type: none"> - Tillverkningsindustrin - Hälsa- och sjukvård - Skogsindustrin - Stadsutveckling - Livsmedelsindustrin - KKN - Miljöteknik och energi - Sociala sektorn - Besöksnäringen - Gruvnäringen - Övrigt, ange vilken

Tabell 9: Den information som efterfrågats gällande projektens grundläggande utformning.

Relevans

Den information som efterfrågats gällande projektens relevans anges av Oxford Research projektteam i tabellen nedan.

Kolumn	Förutbestämda kategorier eller fritextsvar anges	Förutbestämda kategorier
Hämtas från beslut, slutrapport, utvärdering.		
Resurser		
I vilken utsträckning motiveras projektet av ett identifierat behov bland aktörerna och/eller sett till aktörernas resurser?	Förutbestämda kategorier	0; 0,5; 1; 1,5
Vilket eller vilka typer av behov sett till antalet aktörer och/eller aktörernas resurser ska projektet adressera?	Fritextsvar	N/A
Funktionalitet		

I vilken utsträckning motiveras projekten av ett identifierat behov sett till systemets funktionalitet?	Förutbestämda kategorier	0; 0,5; 1; 1,5
Vilket eller vilka typer av behov sett till systemets funktionalitet ska projektet adressera?	Fritextsvar	N/A
RIS-3		
Hänvisar projektet explicit till smart specialisering/regionens RIS3?	Förutbestämda kategorier	- Ja (1) - Nej (0)
Strategi		
Hänvisar beslutet till någon annan strategi?	Fritextsvar	N/A
Privat medfinansiering		
Medfinansieras projektet av vinstdrivande företag?	Fritextsvar	N/A
Finansieras projektet av något eller några företag? Ange belopp	Fritextsvar	N/A

Tabell 10: Den information som efterfrågats gällande projektens relevans.

Samstämmighet

Den information som efterfrågats gällande projektens samstämmighet anges av Oxford Research projektteam i tabellen nedan.

Kolumn	Förutbestämda kategorier eller fritextsvar anges	Förutbestämda kategorier
Hämtas från beslut, slutrapport, utvärdering.		
Intern samstämmighet		
Görs någon explicit koppling till insatser inom ett eller flera tematiska mål inom Regionalfonden?	Fritextsvar	N/A
Har projektet samverkat med och kunnat dra nytta av någon annan satsning i genomförandet?	Fritextsvar	N/A
Extern samstämmighet		
Medfinansieras projektet av någon annan satsning?	Fritextsvar	N/A
Ange medfinansierat belopp i kronor	Fritextsvar	N/A

Tabell 11: Den information som efterfrågats gällande projektens samstämmighet.

Effektivitet

Den information som efterfrågats gällande projektens effektivitet anges av Oxford Research projektteam i tabellen nedan.

Kolumn	Förutbestämda kategorier eller fritextsvar anges	Förutbestämda kategorier
Hämtas från beslut, slutrapport, utvärdering.		
Är projektet ett pärlbandsprojekt?	Förutbestämda kategorier	- Ja (1) - Nej (0)
Har projektets insatser inom resultatkedja 2 eller 3 hämmats av administrativa, juridiska eller praktiska hinder eller begränsningar inom	Fritextsvar	N/A

Regionalfonden?		
-----------------	--	--

Tabell 12: Den information som efterfrågats gällande projektens effektivitet.

Effekter

Den information som efterfrågats gällande projektens effekter anges av Oxford Research projektteam i tabellen nedan.

Kolumn	Förutbestämda kategorier eller fritextsvar anges	Förutbestämda kategorier
Hämtas från slutrapport, utvärdering.		
Resultatkedja 2		
Vilka dokumenterade kortsiktiga effekter har projektet levererat i.f.t. uppsatta delmål?	Fritextsvar	N/A
Vilka dokumenterade medellångsiktiga effekter har projektet uppnått i.f.t. uppsatta projektmål?	Fritextsvar	N/A
Bedömdes projektet över lag ha nått upp till uppsatta mål? Vilka förväntade effekter på kort- och medellång sikt har projektet inte uppnått?	Fritextsvar	N/A
Resultatkedja 3		
Vilka dokumenterade kortsiktiga effekter har projektet levererat i.f.t. uppsatta delmål?	Fritextsvar	N/A
Vilka dokumenterade medellångsiktiga effekter har projektet uppnått i.f.t. uppsatta projektmål?	Fritextssvar	N/A
Bedömdes projektet över lag ha nått upp till uppsatta mål? Vilka förväntade effekter på kort- och medellång sikt har projektet inte uppnått? Och vad beror det på?	Fritextsvar	N/A

Tabell 13: Den information som efterfrågats gällande projektens effekter.

Långsiktighet och bärkraftighet

Den information som efterfrågats gällande projektens långsiktighet och bärkraftighet anges av Oxford Research projektteam i tabellen nedan.

Kolumn	Förutbestämda kategorier eller fritextsvar anges	Förutbestämda kategorier
Hämtas från slutrapport, utvärdering.		
På vilket eller vilka sätt har projektets effekter tagits tillvara?	Förutbestämda kategorier	<ul style="list-style-type: none"> - Nytt regionalfondsprojekt - Nytt projekt med annan finansiering - Uppdrag och finansiering inom ramen för ordinarie verksamhet - Inrättande av en ny funktion i IFFS - Plan för tillvaratagande saknas
Bedömdes det vid projektslut finnas förutsättningar för långsiktiga effekter? Varför eller varför inte? Vilka antaganden låg till grund för bedömningen?	Fritextsvar	N/A

Tabell 14: Den information som efterfrågats gällande projektens långsiktighet och bärkraftighet.

Projekt per programområde

Oxford Researchs projektteam har i genomgången av projekt per programområde behövt använda sig av en urvalsmetod som anges i metoddelen. Nedan visas en översikt över projekten som ingår i utvärderingen.

Mellersta Norrland
SMART - Smarta system och tjänster för ett effektivt och innovativt samhälle
KM2 - Innovativ Grön Energi
Risk- och krislaboratorium: Innovativ forskning för regional utveckling (RCR-Lab)
Gröna Kemikalier från Skog och Skogsbioprodukter, (GrönaPro)
BioRaff 2020
Sports Tech Innovation Initiative
Miljövänlig ingenjörskonst på ligno- och nanocellulosa materials: Nya hållbara produkter (ENM-NSP)
Bekämpning av skogsskador i Mellannorrland, BESKA
Center för Hälsinnovation, Home of Internet of Sports.
Hållbart Samhällsbyggande (HåSa): Från mellersta Norrland till Europas glesa bygder
Norra Mellansverige
SPINN Science Park - Innovativ Nyskapande Nod
FOV SPIK (SME Prototyping Internationalisering och Kommersialisering)
The Wood Region (TWR) - Utvecklingscenter för trävaror och fiberbaserad biokomposit
CLIP 3.0 Innovativa miljöer för hållbar logistik och innovativ produktion
CLIP 4.0
Smart Industri Norra Mellansverige
Kunskapsuppbyggnad för Avancerad Tillverkning Inom Stårelaterad Verksamhet - KATIS
Dala Sports Academy - från idé till innovation för hälsa
Excellent Building Region
Centrum för besöksnäringforskning
HÅLLBARA AFFÄRSRELATIONER (HAR) FÖR INNOVATIV REGIONAL AFFÄRSUTVECKLING
Destination Dalarna - Innovativ tjänstutveckling, fas II
Hållbar IT
AT-LAB - Regionalt laboratorium för additiv tillverkning vid Karlstads Universitet
Innovation Park 2.0
Klimatsmart Innovation
Gamification of Dalarna - Steg 1 Teknisk plattform för gamifiering av upplevelser
Skåne-Blekinge
Malmö Innovationsarena
Social Innovation Skåne
E-health innovation
Materials Business Center
Småland och Öarna
Boost- Boende och bostadsutveckling för stark tillväxt
LTC 2020 (Linnaeus Technical Centre 2020)
VISAM Arena
Kulturarvsinkubator
Automation Småland
Linnaeus Innovation DesignLab
IEC2020

Stockholms län
GENOMFÖRANDE MATLUST Södertälje SciencePark - Utveckling av hållbar livsmedelsnäring med koppling till miljö och hälsa
Ökad användning av öppna data i Stockholmsregionen - ÖdiS
Stockholm Digital Care
Smart kreativ stad - en ny modell för film, digital media och innovativa processer i hållbar stadsutveckling
Uppstart - MATKRAFT Södertälje Science Park - Utveckling av hållbar livsmedelsnäring med koppling till miljö och hälsa
Västsvrige
VINK - Västsvenska inkubatorers kvalitetshöjning
Hicube - behovsorienterad hälsoinnovationsarena
SIM2020
Innovationsarena Idrott, Teknik och Hälsa (ITH)
MapLab
Catalyser
Östra Mellansverige
Växtzon 1
Smart 4U
ÖMSesidig Access för innovationskraft
Kommersialisering av tvärspektoriell robotteknik
AIMEE - Autonomous Intelligent Machines Exploration & Enterprise
3DTC
Innovationsluss 2.0 Region Örebro Län och Landstinget Västmanland
Green Innovation Park
Tilläggsansökan Växtzon 1
Övre Norrland
RIT-Rymd för innovation och tillväxt
+ Project
Safety & Security Test Arena
TräInnovation i Norr (TiIN)
Green North
Innovation +
SPIN - SamverkansPlattform för IT-innovation i Norr
Datacenter: Branschutveckling genom forskning, utveckling och innovation, Fas1
Sense Smart Region
Innovation Game
Medicinska teknikbiobanken
ARN - Alternativa mineralråvaror i norra Norrland
Samverkansmiljö Vård och Omsorg i hemmet
SMART INNOVATION - Samverkan för fler innovationer ökar svensk tillväxt
Intersective Innovation
Optisk Mätteknik för ett Innovativt Näringsliv - OMIN
Bioreduktionsmedel för metallurgiska processer - Bio4Metals

Tabell 15: Fullständig översikt över de projekt som ingår i projektportföljen och vars projektmedarbetare fått enkäten skickad till sig.

Du kan ladda ned Tillväxtverkets publikationer på tillvaxtverket.se.

© Tillväxtverket

Stockholm, N 2023

Digital: ISBN 978-91-89730-29-8

0441

Har du frågor om den här publikationen, kontakta:

Gunnar Lindberg

Telefon, växel 08-681 91 00